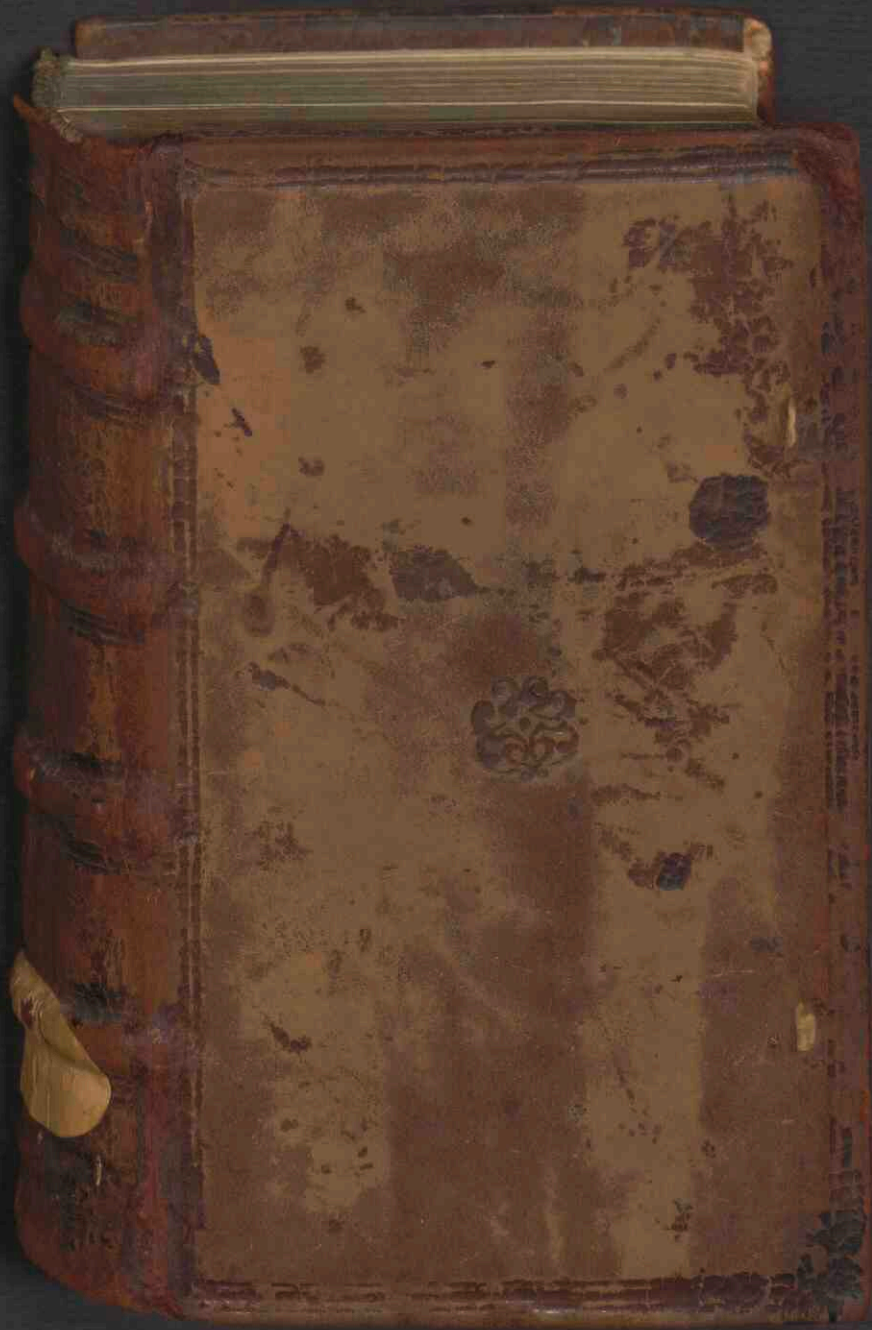

**Iudas Iscariotes, tragoedia nova et sacra, lectv & actu festiua
& iucunda. Thoma Naorgeorgo autore.: Adivnctae svnt
quoq[ue] duæ Sophoclis tragoediæ, Ajax flagellifer &
Philoctetes, ab eodem autore carmine uersæ.**

<https://hdl.handle.net/1874/420676>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

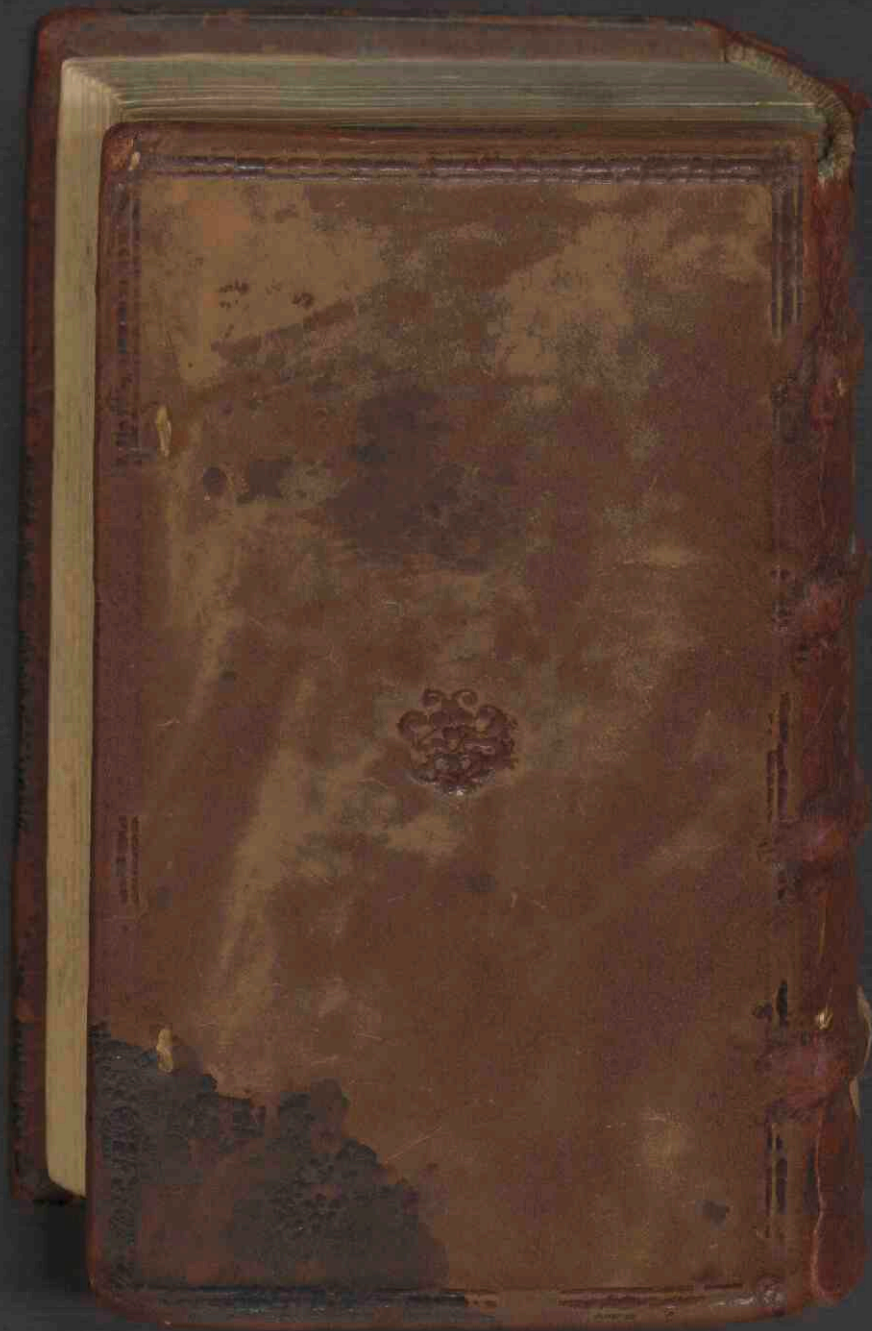

39

11.

101

... in ...

... **M** ...

Litterae Latinae

Octavo n°. 101.

... **I** ...

... **E** ...

Vertical marginal notes on the left side of the page.

N. 247. Kk.

~~N. 247. Kk.~~

glec

Ex dono Bueschij

IVDAS IS-
CARIOTES, TRÆGOË
DIA NOVA ET SACRA, LECTV
 & actu festiua & iucunda. Tho-
 ma Naageorgo au-
 tore.

ADIVNCTAE SVNT
 quoq; duæ Sophoclis Tragœdiæ, A-
 iax flagellifer & Philoctetes, ab
 eodem autore carmine
 uersæ.

AD LECTOREM.

Ingenium fatumq; atrox narramus Iudæ,
 Quoq; modo sanctum uendiderit Dominum;
 Inde flagelliferum Aiaca, notiq; dolores
 Facti, quiq; suo se induerit gladio.
 Deinde Philactetæ casus iustasq; querelas,
 Quiq; ad humum tandem cesserit iliacam.
 Hæc iucundatibi lectu paruo ære parabis,
 Si non plus nummos diligis ac studia.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, written in red ink.

Large, faint, mirrored text block, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Second block of faint, mirrored text, appearing as bleed-through from the reverse side.

Third block of faint, mirrored text, appearing as bleed-through from the reverse side.

Fourth block of faint, mirrored text, appearing as bleed-through from the reverse side.

Fifth block of faint, mirrored text, appearing as bleed-through from the reverse side.

Sixth block of faint, mirrored text, appearing as bleed-through from the reverse side.

MAGNIFICIS ATQVE
PRAESTANTISSIMIS VIRIS
ac Dominis, Magistratibus ac senatui
Argentoratensi, Dominis suis plurimū
obseruandis. Thomas
Naogeorgus. Straub.
S. D. P.

NON ME PRAETERIT
(Magnifici proceres) multos esse
praesertim ex ijs, qui magnos scri-
bunt libros, sibiq; ijs mirifice pla-
cent, qui meum hoc Tragedias scri-
bendi studium improbant ac reprehendant, atq; etiam
irrideant, dicantq; & à professione mea etateq; alien-
num. Quibus ego si respondeam peruulgatum illud,
non omnes posse omnia, abundè me responsione per-
functum esse arbitrarer, sed profectò φιλοτιμία est,
quæ sua cuiq; pulchra, atq; aliena sordida facit, eâ
etiam fit, ut non uideamus (ut ille ait) manticae quid
in tergo est. Non sanè temere mihi quicquam arro-
gare uelim, sed hoc non denego, quin diuina concessa
gratia, si libeat uerbosus in sacra uolumina scribere
queam & ipse commentarios, grandesq; Postillas &
Catechismos, quibus iam ubiq; omnia perstrepunt,
A 2 sed

sed diuturnam duntaxat odi laborem, magis quàm is mihi
arridet, qui in mense uno aut altero, aut ut plurimum,
sex potest absolui, ut inde quasi renouatis uiribus ani-
moque recreato ad alium nouum me conferre possim.
Quapropter si illis libet in magnis operibus immo-
rari, laudo, et magnifacio, concedant modò mihi, ut
me paruis quibusdam opusculis oblectem. Præterea
neque est inhonestum aut ulli ætati indecorum Trago-
edias scribere, quum magni olim uiri summam in eo
operam posuerint, Iulius quæ Cæsar scripserit Oedipo-
da, atque Octauius Augustus Aiactem, quem quum ab-
olerisset parum succedente stilo, et quodam quæren-
te quid faceret ipsius Ajax, respondit eum in spongi-
am incubuisse. Nolo alios illustres commemorare ui-
ros, quum hi duo summi uiri et imperatores satis de-
clarent, quid de Tragoedijs senserint, ut qui non mo-
do non erubuerint, sed etiam inter maxima posuerint
Tragoedias scripsisse. Nostro quoque sæculo magnus
ille Erasmus Roterodamus, præclarus Theologus,
duas uertit Euripidis Tragoedias, easque tanquam ope-
rum suorum primitias Archiepiscopo Cantuariensi
nuncupauit. Sed fortasse meas fabulas aliquis Trago-
edias esse negat. Id mihi perinde est. Cum nemine rixa-
bar de nomine, quanquam hercle uidere nequeam, cur
hoc nomine sint indignæ. Morosis omnibus et calum-
niatoribus satisfacere impossibile est. Ego eas interim

Ita appellabo, dum prodeant spirantes ampullas, & proijcientes sesquipedalia uerba, qui ueteris cothurni exempla prescribant, quales ego hoc seculo nondum legi neq; audiui. Cur autem dedeceat professionem meam? Si Theologiae officium est docere pietatem uerumq; Dei cultum, & uitam Deo placentem bonaq; opera tradere, atq; e regione reprehendere impietatem, falsosq; cultus uitamq; prauam, haec omnia quoq; nostris insunt Tragœdijs, & efficacius quodammodo docentur. Nam,

Segnius irritant animos demissa per aurem.

Quam quæ sunt oculis subiecta fidelibus.

Vt Flaccus ait. Nihil refert si diuersis eatur uijs, modo perueniatur ad eundem terminum. Possem singulatum ostendere, quo pacto sana tradiderim, taxarimq; impia, si uel obscurum esset, uel honestum bellumq; ut quis suorum scriptorum fiat encomiastes.

Quare hæc prætereo. Hoc summatim dico. Nihil est à me omissum quod ad Theologiam pertineat syncretiorem, sed ad Iesu Christi gloriam noticiamq; amplificandam sedulus incubui, nisi quod hoc ludo feci, spectandumq; proposui, cum aduersariæ doctrinae (sicuti meretur) irrisione. Quamobrem non est, ut qui aliam ad docendum sana ingrediuntur uiam, nostra exsibilent & explodant, & tanquam puerilia nugaliaq; quæpiam offerrentur. Hæc præfari libuit (amplissimè

mi procures) ne uobis quōq; illorum quissiam imponat, quo hæc nostra ceu res leues atq; futiles atijciatis, sed iudicetis ipsi potius, quam ex maleuolorum quorundam præiudicio feratis sententiam.

Restat nunc, ut quam ob causam hanc Tragœdiam scripserim, exponam. Mirabiliter hisce annis aliquot omnes hominum status cribrauit Satanás, fecitq; reuelari ex multis cordibus cogitationes, ut Simeon ait apud Lucam. Antea enim quam plurimi, Euangelij Christiq; summi certiq; uideri uoluere esse fautores, discipuli, propugnatores, & quid non? quum interim clanculò alia Euangelij prætextu & occasione quaererent, hic uoluptates, ille libertatem carnalem, hic honores, ille diuitias atq; lucra, alius aliud. Volueruntq; pleriq; res suas pro uoto cõficere, simulatione Euangelicæ cognitionis applicationeq; ad eas principes & magistratus, qui uerè & ex animo Christum ueritatemq; amabant. Ea simulatio sanè eò usq; ualuit, dum tranquilla fuere tempora, in dexq; synceritatis absuit, persecutio.

Porro simulat, ex aduerso flauit uentus, & persecutionum procella ingruit, ualedixerunt Euangelicæ ueritati, seq; in aduersariorum castra contulerunt, ubi nempe quæ ante quasierant ex Euangelio, luculentius atq; cumulatius se consequi posse sperarunt, Et fortasse ijs qui ui compulsi à ueritate

ad mendacia declinarunt, uenia dari potest, neq; ego
nunc de illis ago, si modo uis intelligatur mortis aut
uinculorū, non uentris periculum. Sed quid dicemus
de ijs, qui nulla ui præsente ac urgente, uerum ultro
aduersariorum adiuuerunt partes, partim scribendo,
partim silendo, partim astipulando, propterea dun-
taxat, quod in aduersariorum penu omnia copiosio-
ra splendidioraq; , opes maiores, uoluptates liberio-
res paratioresq; , fauorq; utilior apparerent? Et
quanquam hi pessimi sint, ut qui Deo quoq; sint infidi,
sunt tamen peiores, qui auaritia adeoq; diabolo sua-
dente ueritatem deseruerunt, & flexiloquis scriptis
deprauarunt, adq; aduersariorum nutum agunt &
loquuntur omnia. Sunt in hoc genere docti atq; indo-
cti, sed nulli magis odio digni, quàm qui in ipsis Chri-
sticis castris antea militarunt docendo, magniq; habiti
sunt, nunc magna mercede ueritatem oppugnant, &
stolidissimas spargunt nugas de fulcienda ceremonijs
ecclesia, ut pote uetula quæ aliter iam ingredi neque-
at, uidelicet ut ita totum paulatim Antichristi intro-
ducant regnum.

Horum me hominum indignitas mouit (magnifici
uiri) ut hanc scriberem Tragediam. Neq; enim ul-
la eos persona melius expresserit, quàm Iudæ Iscario-
tis discipuli pariter & proditoris. Quemadmodum
enim ille inter discipulos aliquandiu habitus est bonus,

Christiꝫ negotij sedulus promotor docendo & miracu-
cula edendo, sicut & ceteri, nemini cognitus preter-
quam ipsi Christo Domino, quod esset fur & diabo-
lus, suaꝫ sub Euangelico negotio quæreret, ita & illi
olim inter summos præcipuosꝫ censiti sunt Christi
ministros, ueritatisꝫ antesignanos, non licebat suspi-
cari eos aliquando desertores & proditores fore.

Sed profecto in initio quoꝫ, nomen, autoritatem,
dignitatemꝫ suam non Christi amplificare studebant,
aurum congerere, honores adipisci, res suas quietè cõ-
ponere, imperium occupare doctrinæ intendebant,
quod tum solus nouerat Dominus. Ut igitur Iudas
tandem auri cœcus amore & ob lucellum impedi-
ditum irritatus semetipsum toti mundo prodidit qua-
lis erat, ita hi quoꝫ sese turpissimè prodiderunt, pro-
duntꝫ quales fuerint, dum ut principibus quibusdam
placerent, eorundemꝫ fauorem acquirerent, mune-
raꝫ & pecunias aucuparentur, inanissimis menda-
cijs & offucijs sanam doctrinam contaminarunt, ec-
clesias conturbarunt, oppugnaruntꝫ ueritatem, atꝫ
hactenus in eo sunt. Nec dubito quin eos etiam diuina
propediemsit ultio apprehensura, sicut & Iudam ap-
prehendit. Ceterum de Iuda hactenus.

Adiunxi autem huic Aiacem & Philoctetam So-
phoclis, quas hoc tempore uerteram, quòd præ cetero-
ris multo

his multa mihi ad uitam agendam moresq; formant
dos utilia, & animaduersione digna continere uide-
bantur, ut quiuis etiam partim ex sententijs, partim
ex personis intelligere potest. In Aiace enim ipso cer-
nimus uires corporis quidem egregias, ab hostibusq;
inuitas, ad hoc animum ad bella & egregia facinora
promptum & alacrem, satisq; prudentem in rebus
bellicis et alienis, at desipientem in proprijs, uictumq;
ab ira atq; ambitione, ut in extremam incideret cala-
mitatem. Atq; huiusmodi serè sunt generosi fortesq;
fortitudine corporea uiri. Conscij enim propriae for-
titudinis qua multis possunt prodesse, magnasq; res
efficere, omnia prima sibi deberi putant, & gerrimèq;
ferunt sibi quicquam negari: repulsam, ignominiam,
pudorem, dedecus, atq; aliqua in re ferre secundas,
tanquam crucem mortemq; abominantur, fugiuntq;.
Talem Homerus etiam depingit Achillem, ab omni-
bus inuictum præterquam ab ira. Talis etiam fuit
Achab rex Israël, qui ob negatam sibi uineam in gra-
uem animi atq; corporis ægritudinem incidit, uixq;
morte Nabothi restitutus est, ut sacra tradit historia.
Quid Samson? Quas strages dedit ira commotus?
Qui postremò quoq; uindictæ cupiditate semetipsum
unà cum hostibus ruina oppressit. Si huiusmodi natu-
ris moderatio quoq; inesset ægritudinum atq; cupidi-
datum, proprioq; animo nossent imperare, nihil ab-

Solutius atq; laudabilius fieri posset, sed arcano Dei consilio non omnibus omnia data sunt. Docemur itaq; in Aiakis persona temperantiam adhibendam esse afectionibus, frenandasq; esse cupiditates, eumq; uero fortem qui animum suum possit uincere. Mihi enim frustra ille fortis est, qui pudore superatus aut ira, aut metu, aut libidine, sibi ipsi mortem consciscit, licet hoc ethnici in præclarissimorum facinorum numero ponant. Ulysses personam gerit politici & prudentis uiri, qui omnia agat cum consilio, æquabilemq; se præstet in secundis & aduersis, spectetq; æquitatem seposito odio atq; ira, alijsq; similibus iudicio aduersantibus uero. Agamemnon atq; Menelaus tyrannorum typum gerunt, qui freti potentia nihil non audent, imperant, & efficere conantur, quiq; non uerecundantur dicere id quod Caius Caligula Antonie auie monenti dixisse fertur, Memento mihi omnia & in omnes licere. Græcorum legibus de sepulturis cadauerum religiosè ac honestè cautum erat, ijs tamen contemptis ob uindictæ cupiditatem Aiacem defunctum prohibebant sepeliri, sed canibus uolebant uulturibusq; obijci. Quàm deniq; non regium, sed scurrile & turpe est, quòd conuicijs & maledictis detonant aduersus Teucerum fratris tuentem cadauer? Teucer exemplum præbet fraterni & constantis amoris, qui nihil non dicit facitq;, ne Ajax frater ludibrio exponatur sepulturaq;

Suratq; priuetur. In altera Tragedia Ulysses induci-
tur uasfer, quiq; dolis studeat Philoctetam perducere
ad Troiam, quum id oracula suasissent: quippe aliter
Troiam capi non posse. Quam ego uasferiem nõ pro-
bo, fugiendamq; iudico, tamen si interdum res pro uo-
to conficiat. Nam dolis & mendacijs uti ad alium de-
cipiendum, non est hominis integri ingenuiq;, sed
fraudenti & impostoris. Quin & natura compa-
ratum est, ut mendaces & dolosos odio habeamus.
Quare & Neoptolemus generosi animi adolescens,
difficulus & non nisi maximis propositis utilitati-
bus persuaderi potest, ut uice Ulyssis Philoctetam ag-
grediatur dolis arcumq; auferat. Cuius tamen facti
eum paulò post pœnitentia cœpit, quum se præter
ingenium suum mendacijs atq; dolis Philoctetam de-
cepisse agnosceret, restituitq; arcum Philoctetæ, re-
clamante quamuis Ulysses.

Philoctetes uir bonus & iustus, à uipera morsus
infandisq; excruciatu doloribus, tandemq; à Græcis
in Lemni deserto relictus loco, miserabilemq; illic
agens uitam, ostendit integris uiris præter meritum
interdum accidere calamitates, eosq; affligi impio-
rum pœnis, ut & Salomon scribit in Ecclesiaste.
Habemus etiam exemplum huius in Hiobe, qui nul-
lam etiam ob causam, tantum Satana expetente, dam-
nis grauissimis acerbissimisq; doloribus afflictuus est.

Quòd

Quod autem Græci Philoctetam missa naue repe-
runt reuocantq; , quem prius indignè abiecerant, quid
aliud præ se fert, quam mundi ingenium atq; mores
uel ex inferis reuocantis, si quo opus habet, atq; rursus
eò trudentis postquam opera data est? in Philo-
ctete non laudo animi duriciem, quod minis acceptæ
memor iniuriæ, proprijs etiam obsistat commodis, res
ijciatq; omnia amica consilia. Sunt in utraq; Tragoedia
perpulchræ atq; utiles sententiæ, planeq; dignæ
quæ memoriæ commendentur, quæ me etiam impu-
lerunt, ut uersioni incumberem. Legitimo autem uer-
ti carmine, præterquam quod in choris carminum uar-
rietatem non sum imitatus, et in Anapesticis dactylo
in paribus locis sum usus, quod admonere uisum est,
ne critici dicant inscitia factum.

Vobis autem (præstantissimi proceres) hasce meas
lucubrationes nuncupavi, quod uos et ueræ pietatis
iam à multis annis studiosissimos cognouerim, pari-
terq; singulares patronos bonarum artium atq; lite-
rarum. Quid autem hisce laudabilius uel in principi-
bus uel ciuitatum magistratibus inueniri aut dici que-
at? Nam cætera quidem studia uel ad pacem conser-
uandam, uel ad iudicia iusta faciunda, uel ad rem to-
tam publicam regendam, augendam, ornandam sta-
biliendamq; facientia, sunt ea magna quidem et præ-
stata, sed tamen quæ communia habeamus cum eth-
nicis

nicis & turcis: unum autem studium, ut uera pietas
subditis proponatur & amplificetur. conserueturq;,
literarumq; honesta studia floreat atq; alantur, lon-
gissimè separat non solum ab ethnicis, uerum etiam à
quam plurimis qui sese Christiano uenditant nomine.
Quid autem est pietas Deiq; cultus atq; religio uera,
nisi perfecta cognitio Seruatoris nostri Iesu Christi,
quòd propter eum unum habeamus Deum patrem
propicium, remissionemq; peccatorum & uitam æ-
ternam? Hoc enim caput est, unde cætera descendunt.
Hinc facillè intelligi potest, quid de bonis operibus,
ceremonijs, ritibus, diuersisq; hominum statibus sen-
tiendum sit, quicq; tota uita sit degenda. Quo ignora-
to & non obtento, omnia tenebrarum, errorum, halo-
lucinationum, superstitionumq; plena sint necesse est,
sicut euidenter cernimus in omnibus qui Euangelij
luce carent. Porro uos statim ab initio doctissimos ad
docendum Euangelium uocastis uiros, qui Christi
cognitionem non solum uiua uoce, sed etiam doctissi-
mis editis libris syncerè, constanter, atq; adeo maxi-
mo cum fructu palam docuerunt. Nam tota uestra
ciuitas Christi cognitione impleta, eiusq; inde bonus
odor in finitimas quoq; nec non longinquas sparsus
est regiones. Si igitur Christi cognitio adeoq; patris,
uita æterna est, ut scribitur Ioan. 17. atq; ideo the-
saurus in mundo omnium maximus, uerè celestibus
bonis

bonis uestram ciuitatem exornastis atq; locupletastis.
Ferè enim ubiq; in ciuitatum magistratibus situm est
quam doctrinam audiat & sequatur populus, bi
terq; felices illi, qui ipsi Christum amant, noruntq; re
ligionis ueræ summam, atq; deinde etiam plebi faci
unt proponi, sicuti à uobis diligentissimè factum est.
Magnum hoc & inenarrabile Dei donum, quemad
modum omnes electi sciunt & confitentur, ubi ma
gistratus ad Christum uitamq; eternam se lulò præli
populusq; lubens sponteq; sequitur. Quid refert si ob
hoc impiorum sodalitia fremunt, conuiciantur, di
risq; deuouent & persequuntur? Beati estis (inquit sa
luis autor) quum maledixerint uobis homines, &
persecuti uos fuerint & dixerint omne malum aduer
sum uos mentientes, propter me. Gaudete & exul
tate, quoniã merces uestra copiosa est in cœlis. Quam
obrem aduersarij potius ob profundam animi cœci
tatem commiseratione digni sunt, quàm ut uos ob il
lorum conuicia animo frangamini. Quid deinde illud,
quanta laude dignum est? quod quum in proximi
ecclesiarum uastatione pleriq; omnes suis ipsorum
manibus atq; cura idololatrias atq; superstitiones rit
usq; Euangelio aduersantes restituerunt, uos soli con
stanter id facere recusaueritis, sed cesseritis eam cur
ram istis qui eiusmodi rerum sunt studiosi, quiq; nul
lam aliam religionem Deiq; cultum cognouerunt?

Piè enim & Christianè existimastis impios à uobis
cultus ritusq; demoliri potius atq; è medio tolli oportere,
quàm restitui. Nam qui restituunt, quæ antè sunt
demoliti, semetipsos declarant præuaticatores, ut D.
Paulus Galatis scribens dicit 2. Vtunq; ergo ceteri
querant sui facti excusationes, uos certè hac à præuaticatione
iure & rectè abstinuistis, quod laudem quoq; uobis pariet
sempiternam. Iam si omnium piorum tacitus inter ipsos
consensus est & amor, ita ut si quem pietatis studiosum
etiam longo à nobis semotum interuallo prædicari
audimus fieri non possit, quin animis coniungamur,
non mirabimini (magnifici uiri) si uestras ego quoq;
uirtutes, uestra pietatis studia, uestrum in
Euangelio Dei conseruando animum suspiciam
magnificiamq; meumq; uicissim erga uos animū
hoc exiguo libello contester. Accedit huc,
quod inter omnes huius seculi rectores ciuitatū,
singulares uos exhibeatis studiorum bonarumq;
literarum patronos & promotores, talemq;
institueritis Academiam, quæ neq; doctis-
simis professoribus & magistris, neq;
discipulorū profectu omniq; laude ulli
Germaniæ cedat Academiarū, unde facere
non potui quin uos hisce lucubrationibus
asciscerem patronos, ea plane fiducia,
uos patrocinium non grauatè suscepturos.
Quare suscipite, rogo, quicquid hoc est
libelli, serena fronte, animūq; ergo uos
meū boni consulite,
meq;

meq; habetote cōmendatum. Dominus Iesus uestram
republicam pariterq; uos sapientissimos gubernatores
perpetuo florentes ac incolumes conseruet.
Dat. Stutgardie 12. Septembris 1552.

IUDAS ISCARIOTES

TRAGŌEDIA NOVA ET SÆ

cra, Thoma Naogorgo

autore.

PROLOGVS.

Fate linguis & date audientiam,
Quid adferamus ut queatis discere.
Quam fabulam in præsentia acturi sumus,
Nota simul & noua est. Quem enim fugit omnium
Quo pacto Iudas tradiderit argenteis
Triginta Iesum, ipsusq; se suspenderit?
Hæc nota sunt & pauca alia. Porro noue
Hæc nota tractauit Poeta pro suo
Arbitrio, & ita ut fabula esset plenior;
Vobisq; adeo iucunditati quatenus
Efficere posset. Cæterum illud optime
Dijudicabit uestra post humanitas.
Sic rem tenetis, nempe primis lineis
Et rude opus, ipsa uos docebit actio,
Haud difficulter iuncta quæ sunt cætera:
Attendite modo diligenter, interim
Alijs relictis cogitationibus,
Eurisq; omisis paululum maioribus.

B

Personæ

PERSONAE.

Satanas.	Iesus.
Sargannabus.	Petrus.
Iudas.	Sebulius hospes.
Conscientia.	Pharisees.
Caiaphas.	Nagidus dux.
Malchus seruus.	Syrus seruus.

ACTVS PRIMVS.

SCENA PRIMA.

Satanas. Sargannabus.

Satis est quærelæ, me nec ipsum præterit,
 Versetur omnes quàm graui in periculo,
 Nostrisq; rebus quanta sint incommoda
 A Nazareno inuecta Iesu, pellimur,
 Calcatur ipsi, hominesq; nostris retibus
 Iugoq; subtrahuntur indies magis,
 Quàm ipsius operata tam per eius affeclat,
 Vt hercle promissum esse semen arbiter
 Calcare nostrum debeat quod sinciput.

Sed quid querere & uerba profunt tristia?
Industria opus est & sagaci pectore,
Operaq; iugiter renitenti malis.
Incommodum acceptum reponi aliqua ut queat.
Hoc interim soletur omnes, quod licet
In rebus alijs damna dare, si in corpore
Animaq; non conceditur quantum antea.
Proceres adhuc quoq; & sacerdotum cohors
Atq; Pharisei & ceteri sectarij,
Doctiq; publica q; principes rei
Nobis adherent, nostra firmi promouent,
Et mordicus tuentur, eadem & sentiunt
In persequendo Nazareno, & illius
Odio, & propediem ei malum magnum dabunt;
Eiusq; cunctis spero sectatoribus.
Qui quamlibet sint plurimi, sex sunt tamen
Abiecta plebis nulliusq; nominis.
Proinde non est quod adeo tristemur, aut
Despondeamus corda, quin etiam neq;
Ei quod inuideamus, algas littoris
Sibi legit, auratis, lupis, & ostreis
Charoq; nobis permanente acipenserè.
Vescitur holeribus, nos apris siluestribus;
Ut nostra longè conditio melior fiet.
Quin illud etiam spero postremò fore
Ut etiam ab ipsis deseratur secibus,

Vulgoq; in utramq; citò partem mobili
Si quando principes eum comprehenderit.
Sic uulgus est enim, manum ut si uerteres,
Impelleresue pede luti figuli rotam.
Fauet secundis atq; plaudit alacriter,
Recedit aduersis, fidemq; deserit.

SAR. Ego neq; discipulos reor firmos fore.

SAT. Fieri potest. Sed istud unde colligis?

SAR. Scis hanc fuisse meam hæcenus prouinciam

Cum Raschate hoc alijsq; quos adiunxeras,

Eos ut obseruarem, & in id incumberem

A Nazareno auellerentur ut modo

Quouis, & in nostra traherentur dogmata:

Fecere sua sedulo alij, mira omnium

Ruditas stupiditasq; est, amant sublimia

Carnaliaq; de principatu litigant.

Ego quæ meæ partes erant. SAT. Quid obsecro

Fecisti? SAR. Eo in collegio furem mihi

Parauit. SAT. Aintu? SAR. Maxime. SAT. Quoniam

Demiror hercle qua uia in tam sanctulo (modo

Lectòq; tanta diligentia grege

Id efficere potueris. SAR. A primordio

Vt concione & claruit miraculis

Iesus ille, habuit mulieres & uiros

Sibi fauentes, qui subinde mitterent

Subsidia rerum, quas petit necessitas.

Illas Iudæ tradidit pecunias
 Custodiendas, condus & promus foret
 Ut ille, nosti opinor illum, rufus est
 Barba & capillis, igneo naso admodum,
 Luminibus amplis, pallida facie & breui,
 Flauoq; pro more est amictus pallio.
 Cadaverosum hominem refers, noui satis.
 Docuit tamen nihil minus quàm ceteri,
 Quàm plurimaq; simul edidit miracula,
 Hostisq; noster sepe numero apparuit.
 Verum. Magistri, non suis uirtutibus.
 Nam uisus hercle est integer nunquàm mihi.
 Eum sum adortus. Heus Iudæ (inquam) bone.
 Vin, gratis esse tu minister omnium,
 Gestareq; crumenam absq; fructu? Cur tibi
 Nihil inde decerpis reseruasq;? An latet
 Ad uitam agendam semper esse pecunijs
 Opus? Mihi nil desit, inquit, Cur ego
 Superflua & inutilia reponerem?
 Noui quidem (inquam) iam magistro sub tuo
 Te satis habere quicquid usus flagitat:
 Sed semper haud erunt (quod aiunt) ferie.
 Non semper eadem poterit esse copia.
 Sunt plurimæ rerum uicissitudines
 Atq; in malum ille quam bonum frequentius.
 Quid si magister fortè, ut imbecillus est

SAT.

SAR.

Decedat? Apprehensusue agatur in crucem?
Id quod sacerdotes student & principes
Quotidie. Ignoras fauoris quicquid est
Vobis apud populum, eius esse gratia?
Sublato eo nemo amplius respexerit
Neq; te neq; alios, nemo nummum miserit.
Ex propria uiuendum erit, uel turpiter
Mendicitas ferenda, quo fiet, modo ut
Qui colimini magniq; ita a stimamini,
Contemptui fungus uti sitis putidus.
Quid deinde si te morbus aliquis occupet
Aut quempiam sodalium? Qui uel tibi
Tuisue iusta ope poteris succurrere,
Inanis adeo non habens nec numulum?
At hifce de pecunijs si uel tibi
Decideres decimas, quod & bone potes
Iure, neq; reclamante conscientia,
Patrimonium non uile paulatim tibi,
Omnesq; casus ad futuros certius
Conuerteres presidium. Is hic iam mollior,
At metuo ne non istud (inquit) perferat
Mea conscientia Non puto (inquam) sed tamen
Si maxime resistat, in pecunijs
Est colligendis atq; sectando lucro
Spernenda postponendaq; procul. Nam lucrum
Alit homines presensq; uis pecunie,

Non conscientia At quid (inquit) si fiet
Reddenda ratio forsan expensi & datis
Non adeo curiosus (inquam) uester est
Magister hac in re, queas quin plurima
Intercipere, at omnino si poposcerit
Rationem, inire eam potes facillimè.
Effugia sunt multa puto que nouissete.
Tutissimum unum est, quando pauperibus soles
Expendere frequenter, dedisse dicito
Pauperibus. Id quod non dedi, dedisse
Dicam? inquit, atq; ita impudenter mentiar?
Quid istud (inquam) retulerit ob commodum
Si rem facere uis, ueritatem in idem loci
Cum conscientia interim seponito.
Profecto eas quum nil obesse uideris.
Affinitas est magna cum mendacijs
Furto lucrisq;, tota quin mendacijs
Vita est agenda, homuncio si commodus
Politicusq; uis simul & affabilis
Comisq; haberi, pollicendum quidlibet,
Nihilq; sincero est loquendum pectore,
Sit prompta lingua, segnis opera nullaq;
Semperq; aliqua sit tibi parata rimula,
Qua prorsus elabaris, hinc & pro lucro
Est mentiendum peierandumq; omnibus,
Curq; nulla habenda ueritatis est.

SAT. Quid ille ad hæc? SAR. Assensus est, atq; hoc sibi
Cura futurum dixit. SAT. Idne præstitit?

SAR. Perdiligenter. Mox ut est pecunia
Allata, decimas inde surripit sibi,
Putatq; deberi sibi tanquam Herculi.
Præ tendit, ecce condus atq; promus es,
Grauaris & gerendo loculos præ omnibus,
Non est iniquum ut pauca & decimas tibi
Pro præmio rapias magistro nescio.
His Conscientiam repellit fortiter,
Putatq; furtâ scire prorsus neminem.

SAT. Corrasit ergo aliquantulum? SAR. Multū Hercule
Magisq; semper diligit pecuniam,
Vt indies plura inuolare cogitet,
Meditetur atq; furtâ noctes ac dies.
Mittentibus quoq; si parum uel tardius
Quid miserint, irascitur, & ægerrimè
Fert, pauperibus est si erogandum quippiam.
Aliquando conuenerant multa millia
Hominum, nec impastos eos dimittere
Dominus uolebat, cæteris uolentibus
Denarios ad id ducentos tradere
Quos secum habebant, solus ille restitit,
Magnoq; nil opus esse dixit murmure.
Et nisi alia ratione succursum foret
Populo, inimicitias & odium pergraue

Contraq;

5
Contraq; discipulos Magistrumq; ilico
Cepisset, adeo sibi putat decedere
Quod non crumena retinet aut expenditur.
Eiq; summe preter alia displicet
Magister erga omnes quod ita benignus est.
Et si deinde quoq; hoc modo perrexerit,
Glfacet odium ac euadet in magnum malum.
Rectè administratum hoc profectò. Sic habet
Insignis ille noster aduersarius
Domesticum etiam hostem, periculosius
Quo nihil & exitiosius dici potest.
Rem promoue ulterius bene ita ceptam modo.
Vos cæteri quoq; ferte suppetias sua
Pro functione quisq; Ego illi principes,
Scribas, sacerdotes, magistratus, senes,
Sic reddidi inensos, ut addi nil queat.
Iamq; expetunt, curant, studentq; nil magis
Quam perdere ocyus, eiq; uiuis tollere.
Quid obstat ergo ut tam diu procrastinent?
Minimè periculosa tantum queritur
Occasio, quæ se propediem ultrò dabit.
Id spero, S A T. Proin nullus animum despondeat.
Vigilemus & feramus hæc incommoda
Paulisper, animo nescio concedere.
Ipsi potius ut queritent suspendia
Quam nos. Redite nunc suam in prouinciam

S A T.

S A R.

S A T.

S A R.

Quisq; memores Apollinem post nubila
Prodire, noctibus & diem succedere.
Ad principes redeo ego, si quis me uolet.

SCENA SECVNDA.

Iudas. Conscientia. Sargannabus.

NE me sequaris aio, neu molesta sis.
CON Te quaeso Iuda, ne impotenter sic feras
Quod accidit. I V. Abi inquam. CON. Ne eas te per
Nam quid tua hec conducit iracundia (ditum)
Nisi in malum ut ruas? I V. Abi in malam crucem.
Egone hoc feram? Quid, discipulus ego illius
Sim, qui meis ita semper obstat commodis?
Quemq; apud adeo licet nihil ditescere?
CON. Sat diues es, operamq; furtis hoc tenus
Multis dedisti impunè, tempus iam foret
Tibi desinendi & furtis reddendi omnia,
I V. Reddendi? Abi à me quàm potes longissimè.
Nec uerbulum amplius his super dicas mihi.
SAR. An non Iudas graditur illinc? Planè is est.
Eumq; sequitur ponè Conscientia.
Paulisper expectabo, quo quid agant sciam.
I V. Ego Nazarenum illum docebo noscere
Qualem uirum irritarit in caput suum.

Mitt

CON. Mitte obsecro iram, adq̄; meliora respice.

IV. Quò respiciam ais? Tune me stultum putas?

Respicio quo conuenit, ut argentum fiet

Nempe in crumena. Nihili enim sunt cetera.

CON. Quin respice potius, quod indignum suo

Te iunxerit quondam ille contubernio.

IV. Non curo, si non affluit pecunia.

CON. Illius et mensæ fuisti particeps.

IV. At obstat ut non quoq̄; pecuniæ siem.

CON. Immo tibi uni credidit crumenulam.

IV. Rectè crumenulam ais, inanem scilicet.

CON. Huiusmodi, ex qua multa tu furatus es.

IV. Ex pauculis non multa possunt subtrahi.

CON. Furatus utinam ne hæc quidem esses, et mihi

Obtemperasses potius ac Sargannabo.

IV. Non desinis tandem et facessis in crucem?

CON. Tu dignior cruce. Vnde me miseret tui.

IV. A bi modo et sollicita ne sis. Hoc satis

Cauebo ne miseratione sit mihi

Opus, sed inuidia sequatur me magis.

CON. Quonam modo? IV. Quam plurimū pecuniæ

Mi colligam, tumidumq̄; reddam sacculum.

CON. Fortasse de furtis? IV. Quid istuc interest?

Sunt uita plusquam dimidia pecuniæ.

Bonum proinde est undecunq̄; sumere.

CON. Hoc te Magister hercle non docuit tuus.

IV. Quid

- IV. Quid tu Magistrum mihi hominem fanaticum?
 Is haud cani dissimilis est Aesopico.
 Pecuniam nec enim ipse studet acquirere
 Nec finit alios, immò uetat & impedit.
 Proinde posthac nunquam eum dilexero
 Omnino pro meritis sed ulciscar suis.
- CON. Quapropter? An quòd maximis te dotibus
 Ornauit atq; huc usq; aluit inter suos?
- IV. Ne talia occinas mihi, sed abi procul,
 Non audiam enim nisi quod ad lucrum facit.
 Quae gratia eius tanta ut haec iniuria est?
- CON. Perpende rectius, & quieto pectore.
 Te plurimum transuorsum agit cupiditas.
- IV. Perpensa res satis est, modo hinc abscede tu.
 Hoc damnum ego quocunq; pacto in illius
 Vertam caput, nec quispiam persuaferit
 Aliud. CON. Redi ad te quaeso. IV. Quin abis procul?
 Qui spreuerim illum te ne poscis audiam?
- CON. Ad commodum tuum hercle non itidem meum.
- IV. Meum? An uspiam ostendis aliquid certi lucri
 Huic unde subuenire possim sacculo?
- CON. Immo aliud, ut cupiditate hac scilicet
 Abiecta, agas deinde poenitentiam.
- IV. Perdis. CON. Magistrumq; uerearis optimum,
 Eiusq; totum consecres te legibus.
- IV. Abscede dixi, adeoq; nunc dico tibi,

Nisi os tuum uis impudens contundier.
 Non te relinquam. I V. Non? Tibi hercle suadeo CON.
 Ne prouoces neq; stomachum moueas mihi.
 Vide oro progrediare quò, ne deniq;
 Desit receptus tibi. I V. Tace inquam, & hinc procul CON.
 Faceffe. CON. Ne quaeso efferaris, nec tuam
 Sociam repellas. I V. His ego te legibus
 Mecum esse sustinebo (dicam enim semel)
 Ne quid loquare nec mihi molesta sis
 Monitisue consilione. Nec enim te audiam.
 Potes filere? CON. Nunquã ego hercle. I V. Ergo ocyus
 Discede quouis gentium in malam crucem.
 Multabo te alioqui usq; ad extremum halitum.
 Abibo potius donec iste tuus furor
 Resideat. I V. Hercle feceris consultius. CON.

SCENA TERTIA.

Iudas. Sargannabus.

Vix tandem abegi pessimam mulierculam.
 Que semper impudenter obgannit mihi.
 Et nunc quoq; irato uoluit obsistere,
 Et institutum reprimere hunc cursum meum.
 Pereat uelim potius, ego iracundiam hanc
 Deo hominibusq; quamlibet nolentibus,
 In Nazarenum aliquando prorsus euomam.

Iratuſ

S A R. Iratus est contra Magistrum ut audio;

Ob impeditum opinor usquam lucrum

Absente me. I V. Nunc cogitabo solus hic

Quid facto opus sit. Mauelem me pessimè

Perire, quàm non dare operam crumenule.

S A R. Bene habet. Homo in præceps iturus est, mea

Partes erunt pro uiribus propellere.

I V. Utinam habeam qui nunc mihi auxilium ferat,

Mecumq; idem doleat idemq; sentiat.

S A R. Adibo, sciscitabor, & præstabo me

Qualem cupit. Nam me uidetur querere.

I V. Quis hic loquitur? Aderas nè tu Sargannabe?

Non uideram te incensus iracundia.

S A R. Intelliigo hercle Sed quid accidit tibi?

Num salua foetaq; est crumena? I V. Haud admodum;

Atq; id queror, nec ferre possum nec feram.

S A R. Rectè, sed istuc unde tandem habes mali?

I V. Proh à magistro, qui mihi hic minimè placet.

S A R. Credo hercle, cupiditati ut obstet qui tuæ

Vitæq; adeo Vita quid enim opus est tibi.

Si non licet quàm plurimum corradere?

I V. Rem tangis. Obstanti igitur hac in re mihi,

Malum parabo si quidem hoc uiuet caput.

S A R. Meritissimò. I V. Dices magis si rem scias.

Scin? tu quid acciderit? S A R. Negotium fuit

Alibi his diebus pauculis, unde haud scio,

Sed conijcio tamen. Pecuniam alteri
Commisit. I V. Erras. S A R. Ast egenis plurimam
Dedit & inane reddidit marsupium.
I V. Non. S A R. Iam scio, suboluit ei furtum tuum
Ideoq; rationem poposcit. I V. Ne hoc quidem.
S A R. Narra igitur. I V. In magna uirum frequentia
A mortuis resuscitauit Lazarum
Heri. S A R. Id mihi renunciarunt inferi.
Respectat hercle nostrum ad interitum. I V. Quid est?
S A R. Nil. Perge narrare. I V. Inde magnam gloriam
Est consecutus omnibus coram. S A R. Malum.
I V. Hoccine doles? S A R. Pro te quidem. Nam te hoc
Dolere. I V. Minimè. Plus lucri inde consequor (reor
Si gloriosus est facitq; grandia.
Crescit fauor, crescunt fauentium munera
Quod commodum mihi est bonumq; S A R. Intellego.
Plus es profectò quàm putaram callidus.
I V. Sic conuenit ei qui uelit ditescere.
S A R. Laudo. Sapis, meq; es magistro doctior
Quid uisit autem te? I V. Audies. Ingens dolor
Eius sorores mortui occupauerat.
Germano erant orbatæ enim charissimo.
Ut ergò præter spem redijt à mortuis,
Non consequi uerbis que am quo gaudio
Quæ cordis exultatione protinus
Fuerint uicissim affectæ, & à collo statim
Pependerint

Rependerint & fratris optati sui
Nec non magistri, quem & prius dilexerant
Supra parentes atq; fratrem ipsum quoq;

S A R. Stolidæ fuerunt .IV. Attamen perutiles
Nobis, frequenter nos enim conuiujs
Domosq; suscepere liberaliter,
Et munera insuper dedere abeuntibus
Larga. Vnde mea quoq; præda decisa est mihi.

S A R. Noui, quàm in his esse soleas industrius.
At multo eas tum stolidiores reddidit.
Prodesse quid enim illis potest, aut quid dare,
Nisi ut opibus earum incubet uigil ut draco?

I V. Magnifica sperant atq; pollicetur is.

S A R. Λόγους I V. Modo & fratrem reduxit ab inferis
Tota quod emptum uoluerant substantia.
Quare augurabar & mihi immensas opes
Facto ex eo iustaq; gratitudine
Fratris sororumq;, & statim conuiuium
Lautum pararunt. ibi soror uerò altera
Præ gaudio redacta quasi ad insaniam.

S A R. Ut nempè dicebam. I V. Super mensam attulit
Alabastron unguenti optimi atq; nardini.
Mox fregit & alabastron, & Iesu in caput
Effudit unguentum omne, quo tota est domus
Impleta odore. **S A R.** O fatuitatem. I V. Verum alii
Siquidem trecentis potuerat denarijs

Veniam

Ven undari, unde mea mihi quoq; portio
 Decisa foret. S A R. At tu quid? An silentio
 Factum ferebas? I V. Dentibus in eam lubens
 Tunc irruissem, sed repressi me tamen,
 Inuectus at plenis in illam tibijs
 Quam displiceret facinus ostendi satis.
 Cur perdidisti unguentum ita (inquam) tam bonum?
 Quae stulticia te inuasit & profusio,
 Dei ut benigna dona disperdas bona
 Vbi nil opus, quum sint ubiq; pauperes,
 Quibus dedissem si datum precium foret.
 S A R. Rectè ista de cura addidisti pauperum
 Nec cui suboleat te magis tuum querere.
 I V. Sic censui. Ibi uerò Magister optimus
 Quem non putabam facinus illud calculo
 Suo probaturum, patrocinator est
 Mulierculæ, bonumq; dixit illam opus
 Fecisse. Nos semper habituros pauperes,
 At non item sese, similiq; plurima,
 Ad inuidiam & incommodum dixit meum;
 Coramq; multis me palam redarguit,
 Quod me dolore macerat quum maximo.
 Quomodo ego posthac consulam marsupio
 Qui in re bona nil obtinere quiuerim?
 Facta est inanis nardini profusio,
 Quod quilibet etiam fatuus intelligat.

Fraudantur aliq̄; precio & decimis ego
Triginta opinor pluribusue argenteis,
Ille audet excusare tamen & dicere
Quasi bene factum? Quis uidere non queat
Eum ex professo struere perniciem lucro
Crumenulæq̄; huic? S A R. Ergo adhæreto amplius
Fatuusq̄; circum inane fer mar supium,
Nonne tibi dicebam statim à primordio
Esse inuidum uirum & lucro aduorsarier
Factisq̄; doctrinaq̄; ne sequerere eum?
Tuq̄; nisi mandatis obedisses meis
Minus iam haberes nummularum quàm lapis.
IV. Scio hercle. Tuq̄; profuisti plurimum,
Atq; inde charior es mihi. Haud forma hac enim
Placere posses adeo, nisi compendia
Ostenderes pecuniæ quauis uia
Lucrandæ. Apud animum enim usq; per sensi meum
Iucundius quod nil lucro neq; dulcius.
Dextram amputaret ergo mallem quis mihi,
Excluderetue oculum aut pedem dirumperet,
Quàm tolleret uel impediret nummulum.
S A R. Sapis profectò. Tam pecunia enim est opus
Quàm uita, Quin animamq; præstat perdere
Quàm nihil habere quolibet partum modo.
Quantum ergo Nazarenum amas quòd improbat
Studia tua, tuosq; redditus ita impedit?

Amen

I V. Amem? Tametsi Christus esset maximus

Bis terq; summus sicut ipse predicat,

Faceretq; plura quam facit miracula,

Coelestibusq; me bearet dotibus,

His moribus eum amare non possem hercule,

Sed potius excelsa uelim erectum cruce.

S A R. Mecum facis. Quid ergo adhaeres? quidq; nutie

Accepta post haec damna facere cogitas?

I V. Quid, nisi quod illi sit malum & mihi bonum?

S A R. Hercle expedite, sicuti uirum decet.

Licetne scire? I V. Non ego coelabo te.

Probus etenim & consultus optimus mihi

Videris esse, S A R. Ob, si modo quis obtemperet.

I V. Coelabo suppressamq; bilem quam gero,

Animumq; tantisper, quoad se occasio

Duplum auferendi det. S A R. Bonum hoc, non improbum

I V. Summae grandi quapiam rapta semel (bo)

Hinc prorsus aufugiam. S A R. Melius hoc. I V. Tanta

Quem prouocarit, cuius obstiterit lucro. (sciet)

S A R. Probe. Sed haec longa nimis apparent mihi.

Quid? nulla si post tanta credatur tibi

Summa unde possis diripere quantum lubet?

Vel qua fugere rapta precium opera fiet?

Quid deinde si perdatum antea ille, quam

Alia inuolandi occasio sese offerat?

An non uides quanto labore principum

Odio sacerdotumq; quàm extinctum uelint?
Video hercle. Sed quid consulis aliud cedo?
Quod dixi, id ipsum diligenter pensita.
Proceres eum odio prosequuntur maximo,
Captumq; perditumq; magno quolibet
Precio emerent. Si pollicereris te ad hoc
Operam daturum, id quod facillimum est tibi,
Vna atq; eadem opera & fauorem principum
Acquireret, magnamq; uim pecunie.
Sunt diuites & liberales, atq; in his
Præsertim eos nihil negaturos puto.
Quin & Magistrum ulciscereris hoc modo
Iniurijs pro ueteribus cunctis probè.
Non minus enim hoc te cupere ualde intelligo.

IV. Verum profectò dicis, & laudo hoc tuum
Apprima consilium & sequar: Vah quàm bonum est
Valere consilio uidereq; utile?
Tria maxima ostendisti in una re bona.
Nummos recuperabo unctione perditos,
Et ultionem à Nazareno consequar,
Populiq; principum fauorem & gratiam.

SAR. Nil certius. Permagnam inibis gratiam.

IV. Fortassis & numerabor inter aulicos?

SAR. Diues eris atq; gratus omnibus simul.

IV. Magnifica dicis. Ego hercle desipui hactenus
Sectans humilia, & Nazarenum illum colens.

S A R. Hoc mihi uelim credas, diebus in tribus
 Celebrius assequere nomen, quàm decem
 Si Nazareno annos adhereres. I V. Putas?
 O quàm tumebis post mihi marsupium
 Si uera sunt hæc. S A R. Non soleo mentiri ego.
 Aggredere modo, reiq; fac periculum.
 Nemo ualet in rebus humilibus emergere
 Humilesq; apud, sed campus aula gloriæ
 Querendus, atq; insignium commercia
 Virum. I V. Tamen Iesum quoq; huius gratia
 Sectabar, ut præstantem & insignem uirum,
 Aliquando tandem clarus aliquis uti forem,
 Sed deijctor à spe, neq; amplius placet.
 S A R. Tandem sapisti Est ille doctrina quidem
 Factisq; miris clarus, at inops cætera.
 Nullaq; mundi præditus potentia.
 Doctrina uerò quò tibi aut miracula
 Si maneat interea iste inanis sacculus?
 Contemptus & nihili habere perpetim?
 Id ille quod procurat atq; præcipit
 Profusionemq; approbavit unguinis
 Nuper, rediret ne quod ad te commodum.
 I V. Odi uirum, & cupio facere ei pessimè.
 S A R. Hoc facito quod dixi. I V. Volenti præcipis.
 Factumq; bene quod Conscientiam procul
 A me repulerim. Nunc mihi obstreperet scio.

SAR. Factum optimè. Quin os ei percellito
Si quas in hoc tibi exhibet molestias.
Viues, si eam respexeris, miserrimè,
IV. Senti hercle. Sed quid autumas? An res palam
Ista magis an simulatione atq; est dolis
Gerenda? SAR. Nequaquam palam. Non est tuū ho
Dolis & occultè atq; calliditate sunt
Omnia gerenda. Plus enim ita damni dabis
Quod probus & integer interim putaberis.
Coelato bilem, uultum amicum fingito,
Suauia memento uerba semper proloqui,
Ne te quis exitium parare sentiat.
IV. Recte profectò dicis atq; callidè.
Remteneo, magnasq; tibi gratias ago
Quòd me fideli iuueris sententia.
SAR. Sic soleo. Confectaq; re nosces magis.
IV. Eo igitur aggrediar uti è uestigio,
Ne mihi diu esuriat crumenula. Tu uale.

SCENA QVARTA.

Sargannabus.

Acuta ut instrumenta si quis habet faber,
Facilius ocysq; quodq; opus facit,
Ita nactus instrumentum acutum hunc sum modo,
Quo Nazareno maximum dabo malum.

Silit esuritq; aurum, eius atq; gratia
 Nihil recusat nec moratur aggredi,
 In campo ut equus, haud indiget calcaribus.
 Ex igne peteret èq; fundo imo freti,
 Pedetentim eò profecit adamatum semel
 Lucrum atq; consuetudo furti paruula.
 O quos agam de homine triumphos? Gaudia
 Regno parabo quanta nostro? Ceterum
 Tentatum eo eius affeclas & reliquos
 An possim in aliquod facinus audax ducere.
 Nam maximam hic mi spem facit uictoriæ.

CHORVS,

Iambicum Dimetrum.

Qui sit, Deum ut nemo audiat
 Ferè, sed acquiescimus
 Satanae atq; carnis suasui
 Libenter? An quia spiritu
 Sancto caremus qui Dei
 Vocem faciat amabilem?
 An ista quod presentia
 Opes, honores, gloriam,
 Plus quàm futura æternaq;
 Amamus atq; querimus?
 An quia Deus quæ præcipit

Nimis uidentur aspera,
Que carnis autem suggerit
Satanæq; suus pestifer
Iucunda ualde ac suauia?
Videmus à primordio
Sic esse factum, & antea
Quàm lapsus esset omnium
Primus parens, ne forte quis
Asscribat eius casui,
Nunc nemo sanè perneget
Omnes eò propendere,
Nec posse quenquam cœlicis
Obtemperare uocibus,
Nì tractus à spiramine
Summi parentis. Haud mala
Ingenia mutat diligens
Doctrina, nec sodalitas
Proba, neq; conuersatio,
Nec ulla facta gratia,
Nec pœna atrox uel uerbera,
Nec solitudo, nec frequens
Mortalium cœtus, neq;
Artes nec assiduus labor.
Quare rogandus est Deus
Det spiritum nobis suum,
Qui nos trahat sursum & regat.

Seruetq; ne caro improba
Satanasq; præcipites agat.

ACTVS SECVNDVS,

Scena prima.

Conscientia. Iudas.

Q Vò nunc Iuda uadis? I V. Ecce autem mihi
Rursum appropinquas tu? Tibine dixerã,
Molesta ne esses sed procul discederes?

CO. Non possum. Amote. I V. Nolo ames. CO. Metuo
Addens malum malone eas te perditum. (admodum

I V. Quid hoc tua? Sollicita ne sis, atq; abi.

CON. Quotendis obsecro? I V. Rogare desine.

Inueniam Hercle detur argentum mihi.

CON. Pro scelere fortassis? I V. Tua id refert nihil.

CON. Mea immò, plurimum. Si enim quid feceris

Sceleratè & impiè, haud feram sed perpetim

Te macerabo, nec sinam quiescere.

I V. Minaris etiã improba? CON. Caue ergo consulo,

I V. Ne consulas quicquam aionisi quod sit lucro.

CON. Si me fauentem habeas, putato maximum

Habere te lucrum. I V. Fauentem te? (malum)

Tuum fauorem haud emerim cassa nuce.

Fauebit hic mihi si eum repleuero.

Atq; adeo nunc eo ut moneta farciam.

(hic). i.
sacculus.

CON. Ex scelere opinor. Haud bonæ etenim unquam
Operam dedisti. I V. Sic libuit. At tu procul (r)
Recede. CON. Pœnitebit autem postea.
I V. Recede dico iterumq; dico, nec mihi
Quicquam loquaris ultra. Enim maiora sunt
Quam multa tecum ut fabuler negotia.
Tuasq; nugas audiam. Isthic permane,
Nec propius accedas. Mane inquam, si pedem
Promoueris. CON. Sequar tamen te ingratijs.
I V. Papæ. Quid est, si non mala hæc est bestia?
Quid agam, quò eam, quid cogitem, quid eloquar,
Vult noscere omnia & interesse singulis,
Vt garrula esse possit ubi cubitum iuero.
Sed cesso pontificis adire aedes, prius
Sanè haud frequentatas mihi. Vah illa me
Sequitur. Prope ad me si mulier accesseris
Meq; fueris secuta, nil dicam amplius.
Vix credo tam malam esse Conscientiam
Cuiquam, neq; molestam adeo. Coniurasse eam
Dicas cum Iesu commoda ut mea omnia
Impediat & remoretur. Hercle fores patent.
Sed quid loquar uel quomodo? qui me geram?
Quem seruulorum adibo, qui me nunciet
Adesse, quidq; uelim, atq; pontificis mihi
Det copiam adeundi in scio hominum & aulici
Moris? Noua utar hercle confidentia,

Frontemq;

Frontemq; perfricabo. id optimum reor
Fore. At duo egrediuntur ex quibus omnia
Discere licebit atq; percontarier.

S C E N A S E C U N D A.

Phasutes. Malchus. Iudas.

Miserum hercle fuerit supplices huc litteras
Adferre, si sic fit, uel aliquem nuncium

Mittere. M A. Quamobrem? P H. Tertium iam sup

Pontificis ad manus dedi, ipse ego nunc quoq; (plices

Confeci iter longum huc, petitum aliquod mihi

Tandem dari responsum, ut aut quiescerem

Petere negatum, aut impetratum noscerem,

Sed surda sunt & muta prorsus omnia.

M A. Nihil ne responsi talisti? P H. Nil ego

Quod aut negatum aut impetratum dices.

M A. Quid ergo? P H. Res commissa fertur nescio

Quibus alijs, alijsq; rursum & Basano

Demum ille uerò mutus & ne gry quidem

Respondet. M A. Ergo intelligere facile potes

Quid sit. P H. Quid? M A. An responsa nulla te fugit

Etiam esse responsa? P H. Scio amice. Sunt quidem

Sed plena contemptus malæ & superbiæ,

Qualia ego nulla sum arbitratus hîc dari,

Nam facilem ego comemq; pontificem omnibus

Audiua

Audiueram, & neq; puerum contemnere,
Nullumq; fastum ei inesse uel superbiam.
Nec uideo cur me debeat contemnere
Præ cæteris, quem nullus ante pontifex
Contempsit. & responsa si mihi denegat
Quando impetrabunt me minores cæteri?

MA. Non forsitan contemnit ille te aut preces,
Sed annuere non uult ob alias quaspiam
Causas. **PH.** Sit ita sanè. Sed ad primas statim
Cur non negauit literas, sed passus est
Pendulum animi, prorsusq; sperantem bene,
Rerum mearum non leui dispendio
Identidem alios nuncios extrudere?
Me deniq; ipsum plurimis negotijs
Domi relictis huc penitus inaniter
Accedere? Haud paruum beneficium mihi
Esset datum si pernegasset ilico,
Sperare nec fecisset incassum diu,
Etenim quiessem, & in alium pecunias
Vsum reseruassem. Ut dare bis eum ferunt
Qui cito dat, ita prodest negando qui citò
Quod petitur abnuuit. **MA.** Hac Philosophia nihil
Plus obtinebis. Sic in aula moris est.

PH. Non certe in omni. Maximi olim principes
Regesq; causas audiebant omnium
Ipsi, & libellos perlegebant supplices,

Responsaq;

Responsa q̄; dabunt expedita, nec ocio
 Se mancipabant & quieti sordide,
 Venatibus dantes operam & amoribus
 Duntaxat, & uino pariter & lusibus,
 Passim cauentes ne quis usquam esset labor,
 Ne quidpiam obijceretur & molestie,
 Rebus sed i psis se exhibebant principes
 Non nomine titulis q̄; solis. M A. Ergo tu
 Corrector es doctor q̄; nobis principum?
 P H. Non. sed datum damnum mihi atq; iniuriam
 Queror. M A. Sileres melius. A magnis uiris
 Quercunq; fiunt optimè fieri putes.
 P H. Non ego profecto. Tu quoq; ut amicus uetus
 Huiusce potuisses aliquid auertere
 Damni, fores si sciscitatus tempori
 Dere mea quid animi haberet pontifex.
 M A. Scruternè uis pontificis animum? P H. Nil erat
 Secreti. M A. Amicos sic molestes non moror.
 P H. Neq; ego hercle in officiosum & ad nihil utilem.
 I V. Saluete amici. P H. Saluus & tu sis. I V. Rogo,
 Dicite domine pontifex sit? M A. Est Domi,
 Quid uis? I V. Adire & alloqui ob negotium,
 P H. Magis ocium huc adfero quam negotium,
 Tanta siquidem alioqui hic calent negotia,
 Bis ut precanti terq; nil respondeant.
 Si quantum ego, tantum impetras & tu, admodum

Diues

Diues eris, & luculenta responsa auferes.
I V. Ob istud ipsum adsum uidelicet. P H. Face
Periculum. M A. Quid multa garris friuola?
Ut res habent sic dantur & responsa. Si
Aequa peteres, daretur etiam æquissimum
Responsum. Habes. P H. Quasi non petierim æquissim
Sed ab eo. M A. Cras redito, melior forsitan (ma
Spirabit aura & impetrabis quæ cupis.
P H. Vix credo sed tamen reuertar ut iubes.
Vale bene, M A. Quid ais tu? quid est negotij?
I V. Pontifici id ipsi non tibi dicam ò bone.
M A. Non mihi? Manebis ergo perpetim foris.
I V. Harum es nè custos ædium atq; ianitor?
M A. Immò atriensis, ianitoriq; impero.
Dic ergo rem mihi impetratam quam cupis.
I V. Velles ne tu rem patefacere cuiquam alteri
Quæ sit lucro? M A. Fortasse nummos cogitas
Hinc ferre? I V. Rem tangis. M A. Sed erras tu uid
Tota scopoq; Accipere namq; solemus hîc
Nondare. I V. Etiam ne si quis in re maxima
Inseruiat. M A. Quæ nam? I V. Libenter nosceres.
M A. Nihil laboro. Abi. I V. Mane paulum obsecro.
Pontificis & mihi alloquendi copiam
Des. M A. Alloqui iam non potes, aliàs redi.
I V. Quid ego reuertar. Expediri iam queo.
M A. Ne sis molestus. Non potes. De maximis

Concilium habetur rebus. I V. Ego rem maximam

Quoq; fero, quamq; audire uellet pontifex.

M A. Quin dicis ergo? I V. Non tibi ausim dicere.

Mane obsecro. M A. Nolito dicere, non moror.

I V. Mane obsecro. M A. Nisi hercle dixeris. I V. Ma

Dicam. De Iesu Nazareno forsitan (ne.

Audisti aliquid? M A. Haud pauca de homine pessis

Quin nationi maximum inferet malum (mo.

Factisq; doctrinaq;. Sed luet cito

Capite tumultus excitauit quos suo.

I V. Illius ego sum discipulus M A. Es tu illius

Discipulus? I V. Ita. M A. Citó aufer hinc quantum

Nam pontifex si uiderit te aut aulici (potes,

In maximam aufereris hinc malam crucem.

I V. Quid ita? M A. Rogas? Inuisus aulæ ultra modum

Summoq; pontifici & sacerdotum ordini. (est

Nec ipse solum, eius sed omnes affeclæ.

Quos cogitant studentq; noctes ac dies

Exterminare, ipsumq; præsertim caput.

Quare amoue te hinc quam potes citissimè.

I V. Quid si pariter incumbam eò ut ipsum caput

Prendatur, inq; sacri potestatem ordinis

Redigatur? M A. His si tu quidem studijs dares

Operam, tuæ uite atq; consuleres rei

Melius. I V. Ad ipsum curo. M A. Verum prædicat

I V. Verissimum. Atq; hic huius adsum gratia.

M A.

MA. Laudandus est tu, quiq; consilium hoc dedit.
Ego enim tibi affirmo, sacerdotes eò
Et principes & optimates tendere,
Vt Nazarenum exterminent prouincia,
Ne nomen eius nominetur amplius.
Quapropter operam si tuam coniunxeris,
A Nazareno teq; segregaueris,
Tutus eris, & magnum insuper mereberis
Fauorem. **IV.** Ego hercle non fauorem adeo mihi
Quæro ut pecuniam. Vides ut inanis hæc
Crumena sit. **MA.** Fortassis & pecuniæ
Aliquid dabitur. Hic esse parci non solent.

IV. Duc ergo me pontificem ut alloqui queam.
Habebo gratiam tibi. **MA.** Si præmij
Mibi dare dimidium tui promiseris,
Ducam ilico te. **IV.** Os impudens, operæ ne tu
Partem auferes alienæ? **MA.** Ego immò postulo
Meæ. Mea etenim consequeris tu quoq;
Præmia tuæ. **IV.** Nihil agis. Introduc age.

MA. Si dederis. **IV.** Itane? Oculum mihi hercle excludito
Si uel tibi uel alteri mortalium
Puluisculum argenti dedero. **MA.** Non? Te procul
Hinc duc ab ædibus, ne molestus hic sis.

IV. Ingrediar & nolente te, Patent fores.
Quid me trahis? Lacerare num uis pallium?

MA. Et pallium & caput, nisi hinc abis cuò.

I V. Satis ferociter. *Quod est nomen tibi?*

M A. Cur quaeris isthuc? *Malchus. I V.* Accusabo te

Quod commodis obstes sacerdotum & meis,

Atq; adeo totius etiam prouinciae,

M A. Non curo. Tu meis quoq; obstas. *I V.* Obsecro

Duc me, uel ipsum me ingredi sine. **M A.** Non sino.

Curabo ne nummus quidem unicus tibi

Obtingat uti. I V. Male facis impediens bonum

Opus. Obstatè prorsus hic me furcifer

Repellit, & praesens ita impedit lucrum.

Promittam aliquid ei, sed id nunquam dabo,

Siquidem hoc quoq; esse moris arbitror aulici.

M A. *Quid mormuras? I V.* Hoc cogito quid dem tibi.

Decumam accipe. M A. Decumam? *Nisi hercle tertiã*

Dederis, licebit abire quouis gentium.

I V. Video aliter non posse fieri, tertiam

Promitto. M A. Veni igitur.

SCENA TERTIA.

Caiaphas. Malchus. Iudas.
Satanas.

Quid in rerum hoc statu,
Vostroq; nec non gentis in discrimine
Totius (id uobis quod exposui antea)

D

Videatur

Videatur optimum, modo ex sententijs
Audiuimus uestris. Nec ego mirarier
Incogitantiam atq; negligentiam
Vestram satis possum, solutè ac molliter
Sic iudicantium atq; prouidentium.
An multitudo uos popelli territat
Quæ Nazarenum sequitur & obseruat? An
Ob facta magna Nazareno parcitis?
Eiusq; præfertis salutem solius
Vestræ omnium totius & prouinciæ
Saluti? An alia causa quæpiam huius est
Socordiae? Proh studia uestra inania
In rebus & nihili arduis prudentiam,
Quis tota gens commissa resq; publica,
Audite me paucis modo atq; discite
Nostra quid ex resit, aliamq; sumite
Mentem, mihiq; potius acquiescite.
Non solum ob id quod sum huius anni pontifex
Honoreq; antecello, sed quod non mea
Sed omnium quoq; uestra specto commoda,
Quæ Nazareni sint uidetis dogmata:
Se gloriatur esse Christum patribus
Antiquitus promissum, & excelsi Dei
Gnatum insuper lucemq; mundi totius
Portamq; cœli, panem & è cœlo datum,
Nominaq; magnifica alia arrogat sibi

In contumeliam Dei & blasphemiam
 Seductionemq; populi atq; maximum
 Errorem, & haud unquam ferendum dedecus
 In homine Galileo. In se enim omnes credere
 iubetq; pollicetur & credentibus
 Vitam absq; fine, omnemq; gratiam Dei,
 Quasi scilicet in eo sita sient omnia,
 Fidemq; splendidis facit miraculis
 Horum omnium, & resuscitato maxime
 Here Lazaro à quàm plurimis susceptus est
 Ut Messias, nihilq; nos profecimus
 Huc usq; mandatis tot, horrendis neq;
 Poenis, nec ullis comminationibus,
 Ne quis in eum crederet adhereretq; ei,
 Neu confiteretur quis esse Messiam.
 Sed mundus ecce, totus affectatur, &
 Pueri atq; uulgus prosequuntur laudibus
 Regem quasi adeoq; uerum Messiam.
 Accedit huc, quod nos reprehendit acriter;
 Et facta nostra uanitatis arguit,
 Taxatq; doctrinam penitus ut impiam,
 Patrumq; constitutiones improbat.
 Breuiter, nihil quod nos facimus ei placet,
 Sed omnibus coram reprehendit omnia
 Corrector orbis missus ut uidelicet.
 Hinc iam palam audimus male & contemnitur

Relinquimur, languetq; nostra autoritas.
Hæc omnia euasura quò sint, quem latet?
Erroribus, falsis opinionibus,
Tum cede, seditione, & odio mutuo
Feruebit hæc gens & tu multuabitur.
Legem requiret nemo, nec templum, neq;
Ceremonias, neq; sacra, neq; nos principes,
Nec instituta, sanctiones nec patrum,
Sed Nazareus ille solus omnia
Erit, occupabitq; & tenebit & reget.
Curanda uobisnè hæc uidentur segniter?
In his uè dormiendum & articulo leui
Molliq; agendum? Quippe contemptum licet
Nostri feramus assiduaq; iurgia,
Et acerba nos quibus onerat conuicia,
Etiamnè templi, legis, atq; rituum
Autoritatem perferemus despici?
Pro lege certè proq; templo & ritibus
Nostri frequenter bella gesserunt patres,
Passiq; sunt extrema, uerus ut Dei
Defenderetur cultus & sanctissima
Doctrina, quæ nunc cuncta pessum & perditum
Eunt, docente Nazareno talia,
Populumq; post se omnem trahente iugiter.
Illinè honorem Messie prestabimus
Patientia nostra, in Dei blasphemiam,

Seductionem plebis & motus graues?
 Vigilate tandem & lumina aperite ô uiri,
 Non ista ceures negligenda sunt leues
 In sempiternum gentis huius dedecus
 Nostrumq; Galilæo ne honorem hunc, omnia
 Contra Prophetarum priorum oracula?
 Vt nos feramus maximè autem, atq; hæc mala
 Et dignitatem negligamus omnium,
 Etiamnè Romanos putatis compari
 Socordia usuros, ubi hoc audiuerint
 Nos inter esse, regium sumat sibi,
 Qui nomen atq; dignitatem Messia,
 Quemq; populus sequatur omnis & audiat,
 Non ante consultis & hoc iubentibus
 Illis? At audient procul dubio, nisi
 Hominem opprimimus & occupamus tollere,
 Venientq; copijs furoreq; maximo,
 Qualem satis nos antea experti sumus,
 Gentemq; uastabunt locumq; polluent
 Sanctum hunc, nihil facientq; nobis relliqui,
 Sed seruitutem nos trahent in ultimam,
 Erimusq; risus omnium atq; fabula.
 Hæc propter unum numquid expectabimus?
 Huc adigit igitur ipsa nos necessitas
 Dei; cultus, gentis & nostrum omnium
 Salus quiesq;, ut ille quàm primum neci

Dedatur, etiam iuris haud quaquam ordine
Vbiq; seruato. Melius est unus ut
Moriatur ille pro populo, & haud tota gens
Disperereat. Hinc nos non hominis autoritas,
Nec multa semper quæ facit miracula,
Nec turba maxima moueat sequentium.
Quippe ille qualis qualis est, non totius
Gentis saluti est anteponendus, neq;
Ut ille uiuat, sacra & humana omnia
Perdenda sunt. Tum porrò semper mobile
Est uulgus instabileq;, nunc sequitur quidem,
Quando uidet nos nil facere contrarium
Huc usq; sicut serio nil fecimus:
Adheret ergo quàm diu est licentia,
Et ille flatibus secundis utitur,
Aduersa uerò si obuenire uiderit
Illumq; duci, remq; agere nos serio,
Mutabitur, relinquet illum protinus,
Et tutiora quæret & sectabitur.
Frustra metuitis ergo motum ciuicum.
Nec semper ille septus est turbis, potest
Aliquando solus comprehendi, & hæc mihi
Captanda mox uidetur opportunitas,
Operaq; danda prorsus ut quouis modo
Perimatur, ut nobis & omnibus salus
Quiesq; procuretur atq; æterna pax.

S A T. Hoc mihi placeret, inueniri aliquem uirum
 Qui recta sapiat consulatq; salubriter,
 Gentisq; tractet serio negocia.

Sententiæ & ego huic, nemini præiudicans.

Subscribo, quin & illud interim uelim

Vt ipse etiam occideretur Lazarus.

Nam cernitis ut eius uidendi gratia

Bethaniam permulti eant, uisoq; eo

Resuscitato, magna sentiant statim

De Nazareno, eumq; credant Messiam.

Quod hercle ne credatur opera maxima

Est prouidendum, sicut ipsi noscitis.

C A I. Est, deq; eo deliberabimus dein.

Nam quicquid est sementis huius, funditus

Tollemus, extirpabimus, delebimus.

S A T. Sic conuenit profecto. M A. Domine pontifex

Vir quidam adest, qui conuenire te cupit

Obseriam rem. C A. Num secretò? M A. Non puto.

C A. Fac intret hic. I V. Saluete procures optimi

Sanctissimiq; uiri. C A. Salus tibi sit quoq;

Quid ais? quid adfers? I V. Audio collegium

Vestrum esse sollicitum nimis Iesu super

Quem Nazarenum nuncupant, & querere

Quo comprehendi possit & tolli modo,

Vosea ego liberabo sollicitudine,

Si digna merces huius operæ traditur,

C A. Quis tu es bone uir? I V. Iscariotes nuncupor
Iudas, Iesu discipulus illius &
Sectator intimus. C A. Hercle gratus aduenis
Si liberare hac nos quidem cura paras.
Sed quo modo? Num uis uenenot tollere?
I V. Possem hoc profecto, & expedita foret uia,
Sed rebus hoc uestris uidetur inutile.
C A. Res quando nostras diligenter prospicis,
Magnam tibi à nobis inibis gratiam,
Atq; hoc peracta re deinde scies magis.
I V. Mihi hercle uehementer opus est pecunia.
C A. At non nihil quoq; dabimus pecuniæ.
Sed ede cur id censeas inutile?
I V. Quamuis sciam ipsos uos satis cognoscere
Vestra quid ex re sit secusue, edam tamen.
Interfici atro toxico uel clanculum,
Vtile quidem esset ne tumultus quisspiam
Exurgeret turbis ab assistantium:
Turbas sed ob easdem haud uidetur commodum,
Quas amouere illius à fiducia,
Hæc staq; passim opinione Messie
Cupitis opinor, at peremptus clanculum,
Iniuria peremptus & certe dolo
Vnius aut alterius inuidi modo
Putabitur, uobis nec id scientibus
Nec iudicantibus, magis & opinio

Firmabitur

Firmabitur, sanctum fuisse uirum & probum,
 E& medio in fontem peremptum Messiam.
 At publicè uestri& adeo sententijs
 Damnatus, impostor, magus& & impius
 Habebitur, in eum& credere desinent
 Omnes, & inter hos quo& addictissimi,
 Ipsiq; discipuli. Haud facile enim quispiam
 Sententiam uestram repudiaturus est
 Aut reprehensurus, neq; uiros, principes
 Errasse iudicio & rei scientia
 Putabit. Vt uerò in manus uestras sine
 Tradatur haud solum tumultu omni, sed &
 Leui popelli murmure, ego curauero
 Si dederitis pecuniam dignam mihi.
 Vobis eo occiso, mihi pecunia
 Opus est. C. A. Eum ne solus an cum pluribus
 Comprehendere statuis? IV. Quis illum prendere
 Solus queat septum corona iugiter
 Discentium underna? Cohortem militum
 Quum postularo dabitis armatam mihi
 De nocte de die, necesse ut uidero,
 Detur pecunia modo præsens & proba.
 C. A. Quantum petis? V. Centum mereor argenteos.
 C. A. Ohe, nimium est. Quin quod sit æquum postula.
 IV. Dare uultis octoginta? Non, nimium hercale est.
 C. A. Ludis bone uir. Haud sic pecunia prodigè

Est eroganda. I V. Pro periculo graui
Industriaq; strenua, merces quoq;
Condigna danda. Age date sexaginta. C A. Non.
Nimio aestimas operam tuam. Dabimus decem.
I V. Nunquam ego decem tantum facinus argenteis
Patrabo, quantumuis pecunias amem.
Nisi ter decem dabuntur, alium quaerite
Qui tradit illum industria uobis pari.
C A. secede paululum. S A T. Hercle graphicū huius
Nacti estis, omni angore qui uos liberet. (iam uirum
Ad uestra quantum commoda sapit & scelus?
C A. Mibi quoq; placet homo uideturq; utilis
Ad agenda quæ uolumus, quòd in collegio
Versatur ipso Nazareni, & illius
Ioca seriaq; & introitum & exitum probe
Nouit, potestq; iuuare testimonio
Nos quoq; suum contra magistrum, nullus ut
Alius. pecuniæ ergo quantum postulat
Dandum puto, cui idem placet tollat manum.
Pars maior assentitur, age reuocate nunc.
Promissiones meminimus Iuda tuas,
Quidq; tibi pro studio operaq; uelis dari.
Atq; nimium id quamuis sit, utilem tamen
Quoniam futurum te atq; promptum ad cætera
Speramus, annuimus tibi tot argenteos
Triginta nempe, tu modo effice ocyus,

Adq; illud opportunitatem prospice,

Ne quis oriatur motus aut periculum.

IV. Nec celeritatem in me nec ullam, credite,

Desiderabitis cauendicopiam.

Detur modo argentum mihi. C A. Dabitur bona

Fide. IV. Velim nunc mihi dari. C A. Non conueniò

Vt absolutum ante auferas negotium

Mercedem. Habebis ilico redacto eo

Nostram in potestatem. IV. Mora excrucior nimis.

Et inane non libenter ita marsupium

Fero. C A. Aggredere igitur ocyus quod prædicas.

Dic porrò mi, posses nè testimonio

Iuuare nos falso? IV. Facillimè & lubens.

C A. Ad illud ergo fortiter te præpara.

Totidem alios tibi dabimus argenteos?

Inane ne circumferas marsupium.

IV. Curabo rectè, meq; uobis mancipio.

Quamuis molestum sit sine argento modo

Hinc me recedere. C A. Hunc uirum diuinitus

Nobis puto oblatum, struat domesticas

Qui Nazareno & efficaces admodum

Pro tempore insidias, speiq; sum bonæ,

Cessura nostra cuncta pro sententia,

Tollatur è medio homo ut ille pestilens.

S A T. Huc nempe curas & studia conuertite.

Adiutor ego quoq; ero meis cum cæteris.

Vt

Vt uestri honores atq; doctrinae optima
Constabulantur floreatq; perpetim.
C A. Nil reliquum ultra, sed licet recedere.

S C E N A Q V A R T A.

Iudas. Malchus.

Hic hercle magna est officina pecuniae,
Reditusq; cerno copiosos mi fore,
Si contra Iesum cuncta moliar mala,
Pontificum & odijs gnauiter subseruiam.
Non me decet pigrum esse, uerum machinis
Vti omnibus, condignè uti respondeam,
Initamq; gratiam fauoremq; augeam.
Vt Nazareno perditio & collegio
Nostro soluto sit receptus hic mihi.
M A. Ille redit illinc atq; gessit ceu bene
Successerit res atq; sic planè autumo.
I V. Hem quàm facillimè licet ditescere.
Si subtrahendi regulas quis calleat.
Furtis, rapinis atq; proditionibus
Falsisq; contra quosq; testimonijs
Nauet operam, mente inq; subdolam gerat,
Ad praesulesq; dexterè sese applicet,
Aulasq; pontificum & sacerdotum ordinem,
Illorum ut omni protinus libidini

Subseruiat.

- Subseruiat. Stultus ego qui tres circiter
 Annos adhaesi Nazareno pauperi.
 Totidem hic fuisssem si, pecunijs foret,
 Me nemo ditior. M A. Pecunias homo
 Accepit, inde gaudet, at mihi tertiam
 Debet. Diu hercle tu fuisti apud patres.
 I V. Salue uirorum Malche mi charissime.
 M A. Tu quoq; bone uir. An non bene ostendi tibi
 Te credo rem gessisse bene. Age tertiam
 Mihi cedo. I V. Si quid hercle mi datum foret,
 Exemplò amice tuam darem partem tibi.
 M A. Benignus atq; comis es factus citò
 Affabilisq; qualis haud eras prius.
 I V. Scilicet ad aulæ fingo me ingenium & modum.
 M A. Satis in die una. Tertiam sed tu cedo.
 I V. Non habeo ne primam quidem Malche optime.
 M A. Habes profectò. Tolle nugas & mihi
 Promissa redde. I V. Dem nè qui à pecunijs
 Sum pumice ipse ficior? M A. Fraudare uis.
 I V. Egonè? Haud satis nosti uir ego qualis siem.
 Melioris haud citò fidei inuenias uirum.
 M A. Hoc creditu haud facile profectò. Nam neq;
 Os nec oculi nec tota facies conuenit.
 I V. Iocaris urbanè, nec id me commouet.
 M A. Quin seriò tibi dico, redde tertiam.
 I V. Quid uis? inanem en sacculum, en manus quoq;
 M A.

M A. Sinum quoq; excute. I V. Tu quidem odiosus
En tibi. M A. Daturus ne simul ac acceperis? (nimis.
I V. Fide optima. Vale. M A. Haud scio, cur hic homo
Sit factus ita repente blandior, mali
Aliquid alit monstri profectò. Ne mihi
Det uerba ualde metuo blandiloquentia,
Nostrumq; neu morem didicerit plus satis.

SCENA QUINTA,
Conscientia. Iudas.

V B Inunc fuisti? I V. Rursus ecce tu mihi
Molesta, postquam solus incedo. CON. L
Vnde egrederis? Hic quid tibi negocij? (bet
I V. Possum nè consequi ut molesta ne sies?
CON. Non arbitror. Te queso quò pergas uide.
I V. Satis uideo. Abitu modò. CON. Ad me respice.
I V. Non respicio neq; curo te. Nunc res enim
Agitur pecuniaria & questus mihi
Permagnus in mundo est. CON. Vide ne crux fiet.
Scelus paras, moliris impium nefas.
Reuerere me Deumq;. Desiste obsecro.
I V. Non audio. CON. Quiesce. I V. Nil agis. CON
Meditationes impias è pectore. (Eij
I V. Gaga. CON. Tibi ne ita chara sit pecunia
Vt omne fas & ius relinquendum putes.

IV. GIGI. CON. Lucellam tu'ne paruum, maximo
 Animæ tuæ sectaberis dispendio?

IV. Surdo apologum. CON. Resipisce. IV. Quid mihi
 Multa? A page sis in maximã malam crucẽ (prædicas
 Ne propius accedas. Egõnete ut audiam?

Si mihi liberet esse mendicabulum.

CON. Id satius hercle quam esse torrem tartari.

Abis? Sequar. IV. Ne me sequaris aio. Si

Hodie mulier apprehendero te faxo sis

Muliercularum ut omnium miserrima.

CON. Quin potius ita si in malicia perrexeris

Ego faxo sis omnium hominum miserrimus.

C H O R V S.

Saphicum cum Adenio.

Impijs factis studijsq; prauis
 Sunt in hac uita simul & futura
 Pergraves pœnæ positæ, sed omnes

Inter acerbæ.

Obtinet palmam cruciatq; mirè
 Gnara mens facti tacitè scelesti,
 Angit & torquet, fugat & remordet
 Nocte dieq;.

Tu licet tentes remouere longè &

Qualibet

Qualibet diros fugias remorsus,
Atq; secleris fugitiua coeci.

Gaudia mundi.

Hæc tamen præsens malefacta dicet
Tempore arrepto, requiemq; dulcis
Auferet somni facietq; amara.

Vina cibumq;

Vermis est, namq; haud moriturus unquam,
Flammaq; æternum crucians uoransq;
Tantali impendens lapis est minansq;

Flebile lethum.

Pectus arrodens aquila est Promethei,
Et iecur carpens Tityi renatum
Improbis uultur, uolucresq; Phinei

Regis iniqui.

Ergo mox primis iuuenes ab annis
Sedulò quæuis malefacta uitent,
Consciis poenas ne animus per omne
Exigat æuum.

ACTVS TERTIVS.

Scena prima.

Sargannabus. Satanus.

Miror

Miror ubi Iudas tam diu moram trahat?
 Omnes requirunt. Pascha enim uult esse iā
 Magister. Absentiq; subtractum est lucrum.
 Sed ecce principem obuiam. Quò nunc abis?
 Salue. S A T. Deum uolo couenire ob rem probam.
 Te maximis ueho laudibus Sargannabe.
 O te uirum summum & peritum in omnibus,
 Omniq; dignum honore. S A R. Menè? Quid est rei?
 S A T. Accede, faustum ut tibi caput demulceam.
 S A R. Ne fuste modo uel lapide. S A T. Nequaquam ò
 Meliora promeritus es. Haud ludo hercule, (bone.
 Sed prorsus ex animi loquor sententia.
 S A R. Age, quid rei est? S A T. Qualē parasti tu uirū
 Paulo antè de quo dixeras? Pape. S A R. Vnde scis?
 S A T. Interfui, quod pontifex contraxerat,
 Concilio, eò peruenit & sese obtulit
 Ducem & ministrum fore, sine ut tumultibus
 Capiatur hostis noster. O quàm callidus
 Catusq; uisus est mihi. Conductus est.
 Nec puto quiescet donec effectum probè
 Reddat. S A R. Mea hercle talis est industria.
 S A T. Intelligo, Ergo dignatibi dabo præmia.
 Vigila modo ad mentem redeat ut ne bonam.
 S A R. Curabitur. Sed quid tibi negocij
 Apud Deum? S A T. Expetere etiam reliquos uolo,
 Cribrare liceat uti, S A R. Profectò pulchrum erit.

Et obtinebis. S A T. Spero. Quis nam illinc uenit?
S A R. Is est Iudas. S A T. Age hominem exerce bene
Ego institutum pergo iter. S A R. Bene ambula.
Sed principes quid interim? S A T. Solidi satis.
Nec ut amicos mutent periculum subest.

SCENA SECVNDA.

Conscientia. Iudas. Sargannabus.

A Vdin' Iuda, te nihilne horum pudet?
Aut poenitet? Resipisce tandem & desine.
I V. Malè pereas scelesta, sacrilega & impia.
C O N. Conuitiaris ipse tibi. Vah quàm bene
Te nosti? I V. Age ostende impudens quantum scis.
C O N. Quasi quispiam te uiuat impudentior,
Te iungere pio qui uelis collegio
Hisce studijs, animoq; factis, moribus.
I V. Sic nempe ei opus est qui uelit ditescere.
C O N. Quin immò qui rectà ire uelit ad tartara.
S A R. Age promoue gressum socie. Requireris.
I V. Conuiciatrix pessima hæc clamoribus
Post terga resonat, obstrepit, retinetq; me.
Nam dum illius gannitibus respondeo,
Subinde moror. S A R. Ah quæso nil respondeas,
Nec uerbulo digneris, nec post terga te

Veritas, ad ingentem te adiget insaniam

Si iurgia eius aliqua in animum immiseris.

IV. Sequitur tamen, nec possum eam compescere.

SAR. Contemne, mentem obfirma, & aures obstrue.

IV. Quin hercle faciundum est. SAR. Veni iuda opa
Recede tu procul. Ut tibi negocium (time.

Succesit? IV. Haud malè. Sunt daturi argenteos

Bis quindecim simul ac eum illis in manus

Tradidero. Totidem quoq; alios si iuvero

Falso opprimere quocunq; testimonio.

SAR. O te beatum. Gratulor. Sed interim

Decessit hî: aliud tibi absenti lucrum.

IV. Quid ais? Modo quo factum id est? SAR. Pecuniâ

Misere non parum sorores Lazari

Possetis ut Pascha celebrare commodè.

IV. Cui illud argentum datum est absente me?

SAR. Petro. IV. Heu homini inepto, cui crumenula

Est nulla, nec tractare scit pecunias.

Heracle properandum, mox ut illud auferam.

SCENA TERTIA

Sebulius. Petrus. Iudas.

Mora in me erit nulla Petre, tu cura modo,
Adsis omnes. Mox ego escas inferam.

E 2

PE. Iudas

PE. Iudas abest solus Sed eccum. Vbi tam diu
Hinc abfuisti? Te magister haecenus
Expectat. **I V.** Istiuc nil opus te querere.
Nam magna ubiq; sunt mihi negocia.
Hoc age potius, argentum ut audio datum est?
PE. Datum. **I V.** Illud in manus age hasce tradito,
Ut inde solvam quis opus nobis erit.
PE. Dedi hospiti, ut inde accipiat impendia
Coenae sibi. Nam sacculus mi nullus est.
I V. Tu ne hospiti? O fatuum caput. Pecuniam
Das antequam coenae, priusquam mercedem habes?
PE. Factum est. Fideli opinor esse creditum.
I V. Quid id mea? Vin' tu magistrum perdere
Pariterq; nos, indiligenter qui modo
Pecunias tractaris? An frustra putas
Mibi creditos loculos? Age hospes redde tu,
SE. Curate, cuncta ut sint parata. **I V.** Age redde tu
Audi' ? **SE.** Puer mortarium adse. huc mihi,
Contundam ut haec. **I V.** Age redde tu pecuniam.
SE. Ne sis molestus. Sterne prunas sub cratem
Phefanter, ut calida inferantur omnia.
Laurentur & lactucae age ocyus puer.
I V. Quid tu (malum) haec curas? Pecuniam mihi
Redde ocyus. **SE.** Aceti inde paululum mihi.
I V. Nugas agis. Pecuniam inquam redde tu.
SE. Reddam ne? Tam mihi est crumena quam tibi.

seruabi

Seruabo bene. I V. Quin melius ego. Non est tua.
 SE. At magna pars erit. Deinde reliquum
 Reddam per ocium. I V. Mihi huc totam magis
 Restitue summam, quæ dein debebimus,
 Dabo. SE. Penes me rectius seruabitur.
 I V. Seruabis? O hominem dolosum & improbum.
 Tu me studes quoq; & magistrum perdere?
 SE. Non perdo. Clamorem aufer, & cœnaculum
 Ingredere, pistillo caput ne fors tibi
 Tundatur. I V. Ecce istuc parastitu mali
 Tua stoliditate Petre. Num pecunias
 Pro leuib; estimas aristis, meq; habes
 Pro ludicro, loculos inanes ut feram?
 Nunc un le pauperibus opem feram? Vnde quis
 Debeo resolua? Panis unde & cœtera
 Nobis ementur? O te inertem & prodigum,
 Incogitantem, negligentem, improuidum.
 PE. Omitte iurgia & ingredere. I V. Magistro ego
 Summam tuam hanc narrabo diligentiam.
 PE. At hospiti dari ipse iussit. I V. Iussit is?
 PE. Ita dico. I V. Certe nouerat marsupium
 Habere me? PE. Qui lni? I V. Et fideliter hactenus
 Pecuniam seruasse? PE. Nescio. I V. Non, quoad
 Redirem ad argentum tenere se penes
 Poterat? PE. Ita puto placuit in presentia.
 I V. Que uestratandem est ista conspiratio

Vt perditum me eatis? Haud quiescam ego
Donec Magistrum & te hospitemq; subdolum
Vlciscar. Age uidebo quid rerum geram.

SCENA QVARTA.

Iudas. Sargannabus.

HEus huc ueni Sargannabe. Quid ego nūc agi
An cum magistro exoptulem hanc iniuri

SAR. Non consulo. Sed pectore sub alto preme

Dolorem & ultionis haud esto memor

Ne uerbulo quidem. Nec iratum sciat

Te quispiam, ne forsitan caueant sibi

Ab te, nocendiq; auferatur copia

Omnis tibi. Quin potius hilarem fingito

Vultum, beneuolus atq; comis uerbulis

Esto, uenenum continens in pectore.

Vt ad nocendum latior sit ianua,

IV. Perdifficile mihi hoc. SAR. At assuetudine

Perfacile erit. Assuesce modo, erit usui,

Sciesq; uasfrè inter homines uersarier.

Ingenia cæteris aperta non nocent,

Sed sibi magis. Nocumenta pestilentia

Ex subdolis uasfrisq; manant cordibus.

IV. Intellego. Præbebo me docilem hercule.

SAR. Sapi

SAR. Sapiens. IV. Quid autem si magistro forsitan
Aliquid suboleat? SAR. Non puto. Si quid tamen,
Tu perfrica frontem & negato fortiter.

IV. Isti huc potero, si tu mihi curaueris

Ne subeat huc molesta Conscientia,

A stato pro foribus eamq; pellito.

SAR. Curabo rectè intus quoq; Ingredditor modò.

Ne tibi metus in oculis sit aut pudor caue.

SCENA QUINTA.

Iesus. Iudas. Petrus.

Sargannabus.

V. Venisti amice? Te diu expectauimus.

IV. Non potui adesse citius ob negocia.

IE. Noui istud equidè. IV. Subolet huic profectò. SA.

IE. Accedite ad mensam modò ac accumbite. (st.)

Laudemus unà hoc in epulo Deum patrem.

Celebrandus est multumq; laudandus Deus,

Qui brachio tuo atq; signis plurimis

E seruitute liberasti Aegyptia

Nostros patres inq; populum assumsti tibi.

Aegyptiorum cumq; cuncta perderes

Primogenita, populo pepercisti tuo,

Quum lumina & postes linissent sanguine

Agni, ad memoriam transitus quem iusseras

Occidere, æternumq; ritum hunc patribus
Nobisq; sacraſti, ut miſericordiæ tuæ
Veterisq; liberationis perpetim
Memoriam haberemus, futuræq; inſuper
Spes eſſet inconcuſſa nobis omnibus
Per Meſſiam, quem concinunt oracula
Pro ſceleribus mundi immolandum totius
Infontem ut agnum & hoſtiam placabilem,
Ut finiatur iniquitas, æternaq;
Iuſticia comparetur orbi. Maximas
Tibi gratias Domine agimus ineffabili
Pro miſericordia tua, atq; quaſumus
Ut ſicut olim liberatos credimus
Noſtros parentes tranſeuntis angeli
A cæde, nec non ſeruitute Aegyptiæ,
Venientis ita credamus etiam Meſſiæ
Nos liberandos eſſe fuſo ſanguine
A morte, peccatis & infando iugo
Satanae, ut agamus Paſchæ uerum deniq;
In gloriam laudemq; nominis tui.
P E. Amen. I E. Et ante ſæpe faſi eſtis palam
Me filium eſſe Dei adeoq; Meſſiam
Vobisq; ego dixi uiciſſim non ſemel
Me multa paſſurum à ſacerdotum choro,
A gentibusq; altam ſubaſtum iri in crucem,
Ut totius peccata mundi diluam,

Et tertia tandem reuicturum die,
 Vobis ut ob signem parentis gratiam
 Stabilem fore. Horum tempus appetit modo,
 Quod uos uidete ne quid offendat, sed in
 Hausta prius fiducia persistite,
 Meisq; uerbis antè dictis credite.
 Quod uos ut hortarer animaremq; sedulo,
 Hoc intimo desideravi pectore
 Iam pascha uobiscum comedere ante, in manu
 Quam tradar impiorum & adigar in crucem.
 Posthac enim non amplius uobiscum edam,
 Nec uitis ullius bibam de germine,
 Taliq; mortali haud apud uos corpore
 Versabor, Ab eo enim ad patrem in coelestia.
 Nouissimum hoc uobiscum erit conuiuium.
 Quapropter estote memores semper mei,
 Meosq; sermones tenete firmiter.
 Totoq; uos diligite corde mutuo,
 Sicuti ego uos diligo. Quòd huc etenim à patre
 Demissus adueni, quòd iterum eo ad patrem,
 Vestri facio feciq; cuncta gratia.
 Et tempus hoc meum ad crucem & mortem dabo.
 Viuatis ut uos absoluti ab omnibus
 Culpis & à mortis tyrannide liberi.
 Meumq; fundam sanguinem, quo crimina
 Vestra abluam, statuamq; iustos in patris
 E S Conspicuos.

Conspetu. Et huius ut habeatis symbolum
Atq; monumentum iuge ad usq; terminum
Mundi, Accipite, comedite, corpus hoc meum est.
Vt panis hic enim manu confringitur
Vt fulciat uitam roburq; conferat,
Sic corpus hoc frangetur ad uitam omnium.
Et poculum hoc accipite, & omnes ex eo
Bibite, hic meus enim sanguis est pacti noui.
Vt uinum enim effusum sitim leuat, & facit
Lætum cor hominis, & in malis audaciam
Confert, ea quoq; conferet sanguis meus
Pectoribus omnium atq; uestris. Quippe mox
Fundetur in remissionem criminum,
Quibus remissis uestra corda læta erunt,
Contraq; mortem animata & atra tartara.
Firma fide duntaxat hoc apprehendite,
Viuetis in me, uiuam & in uobis ego,
Omnesq; ita simul perpetim seruabimur.
Omnesq; uos prorsus ita seruaremini,
Nisi unus ex uobis foret dispenditus,
Qui uenditurus me atq; traditurus est.
Hominis quidem filius eò quò debet it,
Sicut prophetarum canunt oracula,
Totius orbis utq; flagitat salus,
At ueh uiro illi cuius hostium in manus
Tradetur opera. Sempiternum enim sibi

Asciscet exitium, atq; ei melius foret
 Non esse natum. PE Quid magister prædicat
 Nos inter unum esse, manibus qui te hostium
 Sit traditurus? Suspiceris ne hoc rogo.
 IE. Non suspicor Petre, sed scio uerissimè.
 PE. Nunquid ego sum? IE. Quid queris? Vnus qui
 Mecum catino intingit atq; uescitur (manum
 Hic pane eodem, deq; eodem poculo
 Ebit, is sodalitati & mensæ & salis
 Spreto & relicto iure, dux erit hostium
 Ut capiar ego. I V. Nunquid ego sum Rabbi bone?
 IE. Tu dicis. At ego nolo quemquam nomine
 Prodere, quoad se prodat ipse crimine
 Manifesto. Et utinam ille resipiscat antea,
 Quàm transeat eò seq; perdat funditus,
 Magis suam audiatq; Conscientiam.
 SAR. Mane feris tu. Nil tuis molestijs
 Hic indigemus. IE. Age Sebuli linteum
 Adfer & aquam in pelui. PE. Quid ijs facturus es?
 IE. Scies. At interim dum ego hoc ago Petre,
 Age gratias Deo atq; consuetum præi
 Hymnus. PE. Deum laudate quia benignus est,
 Super q; nos illius est miseratio
 Firmata, ueritasq; stabilis permanet.
 Nam sicut olim pollicitus est patribus,
 Ita beneficia præstitit nobis sua.

Et preſtiturus ad uſq; mundi terminum eſt,
Quæcunq; poſt promiſſiones continent.
Donis alit uegetatq; nos longiſſimis,
Liberat ab inimicis ut olim Aegyptijs,
Dat ſanitatē temporaq; ſalubris,
Corpus tuetur & animam fideliter,
Propitiuſ eſt noſtris iniquitatibus,
Infirmiſtatibusq; noſtris condolet,
Peccata noſtra delet & obliuiſcitur,
Vtq; miſeretur filiorum humanior
Pater ſuorum, ita miſeretur omnium
Noſtrum Dominus, & ſcelera noſtra longius
Quam cælum ab arida remouet ab omnibus
Nobis, & id non merita propter noſtra, uel
Cultus uel opera uel ſtudia, ſed gratia
Tantum mera, Daudis obgnatum unicum,
Pro ſcleribus quem deſtinauit uictimam,
Illi perennis laus ſit atq; gloria
In ſæculorum ſæcula. Amen. Quid ſibi
Hoc uult domine? Num tu lauabis mi pedes?
I E. Quod facio, te Petre latet in præſentia,
At poſtea ſcies. Fer igitur ut lauem,
P E. Abſit Domine, Nam laueris alijs licet
Illiq; pertulerint, ego tamen non feram.
Meos in æternum lauabis nec pedes.
I E. Humilis eſt illiſ meq; reuereriſ Petre

Vbi nil opus, nec te decet. Num tu mihi
 Obstabis officio ut minus fungar meos?
 Faciesq; sordibus ut tuis ad inferos
 Cogaris ire? Hoc namq; contestor tibi
 Dicoq; si non lauero te, particeps
 Meus esse non poteris mei in regno patris.
 P. E. Si sic habet Domine, haud pedestantum meos,
 Sed & manus caputq;. I. E. Id autem nil opus.
 Qui credit enim, adeoq; per me lotus est,
 Est purus integrè. nec indiget nisi ut
 Lauet pedes. P. E. Fac ita Magister ut lubet.
 Ego hic & alibi non repugnabo tibi.
 I. E. Scitis ne quid uobis (amici) fecerim?
 Vos me Magistrumq; dominumq; dicitis,
 Et iure, Sum etenim. Iam Magister uester &
 Dominus ego abluui pedes uestros, uti
 Intelligatis uobis ministrum me fore
 Ad abluenda crimina, neq; sordidum
 Ita munus esse ullum aut humile, quod gratia
 Obiturus haud sim uestri. Ego etenim perstrama
 Ut conspuar, cedar flageller, in crucem
 Agar, omnibusq; gentibus sim risui,
 Ut liberemini, meusq; uos pater
 Adoptet, acceptet, suumq; transferat
 Ad summum honorem sine beatorum termino.
 Hinc conijcere potestis ut uos diligam,

Omnesq;

Omnesq; seruitos nelim, quum me, licet
Magister & dominus siem, totum tamen
Vestrae salutis obtinendae gratia
Impendam. Et ut de ventre matris prodiij
Vobis, itaqueq; moriar & eam ad inferos.
Habetis exemplum quoq; hoc facto meo
Ut seruiaris diligatisq; inuicem,
Totamq; sese impendat alter alteri,
Et nulla uos retar. det hinc superbia,
Potentiaq; fastus aut scientiae.
Nullus etenim me maior est aut doctior
Vos inter omnes. Mi proinde credite,
Que uestra certa me ministro sit salus,
Et me uicissim diligite uosq; inuicem.
His si stitueritis remoti à cæteris,
Verè beati eritis, & agnoscemini
Mei esse discipuli ipso amore mutuo.
Meiq; uerè essetis omnes, ni foret,
Diabolus unus in sacro hoc collegio.
Dauidis sed & impleantur carmina,
Qui sanè mecum uescitur, me calcibus
Petit, deq; nunc prædico uobis ante, quàm
Fiat, uti cum factum fuerit, haud me dolis
Captum sciatis, sponte sed solum mea,
Ut patris expleam uoluntatem, & piem
Delicta uestra & omnium credentium.

Sed hec satis. Tu uerò Iuda, hanc offulam
 Cape, quodq; facere paras, id ocyus effice.
 I V. Faciam profectò, nec diute protraham.

SCENA SEXTA.

Iudas. Sargannabus. Conscientia.

S Argannabe, huc mecum. Quid? Audistine eum

Quid moliar odorari, & animo me malo
 Iniuriam ferre? S A R. Hercle sensi callidè.

Fortasse uultu ire dedisti signa? I V. Non

Ipsè potuisses rectius non fingere.

CON. Quò nunc abis Iuda? Quid hinc te segregas?

I V. Ne tu loquaris mihi. Quid autem nunc putas

Faciendum? CON. Agas horum aio poenitentiam.

I V. Non quero de te. Conprime os inquam tuum.

S A R. Faceffe mulier hinc. Molesta ne sies.

Hic totus est meus. CON. His profectò moribus.

Ne pareas isti, oro, Iuda. In maximum

Teducet exitium. S A R. Egone? Immo ad lucrum.

CON. Si hercle lucrū erit corpus animamq; perdere.

S A R. Perinde, quasi ego tale quicquam moliar,

Obtura amice aures & oculos, suadeo.

I V. Non audio neq; curo. S A R. Lucrosè facis.

I V. Sed quid putas? Me pupugit odiosè hercule,

Nosse & uidetur cogitatus intimos.

Vnum esse dictitans sacro in collegio
Diabolum. Opus erit prorsus cò incumbere
Ne forsàn elabatur è plàgis mihi,
Nummiq; subtrahantur & certi & boni
Et hìc & alibi. lam cauebit enim, simul
Resciuit ut parare me insidias sibi,
S A R. Verisimile. **I V.** Proinde properandum reot
Vt & ipse obliquè iussit, & ego protinus
Vt scis, recepi. **S A R.** Laudo, factum fortiter,
Quid obstat autem, quo minus nocte hac manum
Summam rei imponas? Solere eum egredi
In montem oliuarum haud latet te, noctibus,
Ibi & absq; turbis solus apprehendi potest.
I V. Per commode dicis, sed ego, ne principes
Non sint daturi milites noctu admodum
Metuo. **S A R.** Oh, daturi. Tam uolunt illi citò
Quantu ipse captum. **I V.** Experiar hercle. **O** si de
Nulla melior poterit dari oportunitas. (rent
S A R. Vade, excita, propone rem, quàm commoda
Quamq; utilis, quamq; facilis factu fiet,
Et impetrabis. **I V.** Eo. **S A R.** Atq; presentarium
Vt dent uide argentum. **I V.** Satis memorem mone

SCENA SEPTIMA.

Iesus.

NUM

Nunc gnatus hominis ritè glorificabitur
 Pariterq; in illo Deus. Amici non diu
 Posthac ero nec multa uobiscum loquar.
 Propere etenim mundi huius antistes uenit,
 Omnem suam aduersus meum caput excitans
 Potentiam, in me qui tamen nihil obtinet
 Iuris, sed ita mei uoluntas est patris
 Ut à scœlestis tradar, atterar, necer,
 Qui me die resuscitaturus tamen
 Est tertia, in summumq; positurus gradum.
 Cuius uti pareamus ultro iussui
 Surgite, uenite mecum ut exeamus hinc.

CHORVS.

Anapesticum Dimetrum.

Non malè sed uerè hoc affirmant,
 Lugubrem Christi perpetuò
 Feruere ludum usq; à temporibus
 Hominum primorum, semperq;
 Ab origine mundi maçtari
 Agnum, id præsens quoq; declarat
 Scœclum. Siquidem & nunc habet hostes
 Simul externos ac internos
 Gentes, Iudeos, & Turcas,
 Qui cede, manu, lingua ac ore

R

Cupiant

Cupiant extinctum, nec minus ijs
Accurant atq; student multi
Qui Christi uersantur in aula,
Suntq; familiares ut iudas,
Et mensæ participes sacræ,
Christiq; bonis luxuriantur.
Omnes conspirant hi bellè,
E medio ut Christus tollatur,
Et contrà Antichristus adoretur,
Vt dites sint & bene pasti,
Et grati principibus mundi,
O scelera, ô artes uersutæ.
Conatibus horum tu ipse obsta
Christe, & laqueo præfocentur,
Et tartara in infima tradantur
Ante, tuum quàm obfuscent nomen,
Lucemq; datam obscurent nebulis,
Quis mirificè illudunt populo.
Ac sit tibi paucos fortè dies
Iterum crucifigi atq; occidi
Placet & sepeliri, iubilet ut
Atq; triumphet turba hostilis,
Doleantq; tui, non multo post
Christe resurge, appareq; tuis
Victor amicis, ast inimicos
Ignominia indue perpetua.

ACTVS QVARTVS.

34

Scena prima.

Satanas. Sargannabus.

S Argannabeheus. Quò tendis? S A R. Oh primiceps, modo

Primum redis? S A T. Ita. S A R. Te uolebam uisere.

S A T. Quapropter? S A R. Ut spectator esses fabulæ

Per me inchoatæ attentus, & plausum quoq;

Intempore dares. Nunc enim est (quod dictitant,

In cardine. S A T. Quid ais? Interim rem tunè cò

Duxisti? S A R. Eò prorsus. Magistratum modo

Conuenit iudas ut cohorte militum

Accepta, in illorum Magistrum det manus,

S A T. Lepidum facinus exasciatumq; affabrè.

Extollo te, dignaq; dabuntur præmia.

S A R. Sed tu quid impetrasti apud Deū? S A T. Parū.

S A R. Quid ita? S A T. Anteuortit Nazarenus pro

Orando, & exauditus est. Nobis tamen (suis

Est Nazarenus ipse traditus, ut neci

Detur. S A R. Ita traditus? Profectò sentio.

Et ipse enim similia prædixit suis.

Procedet ergo sic meum negocium?

S A T. Haud dubiè. Vtring; res parata est ad necem.

S A R. Si principes modò non negarent milites

Noctu dare. S A T. Haud puto. Videbimus tamen
Curentur ut nostra ex sententia.
Eamus age, si fors an ille deficit,
Ut nos eis persuadeamus strenuè.
S A R. De cæteris autem quid? S A T. Interdicta uis
Terrore permissum modò & formidine
Agitare quantum uis. S A R. Sat ad præsentia.
S A T. Sat, si quidem nihil aliud conceditur.
Vno sed ictu posset arbor cum omnibus
Ramalibus tolli, periculi dein
Ne quid maneret casuum Sargannabe.
S A R. Verum. S A T. Alia nunc occasio expectamus
Sed eamus, aliter ne quid ac uolumus, gerant. (C)
Sed illa turba quid sibi uult? Ecce. S A R. Ehem
Meus est Iudas. Cernis antecedere?
Vah, militare quam citò didicit gradum.
S A T. Stipatus est gladijs bene atq; fustibus.
Sequamur & nos illa uisum prælia.

SCENA SECVNDA.

Iudas. Nagidus.

Sequimini agite nunc prorsus imperterriti.
Animiq; fortes. Eum ego in manus
Pulchrè dabo. Sed Nagide argentum ne habes
Quod stipulatus sum, ut mihi des ilico

Compre

Comprenso eo? N A. Non habeo. IV. Nō? Id principes

Dixere tamen unā duros se tibi,

Statim peracta re daretur ut mihi.

N A. Ad pontificis aulam redi nobiscum, ibi

Dabitur. I V. Egone redeam in tumultū huiusmodi?

Atq; adeo noctu? ut audiam, non ocium est,

Cras uel perendie redi, maioribus

Iam datur opera rebus, ubi eras? abiit modò

Quæstor aliò, cibum capit, dormit, lauat,

Atq; alia mille, omnino tandem ut dent nihil?

Haud uerba (scito) mi uolo pro re dari.

N A. Fatuus es atq; desipis. I V. Non hercule

Vbi recipiendum aliquid est pecuniæ.

Atq; adeo noris uti, reuertar, nec gradum

Faciam ulterius, abite uos & quærite.

NA. Vbi est? I V. Neq; illud indicabo. NA. In mōtibus

Nos ergo noctu errabimus? I V. Per me licet.

N A. Morosus homo es. An tu pecuniam tibi

Cupis dari re non peracta? I V. Nil foret

Discriminis etiam si daretur, sed tamen

Volo mihi capto illo dari è uestigio.

NA. Non est iniquum, & sic recepit pontifex.

Dabitur. Veni. I V. Audisti, uelim quando dari.

N A. Dabitur, ueni modò. IV. Habesne? NA. Proxus.

Habeo tibi, nisi his uideã oculis. NA. Vide (IV. Nō fidē

I V. Aspersti aquam. Nunc sequimini audacter duces.

SCENA TERTIA.

Iesus. Petrus. Nagidus.
Iudas.

Offendiculum in hac nocte uos patiemini
Omnes mea causa, & capeſſetis fugam,
Et ſolus à uobis relinquer. Quippe ſic
Antiqua uatum prædicant oracula:
Percide paſtorem, & relictæ mox oues
Spargentur. Aſt è morte quum surrexero,
Galileæ in oris antecedam uos, ibi
Videbitis me. P E. Abſurda ualde prædicas
Et nunc magiſter Noſne paſſuri ſumus
Te propter offendiculum? & abſte nos fugam
Faciemus? Abſit ut metus nos occupet
Eiuſmodi, ut te deſeramus in malo,
Et cæteri fortæſſis hoc ſi fecerint,
Nunquam tamen ego deſeram te. I E. Immo Petro
Hoc dico uerè tibi, quod antequam canet
Hac nocte gallus, ter negabis me tibi
Notum eſſe. Satanæ expetiuit uos quidem
Cribraret ut, ſicut cribratur triticum,
Ego tamen pro te rogauit, ne fides
Tua deficiat. Et ſi fueris aliquando tu
Conuerſus, & fratres quoq; in fide tuos

Confirmo

Confirma. P E. Egone te pernegem magister? At

Tecum paratus sum subire carcerem

Mortemq; ne dum te negaturus siem.

I E. Hoc exitus docebit atq; ueritas.

Sedete uos mecumq; uigilate hîc, quoad

Progressus illuc ad patrem fundam preces.

Ad usq; mortem namq; mœsta anima est mea.

Orate uos quoq; ne grauis tentatio

Vos apprehendat. Spiritus promptus quidem est,

Infirma uerò semper & fragilis caro.

N A. Habetne circa se & alios? I V. Habet undecim.

N A. Armis quibus? I V. Vix arbitror gladios duos

Habere. Sunt nudi ac inermes cætera,

Et admodum imbelles. Recaluafter modò est

Vnus, ferox, audax, capitis & saxeï.

Eum caute dico, ne cui uulnera

Influat. N A. Etiamne ille contra miliets

Auderet unus congregi? I V. Plusquam Hercules.

Ego ne mihi occurrat cauebo sedulo.

I E. Si mi pater fieri potest, hoc poculum

Quod miscuisti, & tempus appetit ut bibam,

A me aufer obsecro, uerum tamen quod ipse uis

Eueniat, haud quod carnis amat infirmitas.

N A. Nostine Nazarenum & in tenebris tuum?

I V. Qui cum comedit atq; toties bibi hætenus

Non nouerim? Oh tanquam meos digitos. N A. Tamen

Ne certitudo nimia te fallat uide.
Et eo fuga elapso, nucis ceu nucleo,
Capiamus alium quempiam, ut putamina,
Pro quo tibi detur dein ne obolus quidem.
IV. Hec cura commissa est mihi. Proinde tu
Depone sollicitudinem hanc. Sequitor modò.
Culpa hercle committam istud haud unquam me,
Elapso ut illo pereat argentum mihi.
Et ne quid erres, hoc sit iudicium uiri,
Quemcumq; fuero amplexus & cui osculum
Obrulero, is est, tenete eum atq; ducite,
Et diligenter tum uidete ne manus
Vestras fugiat. Haud patiar asscribi mihi
Culpam, ut pecunia mihi reddatur minus.
IE. Dormis Petre & uos cæteri? Non horula
Potuistis una orationi incumbere &
Vigilare mecum? Haud tempus est somni modò.
En uenit hora, ut filius hominis in manus
Tradatur impiorum, & ipse traditor
En appropinquauit. Age mox consurgite
Ut eamus illis obuiam. Quem queritis?
NA. Quem? Nazarenum. IE. Ego ipse sum. IV. Quid
Caditis supini? Heu dedecus & infamiam. (hoc reiecit)
Misere uos ob ista uestri principes?
Muliercule estis trepidule non milites.
Quid arma feritis? Cur datur stipendium?

Surgite

Surgite, cadauera, stipites, fungi, algule.

Quid merear ego uobiscum? Et acceptum lucrum

Vos penderetis. Huc uenite mecum. Aue

Rabbi. I E. Ad quid huc uenisti amice? filium

Tu tradis hominis osculo, atq; symbolis

Pacis & amicitie ad nocendum abuteris?

I V. Quid statis? Arripite, manus constringite.

Nihil omnium curate quicquid dictitet.

Ne uos peritis fascinet sermonibus.

F E. Vis ne domine ut gladio geramus rem? Nihil

Querere opus ut uideo. I E. Abstine Petre. iam satis.

Reconde gladium, nec tuos contra uelis

Pugnare principes. Qui enim arma sumpserint

Contra magistratum suum, gladio dabunt

Poenas. Nec est me nunc opus defendier

Armis neq; tuis neq; alijs. An me putas

Non obtinere posse precibus à patre

Vt mittat auxilio angelorum plurimas

Myriadas? At quomodo Prophetarum satis

Oraculis fieret: Vt ergo cuncta iam

Geruntur ita gerenda sunt. I V. Abducite

Inquam. I E. Licuit & antè uobis noscere,

Non esse uestre nec fuisse potentie.

Verum uoluntatis mee & mei patris

Vestras ut in manus daret. Quotidie

Diebus his uobiscum eram in templo docens.

Nec me tamen cepistis. Haud erat ergo opus
Vt huc ita armati machæris & fustibus
Tanquam ad latronem accederetis deniq;
Ad comprehendendum me, & id noctu quidem.
Quis restitit enim aut impediuit, quo minus
Me prenderetis? Nempe uestrum hoc tempus est
Concessaq; potestas. I V. Quid auditis uirum?
Quid statis? An missos putatis uos ut hîc
Discatis aliquid concionibus nouis?
Et non magis captum ut trahatis in crucem?
Age nunc tribune, redde mercedem mihi.
Habetis hominem mea opera ac industria.
N A. Habemus. Haud inficior. Age præcedite
Vos atq; cautè Nazarenum ducite,
Donec hominem hunc sceleratum & impiũ & mali
Absoluo. I V. Ha ha he. Non curo. Me uoces licet
Et aliud, argentum mihi reddas modò.
N A. Partiamne uis monetam an arrident magis
Argentei integri? I V. Minutis quid mihi
Cum nummulis, quos non libet reponere?
Argenteos solidos cedò. N A. Haud negocium
Mibi esse tecum uolo, sed absoluam, ut lubet.
Nemî quoq; insidias pares. Nam cerno te
Et uersipellem & subdolum & auarum improbe
Omnia scelèsta audere pro pecunia.
En accipe. I V. O futura grata sacculi.

N A. Quid

N A. Quid tu? Sequèris quoq; magistrum nunctuum?

I V. Non iam meus sed uester est. Nam uendidi.

N A. Ut dicis, est. Sed nunquid est negocij

In pontificis aula tibi? I V. Est quidem haud leue,

Quodq; huic crumenulæ queat succurrere,

Sed mane primo ad id recurram tempori:

Nunc ibo dormitum, sopor enim me præmit.

Et dormiam nummis receptis suauius.

Vale. Tibi magnas quoq; habeo gratias

Quod solueris rectè. N A. Id tibi uertat malè.

C H O R V S.

Saphicum.

Peius in terris nihil est auaro,

Qui Deo spreto simul & salute

Propria, omni præteritoq; iure

Querit argentum. Ruit ut citata

Tigris ablatos catulos reposcens,

Ut famem diram patiens læna

Fertur in prædam, uelut & caballus

Agnem irrumpit stimulante equarum

Cypride, in syluis ut aper canum ui

Actus, aut certo iaculo petitus.

Ignis haud obstat nec aquæ profundum,

Saxa non tædant, nec inhospitales

Genium

Gentium terræ neq; sc̄uentum
Efferi mores hominum, nec Austri
Lege non certa ueniens procella.
Monstra nec terræ neq; monstra ponti,
Multa quæ Proteus alit & Palæmon.
Cuncta perrumpit malesanus ardar,
Pulsus horrendo Eumenidum flagello.
Hic senes mactat miserè parentes,
Fraudat & fratres simul & sorores,
Hic negat Christum sequiturq; Turcas,
Hic premit uerum dupliciq; lingua
Interim cudit, ueneratur, urget
Impios ritus, mediumq; iactat
Rebus in prauis iter haud agendum.
Nulla consistit pietas fidesq;,
Hic ubi regnat, pereunt propinqui,
Et uetus nullo numero est amicus.
Nec manent mensæ hospicij; leges,
Atq; honestum uile putatur omne,
Dogma sed tantum uiget unum idemq;,
Plena sit semper maneatq; bursa,
Et uel à diuis ueniat lucellum,
Vnde succrescunt calidæ rapinæ,
Et doli cœci cupidæq; fraudes,
Et strepunt furtis fora & officinæ,
Atq; cauponum patulæ tabernæ, &

Dextera tutum nihil est ab unca.
 Parcitur sacris neq; nec prophanis.
 Queritur nummus deus & redemptor
 Solum, & illi omnis uigilatur etas.

ACTVS QVINTVS.

Scena prima.

Iudas. Conscientia.

Somnum admodum cepi breuem. Nam cura me
 Distorfit atq; macerauit improbè
 Quid nam feram pro testimonio, neq;
 Reperire possum. Idoneum nihil est satis.
 Nec habeo qui cum fulciam ac firmem mea.
 Quare metuo uehementer argentum mihi
 Quod inde promissum est negetur ne, atq; ego
 Ridiculus omnibus siem ut inhians lupus
 Frustra. Ah lucri bona esset hìc occasio
 Atq; luculenta, qualis an post accidat
 Haud scio. Dabo hercle operam uiris & machinis
 Ne prorsus elabatur, & præsens lucrum
 Simplum uelim potius, futurum quàm duplum.
 Quid autem agam? Quid mentiar & excogitem?
 Quid si hoc? Leue est. Quid si illud? Haud satis qua-
 In eum uirum. Istuc uerisimile prorsus foret, (drat
 Astipulator si modo aliquis sit mihi,

Quando

Quando unius nil testimonium ualet.
Hec quantus est ubiq; mentiri labor?
Quanto ingenio opus? quanta memoria? quas pariter
Curas? Laborem ueritas nullum expetit,
Nullaq; sollicitudine animum lancinat,
Optimum erit ut in aula mihi unum aut alterum
Socium requiram testimonij, aut rogem.
Et si quid ab aliquo repertum callide
Fuerit, id affirmabo iuratus simul.
Sed quid moror? Eundem est. CON. Adhuc non cogitas
Quid feceris Iuda. IV. Quid ego cogitem?
Farsi crumenam argenteis, & id quidem
Nolente & obstrepente te. CON. Hoc satis putas?
IV. Non hercle, uerum ibo & alios argenteos
Totidem parabo. CON. In maximum tuum malum
Pro pauculis qui tradideris argenteis
Dominum & magistrum. IV. Porro te tradam quoq;
Si quis det argentum. CON. Immo iam sum proditus
Abste, maliciae huc praue qui processeris.
Nec dubito tandem fore ubi te ulciscar locum.
IV. Huiusmodi muliercularum sunt minae,
Quas conuenit fortes uiros contemnere.
Quin & alioqui se pecuniosior
Facillime explicat accidentibus à malis.
CON. Immo magis inuoluit. IV. Recede. Nil soles
Suggerere nec fari quod ad faciat lucrum.

Magnum

CON. Magnū est lucrum pietas Deiq; metus .IV. Sat
 Abi, magis non me tua mouent dicta, quàm (est
 Si crocitet coruus. Mane isthic & uiam
 Me pergere meam sine. CON. Nihil agis, te sequar
 Ad ipsa quoq; fumosa euntem tartara.
 IV. Non, ò bona, illuc tendo, sed in aulam. CON. Bene.
 Mox inde ad Horcum lata sternitur uia.
 IV. Quid tu (malum) hæc dicis mihi nec desinis?
 Et ipsa mœsta es, meq; mœstum destinās
 Reddere? Hilaris quin potius esto letaq;
 Mecum. Crumenam non uides quàm turgeat?
 Bis quindecim insunt (ut scias) argentei.
 Alij; totidem sunt mihi in mundo ferè.
 CON. Vt cum crumena atq; pereas argenteis
 Sceleste, qui tanto scelere me sic tuo
 Affixeris, mœstamq; reddideris nimis,
 Faxo profectò, mœstus ut sis tu quoq;
 Sanguinis habes precium, tuaq; iam dextera
 Stillat cruore. IV. Desine hæc. Non res eò
 Redibit, ut causa capitalis obruat
 Magistrum. CON. Id exitus docebit. IV. Quo cadat
 Res cumq; , certum est & alios argenteos
 Non negligere, Tu longè abi hinc, nec sis mihi
 Molesta. Nec enim obtemperabo neq; audiam
 Caneres tametsi dulcius & Aedone.

SCENA SECVNDA.

Malchus. Phasutes. Iudas.
Syrus.

OMnes requirunt traditorem illum ut ferat
Quod pollicitus est sponte testimonium.
Et pontifex circumspicere & huc progredi
Me iussit, hominem si uiderem ut ilico
Inducerem, sed cerno nusquam, non adest.
Demiror ubinam sic moretur tam diu?
Nisi forte alicubi defodit pecuniam
Ut tertia me fraudet, ut uersutus est.
Non me putabit scire quod receperit.
Ehem Phasute tu redis, Salue. P H. Precor
Pacem uicissim tibi. Quid agis? M A. Hominem ma-
Præstolor atq; quero. Sed profectò tu
Iam rursus incassum uenis & incommodè.
P H. Quapropter. M A. Ingenti tumultu perstrepsit
Aula, seniores & sacerdotum chorus
Ipsiq; conuenere plebis principes
De nocte media, P H. Quid rei est? M A. Apprehendit
Hominem prophetam, Nazarenū nuncupant. (ma-
In monte oliuarum, illius causam audiunt
Examinantq;. P H. Hem, Nazarenus captus est?
Iesus ille? M A. Captus omnino. P H. Quid est

causa

Cause? M A. Haud scio, nisi quod popellum dicitur
 Seducere. P H. Hei mihi. isne faciat quempiam
 Errare, uel seducat, (ô causa impia)
 Qui ueritas ipsa est, uiasq; perdocet
 Deo placentes, adq; mundi commoda
 Natus uidetur totius? Quot ille in hac
 Sanauit ægros gente? Quot mundauit à
 Lepra? Quot à spiritibus immundis bonam
 Reduxit ad mentem. Quot à tristi febre
 Eripuit: Et paralyticos quot pristina
 Integritati restituit? & mortuos
 Quoq; suscitauit, nuper atq; Lazarum
 Quarto iacentem iam die in saxo cauo
 Reuocauit ad uitam potenti uoce. Quid
 Ego uerò alia benefacta commemorem uirif
 Benefecit omnibus, atq; nemini malè.
 Demiror unde quidnam habere principes
 Cause queant captum quod & cesum uelint?
 M A. Id uiderint ipsi. Mihi certè nihil
 Fecit mali, sed restituit aurem hanc statim,
 P H. Quid acciderat? M A. In captione unà fui,
 Ibi dum bonam præ cæteris operam uolo
 Nauare, quidam illius ex grege irruens
 Volensq; opinor sinciput diffindere,
 Aurem amputauit, ille corripuens eum
 Iubensq; uagine macheram reddere,

Restituit extemplo mihi aurem. *Perspice.*
PH. Lesio uidetur nulla penitus. *Cernis hinc*
Vir quantus ille quamq; beneficus fiet.
MA. Exinde me sibi quoq; amicum reddidit.
Sed principum iudicia non contemnere
Licet, nec illos suspicari perperam
Quid agere. Sed uenit homo quem quero. IV. Canis
Iam rursus in lumine sedet, nec me ingredi
Sinet data nisi tertia. MA. Quid tu (malum)
Ita diu abes? Questus es multum mihi.
IV. Ad quid? Capere me somnium oportuit hercule
Et manè adhuc est. MA. Quere tu pecunias,
Somnumq; cape & occasiones negligere.
Tota hac ferè nos nocte peruigilauius
Senes, sacerdotes & ipse pontifex,
Famuliq;. IV. Adeone diem manere annus fuit?
Adsum ecce, adhuc facile exequar parteis meas,
MA. Prius age redde tertiam. IV. Quam tertiam?
MA. Quam pollicitus es. IV. Egone pollicitus siem
Tibi tertiam? Quo teste? quo presente? quis
Audiuit? MA. O hominem improbum. De testibus
Nunc quando numerandum est, agis, porro prius
Non sic agebas pontificis ut copiam
Prebui adeundi. Age redde, nugasq; hinc procul
Aufer. IV. Ego neq; dabo neq; promisi tibi (nego.
Quicquam. MA. Negas? IV. Nego prorsus atq; per
MA. Et

M A. Et iure iurando illud abnegas, scelus.

I V. Omnino. M A. Proh periurè & impiè homuncio.

Audesne pernegare tam manifesta? I V. Qui

Manifesta? Testes siste, conuince, ac proba.

M A. Hem, nonne dicebas bona te mi fide

Simul ac recepisses daturum? I V. Somnias.

M A. O impudentem hominem & scelestum perditè.

P H. Atat, quid isthæc turba Malche & milites?

M A. Haud sat scio. Proh Nazarenum protrahunt.

Sed nescio quò. Eho dum Syre, quid isthuc rei?

S Y. Ad præsidem iam Nazarenum ducimus,

Nam capitis est damnatus à toto grege.

P H. Hei mihi. M A. Quid ais? S Y. Id quod uides, &

Liquet ministris. Interim sed intro tu (omnibus

Gradere, ut opus si quid fuerit, adsis. P H. Pape.

Ad præsidem sic Nazarene duceris

Damnatus? ô ingrata tempora, ô fides.

M A. Nunc tu sceleste quoq; tua socordia

Pariter pecuniam atq; testimonium

Disperdidisti. I V. Nempe tu remoratus es

Poscendo quod non debeo, quòd maximus

Te perdat omnipotensq; Deus. M A. Immò magis

Periure te. Sed redde tantem tertiam.

I V. Crucem potius. M A. Ea hercle tibi mage cõpetit.

P H. Quam Malche poscis hunc pecuniam, quod &

Disperdidisse fare testimonium?

M A. Hic ille tibi uir est phasute perfidus,
Qui Nazarenum tradidit, conuictor &
Discipulus illius, recepitq; ob scelus
Argenteos bis quindecim, quorum decem
Mibi debet, inde plura quo mereretur, huc
Falsum uoluit afferre testimonium
Contra illum eundem, sed peracta re modo
Frustra attulit. Sed introeundum iam mihi,
Si fuscifer mihi uspiam alibi occurreris,
Curabo, post ut mentiaris nemini.

SCENA TERTIA.

Conscientia. Phasutes.
Iudas.

Vides ne iam quò res redierit? Is tamen
Quod non putaras, capitis est damnatus, &
Ad præsidem gentis necandus ducitur?
Quid nunc taces? Ecquid piget uel pœnitet?
PH. Dic tu mihi, Num Malchus uera prædicat,
Bis quindecim quod tradideris argenteis
Sanctum uirum Nazarenum? CON. Mutus est.
Noli rogare, tradidit uerissimè.
PH. O execrabile atq; nefarium caput.
Vllum ne mancipium uel hominem argenteis

Bis quindecim tradas? Nec es ueritus, scelus

Tradere magistrum atq; dominum pariter tuum,

Quin & redemptorem Dei; filium?

Quæ causa? Quid peccauit in te? Quid minus

Tibi benefecit? IV. Oderam hominem. Nam lucro

Obstabat enixè meo. PH. Cui nam lucro?

IV. Quod undecunq; poterat obuenire mi.

CON. Mentitur, & narrat malè atq; subdolè,

Illum doluit obstare furtis, non lucro.

Vnde lucrum enim hic faceret, cui nunquam fuit

Nec musca sortis PH. Hem doluit hoc pessime

Quod impediuit furtatua, nec passus est

Te rapere, quæ uelles, & in præcepta ita

Ire? Bonam habere debuisses gratiam,

Non prosequi odio, restitit si in his tibi.

CON. Si quid habuisset mentis. PH. An furtū à Deo

Nescis prohibitum, quidq; contemptoribus

Legis minetur, & daturus premij

Sit? CON. Cogitauit ille nunquam talia

Et suggerentem me obstinatè reppulit.

IV. Quid maceratis me diu ac affligitis?

Querendus est uictus modo quocunq;. PH. Proh

Nequissime bipedum, in animum inducti tuum

Hanc regulam? Præceptor hoc docuit tuus?

Te consecrasti, cerno, totum tartaro.

Extremaq; malicia cor obsedit tuum.

CON. Suaforem habuit in omnibus Sargannabum,
Qui tandem eum quoq; duxit hac uesania.
P H. Non cogitas esse execratum te à Deo
Qua sitione hac & simul mortalibus
Abominabilem? Quod edis & quod bibis,
Quod stas, quod ambulas, quod & somnum capis
Vigilasq; totumq; id quod aura uesceris,
Summa fit indignatione numinis.
Et semper horrendum imminet fatum tibi.
Quid dulce tibi uel esse iucundum potest?
Qui Solis audes lumen obtuerier
Hac regula hacq; prauitate pectoris?
Fur porro non solum fuisti, ut audio,
Sed factus es nunc quoq; magistri traditor
Et proditor & homicida, uoluistiq; eum
Quocunq; falso onerare testimonio.
Ecce in scelera quot lapsus es, turpissime.
IV. Quid his acerbis opus? CON. An auditu tibi
Hæc sunt acerba? at factu erant prædulcia.
Nec te magistri mouit integritas, neq;
Veneratio, neq; grauitas neq; comitas,
Neq; etiam humilitas qua ministravit tibi
Non cæteris minus, nec hospicij neq;
Sodalitatis iura nec collegij,
Prorumperes scelera in nouissima quo minus,
Hæc ipsa & antè sæpius dixi tibi,

Sed noluit audire saxo surdior.

P. H. Quo nunc redibis ore, quae audacia
Coetum in sacrum? Quis non piaculum uelut
Qua stabis aut sedebis execrabitur?

IV. Si me sodales non receperint, nihil
Morabor. Aula in hac receptus est mihi
Paratus, Hic summus fauet mi pontifex,
Atq; Phariseorum & sacerdotum cohors.

Non curo piscatorium si odit genus.
P. H. Tibi fit in aula ullus receptus aut fauor?

Ne suspiceris. Nam tamen si maxime
Tetra foret & notissima studijs malis,
Non posset attamen te amare aut prosequi
Fauore. Quis enim proditorem diligit?
Cum traditore quis habeat commercium?
Siquidem potentes proditoribus licet
Non nunquam abutantur, tamen eos non amant.

Cui parcat ille, non magistro qui suo
Pepercit? & quem diligit qui non suum
Dilexit alterum? Quis alienum putet
Tutum esse posse ab eo, suum qui tradidit
Dominum? Cui non deniq; insidias struat
Ignobili & subsellij infimi uiro,
Qui struxit hominum nobilissimo simul
Dictisq; factisq; omnium clarissimo?
Quamobrem in aula nil tibi fauoris est.

Te pontifex oderit & omnes aulici
 Planè est necesse. Scis minatus quid tibi
 Sit Malchus. Interisti, ei si occurreris.
 Quod latibulum quæres? Vbi te abscondes miser?
 CON. Et in cauernam se licet recondat, aut
 Profugiat hinc ad usq; mundi terminos,
 Sequar tamen stimulus & acri uerbere,
 Hominum quoad reddam omnium miserrimum.
 PH. Inuisus es Deo, inuisus & mortalibus
 Te propria persequiturq; Conscientia,
 Et odit. Ecqua spes salutis relliqua?
 IV. Quid carpitis me? Quidue in arctum cogitis?
 Quid cor ita amarulenter atteritis meum?
 An non sacerdotes idem atq; principes
 Voluère quod ego? & hos dedere argenteos
 Ut traderem? Si recipere indignum est scelus:
 Tantum & dedisse est atq; adeo conducere.
 An tradidisse crimen est ingens mihi,
 Quum pontificibus & sacerdotum ordini
 Damnasse præclarum eq; sit re publica?
 PH. Damnasse præclarum futurum quàm fiet
 Principibus, eq; publica re, postea
 Sciemus, ultio siquidem lento gradu
 Diua serpit, & innocentem sanguinem
 Haud rebus unquam profuisse publicis
 Fudisse, multis constat exemplis malis.

Sed multitudo quid iuuat, uel principum
 Autoritas apud seuerum iudicem
 Deum? scelestorum haud solet qui copias
 Nec dignitates respicere nec foedera?
 Scelus luendum tibi tuum erit, & iudici
 Reddenda pro te ratio. Non solum omnibus
 Sed singulis quoq; scelera interdicta sunt.
 Vorabit ergo illius indignatio
 Tam singulos quàm densa multorum agmina.
 Nec leuius ardor concremabit tartari
 Cum plurimis quemq; ardeat quàm si unicus,
 Nec est leuamen quod dedere argenteos.
 Habent mali malos ministros ad mala,
 Emuntq; facinus quodlibet pecunia.
 Mancipium es en perturpe, conductum ad scelus.
 Cupiuerint sanè magistrum illi tuum
 Sibi traditum captumq; te ne oportuit
 Ad id dare operam? Quidue te potissimum
 Conducier passus es ad hoc turpissimum
 Facinus, quasi alius nemo sit scelestior?
 Quid habes leuaminis ergo? Quin facti sui
 Ipsi leuamen quasière principes,
 Eo quod argentum dedere tibi. Nam ita
 Voluere delictum tibi suum imponere.
 I V. Siccine putas? P H. Verissimum. I V. Heu misero
 CON. An iam dolet? Quoties ego dixi tibi (mibi
 G 5 Vt

Vt abstineres, & cupiditatibus
Iraeque moderareris, atque sedulo
Etiam etiamque hortata sum ne perditum
Te ires? IV. Fateor. CON. At nunc reiecta me, scelus
Exorsus es pessimum & inexpiabile,
IV. Veh mihi. Quid admisi? Haud scelestior ullus est.
CON. Vltro cucurristi atque erat negocij
Tibi plurimum, ut marsupium impleres, habes.
Odioque simul habetis hominibus & Deo.
PH. Tantilla quid tibi potest pecunia
Prodesse? eaue quam diu frui potes?
Vt sempiternum sic subires dedecus,
Piaculumque odiumque fieres publicum
Inuisus omnibus & Deo & mortalibus?
IV. Heu me miserrimum, malorum quod rui.
Refram pecuniam potius, ut perferam
Leuius, scelera me namque ceu plumbum premunt.
CON. En ille ducitur ad necem tradente te,
Qui prestitit uitam salutemque omnibus
Qui credidere in eum, interim tu sanguinis
Precium geris, beatulumque te putas
Et uiuis. O iniquitatem, Proh scelus,
Non metuis obsecro ne Deus te fulmine
Conterat, humus uerupta uiuum absorbeat?
Veniantque laniatum canes & alites?
IV. Agnosco, scelerum transilisse terminos

Omnes

Omnes, sed hos mox principibus argenteos

Referam, grauibus & liberabo me malis.

PH. Sanè uideto quò tuum expedias caput.

Ego domum eo, nec ultra queo tecum loqui.

Charissimum nam tradidisti mi uirum.

Vt pessimis te perdat exemplis Deus.

IV. Hei mihi, abito homo aculeo relicto in uulnere.

Quid nunc agam, ex his liberer ut angustijs?

CON. Refer age mox pecuniam. IV. Faciã ut iubes.

SCENA QVARTA.

Caiaphas. Iudas.

VT præfidi dicant, uirum sententijs
Pro more legis esse nostris ad necem

Damnatum, ut ultra ne quid inquirat rei,

Dic Malche clarè & expeditè cæteris,

Nos mox sequemur remq; confirmabimus.

Hoc nunc amici mi uidetur optimum

Curare, nostræ præfidi sententiæ

Ne causa dicatur. Rogabit arbitror

Quid adferamus contra eum quærimoniæ.

Si dixerimus in legis illum traditæ

Peccasse decreta, & Deum conuicijs

Lesisse, proptereaq; morti obnoxium,

Ridebit.

Ridebit, & causas loquetur friuolas
Nos attulisse, eas neq; sat idoneas
Cur quispiam tollatur è uiuis homo.
Dicamus, urgeamus opere maximo
Iure esse damnatum secundum dogmata.
Nec nos ab hac sinamus abduci uia,
Nostræ quoad concedat huic sententiæ.
Quod si necesse forte fuerit, huc quoq;
Ducamus & plebem, ut simul idem sentiat.
Ut improbis nostrum omnium clamoribus
Superatus, hominem subigat in celsam crucem.
IV. Non amplius feram. Atq; rectè offendo eos
Hic congregatos. CA. Quid (malū) tu irrumpis huc
Indictus, inuocatus ad coetum hunc sacrum?
IV. Me magna patres cogit huc necessitas.
CA. Quæ nam illa? Cur non te huc tulisti tempori
Ad testimonium ferendum? IV. Nescio.
Agnosco patres impium factum meum,
Quod cor magis magisq; discruciat mihi,
Nec ferre possum urgente conscientia.
Peccaui enim grauissimè quod tradidi
Peccunia accepta innocentem sanguinem,
Dominum magistrumq; meū ad interitum. Hei mihi.
Haud uiuit ullus in orbe me scelestior.
CAI. Pulchrè. Quid istuc nostra? An ipse non prius
Huc sponte uenisti rogante nemine,

Et postulasti tibi pecuniam dari
 Ut traderes? Dedimus. Habes. Qui si modo

Tibi innocens uidetur, & factum dolet,
 Ipsus uide, quonam modo absolui queas
 Noxaq; purgari, quod ad nos propter hoc
 Curras, nihil causæ est. Tuum sufferto onus.

IV. Hercle nequeo. Quapropter ad uos ocuus
 Veni, à premente ut me leuetis pondere.

CAI. Quo possumus pacto? IV. Recipite argenteos
 Pariterq; peccatum meum in uestrum caput.

CA. Neq; hercle peccatum tuum, neq; quos habes
 Argenteos recipimus, aut uolumus. Tibi

Serua atq; retine, tantopere quod antea
 Tibi expetiuiisti. Fruere quantum lubet.

IV. Siccine facitis, & perditis miserrimum?
 Nulla est apud uos alia consolatio?

CA. Recede nunc. Audisti. IV. Et inuitis tamen
 Argenteos reddam atq; delictum meum.

En hîc habetis, utrisq; uos fruamini,

CAI. Te perdat omnipotens sceleste proditor.

Quid nunc agimus? Ille abiit. Et pecunia hæc
 Est sanguinis precium, in sacrum quod non decet

Aerarium ferri. Sed hac de re bene

Deliberabimus dein per ocium.

Post cæteros nunc est eundum ad præsidem,

Ne quid geratur aliter atq; conuenit.

SCENA QUINTA.

Iudas. Conscientia. Sargannabus.

Operditum me ter quaterq; & amplius,
 Cui nulla opis spes restat aut fiducia
 Neq; in Deo, cunctis neq; in mortalibus.
 Putabam in aula mi repositum aliquid spei,
 Aliquid fauoris, & refugij non nihil,
 Sed ecce contemnunt, repellunt, pessima
 Precantur, in presentibus neq; me malis
 Respiciere dignantur, nec alleuare mi
 Peccati onus, nec uerbulo solariet.
 Sibi ut uideo mortalium hoc uiuit genus,
 Et cæteros non æstimat ter uncio.
 Deridet, alijs si quid accidit mali.
 Si cuius indigent, benigni sunt satis.
 Simul ac data est opera, uidere pensilem
 Vellent. CON. Tamen tu magni aliquid hic te fore
 Rebare, si in scelere ministrasses probè.
 IV. Hei mihi, se fellit me cupiditas mala
 Auriq; sceleratus amor, ut secunda mi
 Et hic & alibi pessimè promitterem.
 CON. Quid ergo non obtemperasti tu mihi
 Studijs reclamanti tuis semper malis?
 Sed maluisti habere cum Sargannabo

Negocium? quod quò redierit perspicis,
Te respicit iam nemo, nemo fert opem,
Sed execrantur quotquot audiunt tuum
Malè positum nomen, sceleste traditor.

I V. Ah ah, malorum in quod profundum me dedi

O terra, quid me sustines? Cur non uoras
Condisq; tenebris luce subtractum è graui?
Nam cœlum & astra tœdet obtuerier.

CON. Hoc nempe fecisti lucri. Ecquid te potest

Iuare nunc crumenula aut Sargannabus?
Sorbebit Horcus te & uorabit Cerberus.

IV. Intelligo, uideorq; præsentem mihi

Eos uidere, & lata pandere guttura.

Diraq; cœlum contegi caligine,

Refertaq; indignationis omnia.

Quam gratiam sperem uel unde, ueh mihi

Ipsam abnegavi, perdidi atq; uendidi

Salutis autorem thronumq; gratiæ.

Et plurius argentum mihi impium fuit,

Fauorq; principum atq; mundi ludicra,

Quam qui cibauit ac meos lauit pedes,

Creditur & expectatus esse Messias,

Cuiusq; nomine edidi miracula,

Magnaq; rerum exuberavi copia.

Quoniam ibo? Quo me uertam? In orbe quem locum

Habitabo? CON. Quid quæris rogasq; talia,

Nulla

Nulla à malis te liberare potest fuga.
Et capricorni circulum excedas licet,
Te persequar scelerum tuorum conscia,
Nec nocte nec die sinam quiescere.

S A R. Reuiso quidnam rerum agat Iudas meus.
Probam an receperit monetam, & sacculum
Repleuerit. Certè bonam mi gratiam
Habiturus est, quod tale consilium dedi.

At ecce graditur obuiam. Sed mœstus est
Vultuq; deiecto. Quid homini euenerit
Miror. I V. Malè pereant scelesti dæmones,
Et maximè Sargannabus scelerum caput.

S A R. Ohe, malè precatur etiam. I V. Perij miser.

S A R. Quid est Iuda? Cur precaris mi malè?
Quid tristis es? I V. Perij equidem miserrimus
Opera tua, tuoq; consilio malo.

Vt inferi superiq; te perdant malè.

S A R. An non recepisti pecuniam, dic mihi?

I V. Sanè recepi. S A R. Quid reprendis ergo me

Meumq; consilium? Pecuniæ fames
Inuaserat te, commodam ostendi uiam
Sedare qua posses (nec aliter enim ferè

Ditescere licet artibus quam talibus)
Nunc id benigne quod uolebas obtigit
Suasum meo. Tu gratiam mihi hanc refers?

C O N. Sargannabum quoq; facis inimicum tibi,

Vt neq; hominum nec dæmonum te quispiam

Posthac amet. I V. Perij equidem radicitus.

SAR. Malam recepisti monetam forsitan,

Quam non queas ualore eodem ponere?

IV. Bonam immò, nec mouetur hic quærimonia.

SAR. Quid ergo te cruciat? IV. Magistrum tradidi,

Deiq; filium. Hei mihi, interij miser.

SAR. An nesciebas antea à primordijs

Eum esse quem dicis? Profectò noueras.

At tu crumenulam replere argenteis,

Cæteraq; mundi quæritabas commoda,

Nunquam Magistrum ipsumq; filium Dei,

Qui serò nunc iam uenit in mentem tibi.

Ad illud ergo quod uolebas & mea

Consilia iure accommodaui. Si dolet

Factum, imputato id & malè præcator tibi,

Non mihi. Tua etenim culpa tota non mea est.

In omnibus enim soleo amicis obsequi.

CON. Vidèsne, ne Sargannabum quidem pati

Tuam sibi imputarier culpam, scelus?

IV. Veh mihi. Oneror solus premorq; ad inferos.

SAR. Ne dixeris. Anima equior es, & tetricum

Hunc pone uultum, I V. Non queo. SAR. Memento

Sis diues effectus, secundaq; omnia

Tibicesserint. Atq; ut animum capias bonum,

Frequenter ita quassa & moue marsupium.

H

At

At est inane. Quid rei isthuc obsecro?
Num condidisti alibi locorum argenteos?
Pulchrè id quidem. sed prorsus haud oportuit
Marsupium ita relinquere uacuum, & sine
Incedere argento. A nimo enim & corpori
Prebere comitans assolet pecunia
Magnam uoluptatem. I V. Hei mihi. Perij miser.
Nec me iuuare iam uoluptas ulla quit.
S A R. Refode, mihiq; obtempera, mox senties
Prodesse. Non mirum hercle quòd sic mcestus es,
Quando crumenam fers inanem. Nam nihil
Sic deiicit animos, uacuus ut sacculus.
Vade, & mihi ausculta. I V. Quid auscultem miser?
Iam reddidi. S A R. Quid reddidisti? I V. Argenteos.
S A R. Argenteos tu reddidisti? Cui rogo?
I V. Principibus. S A R. O fatuum. Quid huc insanis
Te perpulit, promptam bonamq; ut redderes
Pecuniam? An fortasse conscientiae
Obtemperasti? I V. Factum. S A T. At ego praedixeram
Praemonueramq; sedulo ne aures huic
Accommodares. Namq; citò ad insaniam
Si commodasses te redacturam, ipsa quod
Res nunc palam facit obtigisse, qui tua
Pecuniam magna repertam industria
Reddideris, immò effuderis & abieceris.
C O N. Immò potius scelere repertam maximo.

S A R. Tact

SAR. Tace improba. An nō cernis hunc quō duxeris?
 Quān nihil habeat animi? CON. Bene est. Ducā dein
 Poenas quoq; ad meritas. SAR. Vt hercle incōmoda
 Quid enim ille nunc faciat inani sacculo (es.
 Quān dira quærat ut sibi suspendia?
 CON. Oh dignus est, quærat modò. Haud ego demo-
 Quid uiuat etenim, Solis & uideat iubar, (ror
 Quem pariter inferi atq; superi deuouent,
 Quicunq; uiuunt omnium ut turpissimum?
 SAR. Hæc nimium acerba sunt. IV. Ego autē talibus
 Atq; etiam acerbioribus multo, antea
 Agitatus, euulsus mihi cor arbitror,
 Inq; tenuissimas redactum laminas.
 Grauiq; tundi indefinenter malleo.
 SAR. Haud inuenio quo pacto opem feram tibi
 Ultra. Duo etenim maxima admisti mala.
 Emanibus ultro reddidisti argenteos,
 Et nudior iam factus es leberide.
 Obtemperasti deinde Conscientiæ,
 Ad remq; nullam uel lucellum es idoneus
 Posthac. Quid incipies agere? Quid habes spei?
 IV. Nihil hercle. Quippe tertium feci malum,
 Longè duobus maius & funestius,
 Quod tradidi ad mortem Magistrum, eheu meum.
 SAR. Haud sensus esset huius omnino mali,
 Nisi illa duo forent. Sed unde suppetet

In posterum uictus? Quid & negocij
Geres? Sodalitium perijt (ut scis) tuum.
IV. Et lucis & uitæ piget tædetq; me.
Nec astra nec terram iuuat me contui.
S A R. Non hercle mirum redditis argenteis,
Ablata & omni post lucri fiducia.
CON. Quin te ocyus suspendis, atq; hanc eijcis
Animam scelestam? I V. Cupio sanè & optimum
Reor, modò laqueum det aut restim mihi
Aliquis. S A R. Et hac in parte non te deseram.
Namq; est ad usus mihi laqueus huiusmodi
Semper ferè in sinu, ut meis clientibus
Si qui uolunt se perditu suspendere,
Anciller, & sumptu quoq; ministrem meo.
Accipe. Opus equidem nolò remorari hoc bonum.
Atq; ipse quoq; uideo loci in terris nihil
Esse amplius tibi. CON. Ocyus fac quod facis.
I V. O furta multa quàm grauatis me atq; cor
Arroditis meum. O crumena cui dedi
Operam hæctenus, hominibus molestus & Deo,
Nunc gratiam refers & ad suspendium
Adigis. Tui post cuncta tandem gratia,
Dominum & magistrum, Messiam quem prædicant
Heu tradidi in mortem. Male pereas uelim,
Et quisquis uni post dederit operam tibi.
Veh mihi iterum atq; iterũ. Quid egi? In quod chaos

Me criminum merſi execrandæ gratia
 Pecuniæ. Non eſt receptus uſpiam.
 Maiora ſunt peccata mea quam quæ queant
 Remitti. Igitur hunc gutturi aptabo meo,
 Vitam hanc relinquam ut ocyus miſerrimam.
 Sint execrati cœlites & inferi,
 Et quicquid in terris agit mortalium.
 Tu quoq; ſceleſta & atra Conſcientia,
 Autorq; ſubdole ſcelerum Sargannabe
 Valetè, de me ſicuti meremini.
 CON·Tu perge. Quisq; ſua recipiet præmia.

EPILOGVS.

Sic ille ſe ſuſpēdit (optimi uiri)
 Qui prodidit Chriſtum Deiq; filium,
 Argenteis bis quindecim. Horrendum omnibus
 Qui plus pecuniam Deum quàm diligunt,
 Eiusue cauſa à ueritate deuiant,
 Exemplum, in hoc fruſtraneum nec ſœculo.
 Nunc quisq; ſe. ſuaq; ſtudia conſideret,
 Num pluris ipſam ueritatem & filium
 Dei æſtimet, quàm ſacculum aut pecuniam,
 Ne compari exemplo pereat in tartara
 Detruſus, abiectusq; perpetim à Deo.
 Valetè, nobis & fauete actoribus.

H 3 Chorus.

C H O R V S.

Phaletium.

Multos credimus inter esse prauos
 Magnorum scelerum reos uel amplum
 Christi prodicionis ob lucellum,
 Ut nostro solitum frequenter auo,
 Qui fractas ita territasq; mentes
 Ob pœnas meritas onusq; culpæ
 Rident, & sibi tale nil uerentur
 Peccent quamlibet euenire posse.
 Somno scilicet usq; adhuc profundo
 Mersi, legis & absq; ui quieti.
 Ne se decipiant monemus hosce,
 Neu uentis nimium fretosq; credant
 Tranquillis, subitò procella surgit,
 E fundoq; fretum tumescit imo,
 Quum speres minimè, sedebat alta
 Qui puppi modò uel canens bibensue,
 Vel talos iacens fauente diua,
 Mox uersis uicibus natat per undas,
 Iussus tartareas adire fauces,
 Non diuina statim relucet ira,
 Virtutem neq; mox suam exerit lex
 Admisso scelere impioq; facto.

Certo certius attamen sequetur,
 Diuinus furor improbusq; uermis,
 Et legis superanda nemini uis.
 In naui iacuit sopore pressus
 Conatus Dominum latere cœli
 Ionas, dum Niniuen recusat ire,
 Delictum neq; sensit ipse magnum.
 Nec uenti rabiem minasq; ponti,
 Naucleri quoad excitatus acri
 Voce, & sorte data notatus esset,
 Agnouit facinus suum, Deiq;
 Vindictam sine fine persequentem,
 Se damnat, iubet & dari in profundum
 Sese præcipitem, quod esset unus
 Omnis causa mali & grauis procellæ.
 Vir magnus sapiensq; recta David,
 Postquàm in coniuge factus est adulter
 Vriæ, & gladio peremit ipsum,
 Non tanti sceleris statim dolorem
 Sensit, sed iacuit sepulta culpa
 Nathano retegente dum reuixit,
 In:ussitq; graues ad usq; mortem
 Dauidi gemitus. Idemq; Achabo
 Regi contigit impio, propheta
 Heliæ meritas canente pœnas.
 Quàm cunctis igitur mori necesse est,

Tam noxæ ueniet statuta certò
Vel tandem anxietas dolorq; dirus.
Qui nondum premitur gemitq; noxa,
Ne sit sollicitus, gemet, premetur
Certo tempore, perferetq; pondus
Dignum pro meritis, nec ullus unquam
Diuinam effugiet uir ultionem.
Felix qui medio scit in dolore
Afflictumq; animum premente culpa,
Quò se conferat, atq; ubi salutis
Sit querenda uia & mali leuamen.

Finis. 23. Augusti.

1552.

Sophocis

SOPHOCLIS AIA X

Flagellifer. Thoma Naogorgo

Straubingensi in-
terprete.

ARGVMENTVM.

VVM ACHILLES IN
pugnacecidisset, uidebantur sibi A-
iax & Vlisses circa illius corporis
asportationem præ cæteris fortiter
decertasse: iudiciôq; de armis illius
habito, uicit Vlisses. Vnde Ajax repulsam passus mē-
te excidit & alienatus est, ut irrueret in greges,
te excidit & alienatus est, ut irrueret in greges,
quum se putaret interficere Græcos. Et quadrupe-
dum partim occidit, partim uinctas duxit ad tento-
rium, inter quas erat & aries unus eximius, quem pu-
tabat esse Vlisssem, quem uinctum flagris cedebat, un-
de & fabula inscribitur, Ajax flagellifer. Deprehen-
dit autem Minerua Vlisssem circa tabernaculum spe-
culantem, quid nam rerum gereret Ajax, indicatq;
illi quæ facta erant, euocatq; Aiacem in publicum ad
huc furentem, gloriantemq; se inimicos interfecisse.
Mox hic ingreditur ad flagellandum Vlisssem. Acce-
dit autem chorus nautarum Salaminiarum, factum
quidem sciens, quòd nempe Græcorum pecora essent

ingulata, ignorans autem quis fecisset: Exit autem & Tecmessa Aiakis captiua pellex, sciens quidem pecorum interfectorem esse Aiacem, ignorans autem cuius essent pecora. Vterq; igitur ab altero discentes quod nesciebant, chorus quidem à Tecmessa, quod Aiace ea fecisset, Tecmessa uerò à choro quod Græcorum essent greges occisi, lamentantur, et præcipuè chorus. Deinde Ajax progrediens sanæ mentis factus, semetipsum lamentatur, eumq; Tecmessa obsecrat, ut desistat ab ira animiq; ægritudine, isq; quum respondisset se destitisse, exit lustrationis gratia, atq; semetipsum interficit. Quem quum repperisset Teucer eius frater, deplorat & se & illum. Quumq; eum uellet sepelire, interuenit Menelaus primò, deinde & Agamemnon prohibentes ne sepeliretur, quibus Teucer animosè contradicit. Ulixis tandem interuentu & persuasionibus rixa sedata est, & Ajax sepultus.

Personæ.

PERSONAE.

Minerua.	Nuncius.
Vliffes.	Teucer.
Aiax.	Menelaus.
Tecmeffa.	Agamemnon.

Chorus constat ex senibus Salaminijs.

Præfatur autem Minerua.

Semper quidem ex te conspicata sum antea
 Laertis o fili, latenter ex dolis
 Curasse damnum quodpiam inferrè hostibus?
 Et nunc quoq; Aiakis uideo te nautica
 Circa tabernacula, ubi nempe is ultimum
 Sortitus ordinem est, diu uenatico
 More, illius recens solo uestigia
 Impressa quærentem, queas ut noscere
 An intus an non sit. Bene autem te ut canem
 Ducunt Laconem huc illius uestigia.
 Nam uir modo intus est, caput sudoribus
 Nec non cruentas sanguine exstillans manus.
 Porta nec introspicere te hac opus amplius.
 Sed ede, sumas hanc quamobrem operam tibi.
 Fias ut inde ex me sciente certior.

VLIS.

VLISSE S. O Pallas, omnium mihi charissima
Inter deas, quàm tua loquela & uox mihi
Captu facilis est, & tametsi non sies
Conspicua, uocem tamen ego audio tuam
Ac mente corripio, tubam ceu si æneam
Tyrrenicam audirem. Atq; rectè intelligis,
Me post uirum inimicum præ alto scilicet
Scuto inclytum Aiace huc & illuc gressibus
Errare. Eum etenim haud alterum uestigo iam.
Hac nocte enim rem fecit inopinabilem
Nobis, eam tamen ille si fecit modò,
Haud nouimus enim liquide, sed improbis
Erramus huc illucq; suspicionibus.
Hoc mancipatus spontè sum ad negocium.
Namq; uniuersos antè paulò inuenimus
Cefos greges, armenta nec non spiritus
Ipsis simul spoliata cum pastoribus.
Culpam hanc igitur omnes in illum conferunt.
Quidam & mihi speculator, illum qui modò
Campi per æquor saltit antem uiderat
Solum, cruentoq; ense, idem fecit palam,
Dixitq;: mox ego illius uestigia
Sum consecutus, quæ notis partim satis
Cognosco, partim de quibusdam me stupor
Tenet, neq; queo scire cuius nam sient.
Tu commodum uerò superuenis mihi.

Nam sicut antè facta, ita etiam quæ dein
 Faciam, tua unius gubernabo manu.
 M I. Noui hoc Vlisses, & modò hanc carpsi uiam,
 Venationi adsim ut alacris custos tuæ.
 V L. Dic chara domina, an hoc laboris commodè
 Suscipiam, an hæc malè suspicemur de uiro?
 M I. Facinus patrauit ille reuera tibi.
 V L. Et quare ad hoc facinus ita inopinabile
 Vir tantus applicuit suas quæso manus?
 M I. Ira grauatus, quod repulsam passus est
 Petendo Achillis arma. V L. Quid uerò in greges
 Et fecit armenta impetum innocentia?
 M I. In cede uestra uisus est sibi manum.
 Polluere. V L. An hoc consilium ei contra agmina
 Achium erat? M I. Quin & peregisset statim
 Sinegligens fuissem ego. V L. Qua audacia
 Istuc rogo quali & animi fiducia?
 M I. Noctu super uos irruebat per dolum
 Solus. V L. An & ad nos is quoq; accessit prope,
 Nostrasq; stationes? M I. In ipsis iam iam erat
 Portis Atridarum ducum. V L. Quî tum manus
 Retinuit ad cedem paratas obsecro?
 M I. Ego arcui, luminibus immittens graues
 Opiniones, ne cupito gaudio
 Frueretur, auertiq; ad innocuas greges,
 Pastorum & ad commixta nec partita dum
 Armenta,

Armenta, quæ inuadens feroci dextera
Cornuta cedem inter pecora magnam edidit
Passim, uidebaturq; nunc quidem sibi
Suis Atridas se mambus occidere,
Nunc quempiam alium (strenuè irruens) ducum;
Ast ego furentem insanijs diris uirum
Hortans & instigans in extremas impuli
Erinnyas. Deinde postquam deniq;
Quienit à cede hac, ligatas uinculis
Viuas adhuc boues simul & omnes greges
Propria triumphans pepulit ad tentoria,
Captos ueluti habeat uiros non cornibus
Insigne pecus, & uerberibus intus modo
Crudelibus lacerat. Et ostendam quoq;
Tibi illius morbum hunc apertè ut omnibus
Rem uisam Achiuis possies exponere.
Subsiste uerò audacter, atq; neutiquàm
Hominem uidere calamitatem censeas.
Radios enim inuersos ego ipsa luminum
Arcebo, ne te contuerier queant.
Heus te uoco, intus qui prehensas uinculis
Meritò oneras manus, gradum fer huc foras.
Tete uoco Aiace uoloq; huc paululum
Prodire. V L. Quid agis ò Minerua? Ne foras
Ipsam uocato quæso. M I. Non tu ergo feres
Tacitè neq; hinc metus inanes auferes?

V L. Per ego deos te quaeso, ne facias. Sit hoc
 Satis quod intus permanet. M I. Ne quid mali
 Faciat metuis? An non homo idem & antea
 Erat? V L. Ille uerò inimicus est huic maxime
 Viro, atq; nunc etiam amplius. M I. Iucundus est
 Ergo ille risus maxime, inimicos super
 Qui sit. V L. Manere illum domi, mihi sat est.
 M I. Furentem a pertè hominem uidere pertimes?
 V L. Nec enim metuerem mentis illum compotem.
 M I. Præsentem at ille te uidere non queat
 Nec proxime. V L. Quo pacto? eisdem si uidet
 Quibus antea oculis? M I. Ego tenebras uisui
 Offundam, ut haud cernat ea quæ uel maxime
 Cernit. V L. Deo operante fieri sanè omnia
 Possent. M I. Tace nunc & mane hoc fixus gradu.
 Virum ut adipiscaris. V L. Manebo. Cæterum
 Remotus hinc adipiscier uellem magis.
 M I. Heus tu tibi Aiax dico, teq; iterum uoco.
 Quid opem ferentem usq; adeo reuereris parum?
 A I. Salue ô Minerua, ô Iouis aue filia.
 Quàm bene mihi astitisti, & ego planè aureis
 Capturam ob hanc ornabo spolijs te hostium.
 M I. Dixti bene. Sed illud modò indica mihi,
 Hastam nè benetinxisti in Argium agmine?
 A I. Est unde mi placeam, nec inficias eo.
 M I. Num contra Atridas quoq; manibus hastaq; res
 Fœliciter

Huic .i. mi
 hi.

Feliciter tibi gesta? A I. Ita, ut nunquam amplius
Aiacem honore debito priuauerint.
M I. Ergo perempti sunt uiri uti te intelligo?
A I. Nunc arma mortui mihi auferant mea.
M I. Factum probè. Quid uerò Vlisses? Quo statu
illum reliquisti? An tuas fugit manus?
A I. Num de scelestâ bestia, ubi sit, me rogas?
M I. Ita. Dico Vlissem illum tuum aduersarium,
A I. O domina. Iucundissimus is intus sedet
Vinctus, ut enim moriatur haud dum equidem uolo.
M I. Facturus antè quid? Vel inde quid lucris?
A I. Constrictus ante ut ad columnam culminis,
M I. Miserrimo & quid postea facies mali?
A I. Dorsumq; flagris in ruborem traditus,
Moriatur. M I. Ah ne ita uerberes miserrimum.
A I. Hic mi ualebis Pallas, in alijs ego
Tibi libenter omnibus morem geram.
Ast ille supplicium hoc, nec aliud perferet.
M I. Proinde tu, si te hoc facere adeo iuuat
Vtere manu, nilq; omnium quæ cogitas
Omitte. A I. A beo igitur ad opus. Tibi hoc lubens
Permitto, ut eiusmodi mihi adiutrix sies,
M I. Viden' Vlisses quanta uis sit Deum?
Quis alter hoc uiro antea prudentior,
Quisue melior repertus est ad omnia
Faciunda quæ suadebat opportunitas?

VL. Neminem equidem noui. Attamen miseri illius
 Me miseret, inimicus mihi quamuis fiet,
 Quod propter hanc rem morbū in hunc malū incidit,
 Non illius spectans magis ac mea commoda.
 Video etenim omnes nos superno uescimur
 Quicumq; spiritu, nihil aliud esse, quam
 Simulacra ficta umbramue quampiam leuem
 MI. Hæc ergo contemplans, superbum dixeris
 Nullum ipse uerbum cœlites contra deos, °
 Nullumq; præferas tumorem, si tibi
 Plusquam alteri fuerit opum uel uirium.
 Dies enim una inclinatur ac rursus erigit
 Humana cuncta. Semper autem diligunt
 Dij temperantes, ac perosi sunt malos.

C H O R V S.

Anapæstici Dimetri Catalectici.

Telamoniade, fundamen
 Regimenq; tenens Salaminis
 Medio in pelago recubantis,
 Feliciter audio quum te
 Agere, ex animo collator,
 Sin plaga Iouis uel sermo
 Inuidiosus te tangit,

A Danais rumorq; malus,
Patior mœrorem magnum,
Exterreor utq; columba.
Ut & hac exacta nocte
Prendere tumultus magni
Infamiam ob exurgentem.
Etenim aiunt te furibundum
Prata ingressum & Danaorum
Iugulasse greges, prædamq;
Que capta, Gradiui iure
Reliqua erat, stricto ferro
Mactasse. Huiusmodi Vlisses
Falsos sermones fingens
Cunctorum stillat in aures,
Valdeq; nimis persuadet.
Credibilia nam nunc dicit,
De te, tum qui audit quisq;
Magis ac dicens letatur,
Nempe tuo illudens probro.
Nam iacula uiris qui immittit
Magnis, facile non errat,
At uerò talia si quis
Contra me paruum dicat,
Haud persuaderet cuiquam.
Nam ad bene agentem inuidia omnem
Serpit, petit atq; illustres.

Atqui

Aequi sine magnis parui
 Custodia sunt mala turris.
 Siquidem cum magnis paruus
 Optime & à paruis magnus
 Dirigeretur. Sed non fit
 Consilia ut stulti hæc discant.
 A tali hominum genere ingens
 Surgit nunc iste tumultus.
 Nec possumus hæc aduersum
 Nos quicquam opus adferre sine
 Te, rex. Nam lumina postquam
 Tua iam effugere strepunt, ceu
 Agmina uolucrum ingentem usq;
 Accipitrem uitantia. Si
 Tu compareres, forsitan
 De subito muti fierent,
 Trepidante metu perculsi.

ACATALECTICI.

Num te Dea Taurorum Iouis &
 Gnata Diana (ò ingens fama).
 Omater quale meum hoc probrum
 Armenta bouum publica contra
 Instigauit, uel uictorie
 Cuiusdam causa nullum ex qua

Percepit fructum uel donum.
Aut magnificorum spoliiorum
Donis fraudata aut uenatibus?
Num tunica Mars tectus rigida
Vel Euyalius ob primitias
Communis belli haud oblatas
Fuit iratus tibi? nocturnis
Et artibus fraudem ulciscitur his?
Siquidem ex te nunquam ô Telamonis
Gnate, ad læuam mente errasses,
Ut in innocuas rueres pecudes,
Diuinitus hic nisi uenisset
Morbus. Sed Iuppiter & Phœbus
Famam procul Argiaum auertant.
Si uerò reges magni ipsi
Sermones fingunt uel credunt,
Pestiferum fatur quæ Sisyphi
Genus, ô rex ne mihi, ne mihi iam
Hisce maritimis in tentorijs
Ultra remanens, famam auge malam,
Sed sedibus ex his prodito,
Ocio ubi longæ uo firmas
Certamen, cœlesteq; damnum
Amplius incendis refouesq;
Petulantia uerò inimicorum
Interea absq; metu prorumpit,

Saltibus ut uentosis flamma.

Omnes cachinnant & linguis

Tristia nimis & dira loquuntur,

Magnus mihi uerò exoritur dolor.

TECMESSA. Ratum adiutores Aiakis

Indigenis nati ab Erechtidis,

Gemitus dat causa & suspirij

Omnibus est quicumq; domus gerunt

Telamonis curam longinquæ.

Nunc uehemens ille etenim, ille ingens

Fortisq; humeris Ajax, turbida

Luctatur cum tempestate.

CHO. Qui tandem grauis illum morbus

Nocte hac inuertit, dic quæso

Ognata Teleutantis Phrigij?

Quandoquidem captiuam lectus

Aiakis retinet te strenui

Mutuo amore, ut fari possis

Falsi nihil, omnium uti conscia.

TEC. Quo pacto autem dicam infandum

Sermonem? Nam percontaris

Letho similem casum Insano

Correptus enim nobis morbo

Noctu inclytus Ajax, patrauit

Rem turpem. Nam sanguinolentas

Atq; manu discerptas forti

Papilionem intra conspiceres,
Stratas & humi passim pecudes,
Audacia facta uiri illius.

CHO. Qualem heu patefecisti famam
Ardentis ad acres pugnas uiri
Intolerandam quamq; haud liceat,
Effugere, à magnis argiuis
Diffamatam scilicet, & quam
Omnium etiam adaugebunt fabulae,
Hei mihi, quàm metuo ad quodnam ultra
Repturus sit facinus. Certum est
Furiosa moriturum hominem manu,
Qui nigris iugulauit gladijs
Pecudes, pariterq; armentarios.

TEC. Hei mihi, nobis ergo inde egit
Captiuum armentum; quod partim
Intus humo atræ illisit mactans,
Costis partim autem contritis,
Medias dirupit pecudes ui,
Quin & arietes corripuens duos
Albis pedibus, caput unius
Summamq; abscissam proiecit
Ludibrio linguam, at uerò alterum
Vt rectum constrinxit sursum
Tentorij ad infractum columen.
Duplici loro accepto freni,

Duplis

Duplicato flagro ac stridenti
 Concidit, uerba infrendens mala,
 Quæ genius tantum docuit malus
 Nullusq; omnino mortalium.

CHO. Tempus igitur est iam, uelato ut
 Quisq; capite tristem pedibus fugam
 Arripiat, uel mage conscensis
 Transtris celeri remigio abeat.
 Tales enim Atridæ torquent minas
 Contra nos. Martem formido
 Lapidatorem, ictus ne perferam,
 Forte dolores unâ cum illo
 Quem Parcæ tenet imperium ingens.

TEC. Haud amplius is morbo urgetur,
 Sed desijt, ut uehemens Auster
 Sine splendenti fulgure desinit,
 Aliusq; nouus iam illum & prudens
 Dolor occupat. Infortuna enim
 Propria aspicere absq; alio prorsus
 Consorte, dolores fert magnos.

Trimetri Iambici.

CHO. At si quieuit, faustus admodum mihi
 Videor. Remoti enim iam & extincti malis
 Me cura nulla amplius turbauerit.

I 4

TEC. Si

T E C. Si quis deorum autem optionem det tibi,
Vtrum accipere malles, an ut tu ageres lene,
Ferresq; amicis ægritudinem tuis,
An ut doleres in malis communibus
Pariter? **C H O.** At ô mulier, malum illud maius est
Quod duplicatur. **T E C.** Nos igitur haud impotes
Mentis, simul nunc lædimur mœroribus.
C H O. Quomodo locuta es? quid loquaris nescio.
T E C. Vir ille dum morbo laborabat graui,
Gaudebat ipse quibus tenebatur malis,
Nos mentis autem compotes præsentia
Tristes sua reddebat: at nunc postea
Quam desijt furere, adq; se redijt probè,
Et ille totus pessima ægritudine
Torquetur, & nihil minus nos quàm prius.
Ex simplicibus an non duplicia hæc sunt mala?
C H O. Assentior iam tibi, metuoq; ne à Deo
Plaga aliqua uenerit. Si enim abscessit furor
Qui fieret ut non inde gauderet magis
Quam morbo adhuc detentus, ira nisi deum?
T E C. Quod hæc ita habeant oportet nosse te.
C H O. Quis primus autem eius mali incursum fuit,
Casum oro nobis ede condolentibus.
T E C. Factum omne discas saxo tanquam particeps
Siquidem ille prima nocte, quando haud amplius
Serotine ardebant lucernæ, lancea

Sumpta ancipiti, inanes uolebat exitus
 Carpere, & ego increpo atq; dico, quid facis
 Aiax? quid hoc iter ingrederis, à nemine
 Vocatus? Haud enim uocauit nuncius,
 Audita neq; tuba est, sed omnis nunc capit
 Exercitus somnum. Ille uero pauca
 Dixit, quæ & ante sæpe dixerat mihi,
 Mulier, mulierum ornatus est silentium.
 Quod audiens destiti inhibere. Hinc solus is
 Erupit, at rerum quid extrà gesserit
 Narrare non possum, reuersus, at simul
 Tauros trahebat colligatos & canes
 Gregarios, prædamq; cornutam bene.
 Et hos quidem ceruice fracta perdidit,
 Alios ad altam uinciens sursum trabem
 Mactauit, alijs porrò spinam contudit,
 Verberibus autem discidit unctos uelut
 Homines, ruens misera in pecora uasto impetu.
 Et deniq; erumpens foras, locutus est
 Umbrae alicui, nunc contra Atridas, nunc super
 Vlisse, risumq; excitauit maximum
 Narrando quantam ulcisceretur puniens
 Iniuriam illorum. Dein regressus in
 Aedes, recepit uix suam cum tempore
 Mentem. Utq; damni plena uidit omnia,
 Cœso capite ululauit, atq; stragibus

(umbrae)
 Mineruæ.

Cadaverum incidens ouilla ad funera
Assedit. Hinc perfortiter prendens comam
Manu & unguibus, sedit tacitus aliquandiu.
Deinde dira est mihi minatus plurima,
Si non palam quæ contigissent omnia
Sibi ederem, & rogauit in negotium
Quod nam incidisset, & ego amici pertimens
Facta recitavi, quæ sciebam inde omnia.
Mox ille grauibus rugijt ploratibus,
Quales ego ex illo antea non audiueram.
Nam meticulosi esse hominis ac instrenui
Aiebat eiusmodi eiulatus edere.
Sed si quid accidisset antea mali
Vehementium sine strepitu ploratum,
Susspiria trahebat, taurus ut remugiens.
At nunc malo isto tactus infortunio
Vir abstinens potu ciboq; , cadauera
Pecudum inter ense cesa proiectus sedet,
Facturus & uidetur omnino mali,
Aliquid, ut ex his quæ loquitur & quæ dolet,
Quodammodo facile queas cognoscere.
Verum ô amici (quippe ob hæc huc missa sum)
Ingridimini, ferteq; potestis si quæ opem.
Tales amici enim nihil non gratia
Faciunt amicorum, nihilq; non ferunt,
CHO. Tecmessæ filia ô Teleutantis, mala

Quam

Quam grauia nobis dicis, hominem prorsus ad
 Fanaticam malis redactum insaniam.

A I. Hei mihi, mihi. TE C. Forsan mage etiam nunc
 Videtur uti. An Aiakis exclamantis haud (fuit,

Vocem modò accepistis? A I. Hei mihi, mihi,

CHO. Videtur homo uel adhuc furore tenerier,

Vel pristinum ob furorem in ægritudinem

Cecidisse. A I. Gnate, heu gnate mi. TE C Heu miseræ

Te clamat ò Eurysaces, ecquid expetis (mihi.

Tandem? Vbi nam es Eurysaces? hei miseræ mihi,

A I. Teucrum uoco, Vbi nam Teucer est? An perpe-

Prædas aget? Ego autem interim pereo miser. (tim

CHO. Sapere uidetur homo, Sed aperite has fores,

Conspectum enim fortasse me reuerbitur.

TE C. Ecce aperio, aspicer eq; nunc licet tibi,

Et quæ patrauit atq; ut ipse affectus est.

A I. Hei socij, amici soli amicis ex meis,

Soliq; rectis immanentes legibus,

Videtis ut funestra me rotauerit

Hyems, & ex hyeme citati uortices.

CHO. Heu quam uideris uera testari nimis,

Ipsum indicatq; factum, ut insanum fiet,

A I. Heu genus in arte nautica ferens opem,

Mecum marinam quod uolutans palmulam,

Domo profectum huc appulisti nauibus,

Tete uideo solum inter affines meos

Opem ferentem. Verum age simul me eneca.
 CHO. Eona uerba loquitor, ne malam afferens malo
 Medelam, ea ipsa maius quoddam insania
 Facias malum, iam olim malifactum est satis.
 A I. Viden' ferocem illum atq; magnanimum uirum,
 Ad praelia illum bellica imperterritum,
 Placidus oues inter sedere, strenuum
 Manu? Hei mihi quanto haec cachinno digna sunt?
 Heu turpitudinem (dij boni) in quantam incidi?
 TEC. Ne, quae sote Ajax mi domine, loquaris haec.
 A I. Haud tu foris es? Haud retrogradum efferes pes
 Væ uæ mihi uæ uæ. CHO. Per omneste deos (demi?
 Rogo, ne dolori cede, sed rectè sape.

Anapaestici dimetri.

(demonas).i.
 Atridas et
 Vliffem.

O me infœlicem, qui manibus
 Sceleratos præterij dæmonas,
 In cornigeras uerum pecudes,
 Inq; greges balantes ouium
 Faciens incursum, tellurem
 Sanguine migranti madefeci.
 CHO. Quid te uerò excrucias propter
 Consectas res? nec enim poterit
 Fieri unquam, hæc infecta ut fiant.
 A I. Heu tu qui cuncta uides, semper

Causa

Causa omnis & instrumentum es mali,

Laertis fili, oblite sordibus,

Impostor totius exercitus,

Ingentem certè risum moues

Præ leticia ob nostrum hoc dedecus.

CHO. Dante deo ridet quisq; & dolet.

A I. Conspicerem illum modo, quamuis ita

Dolore ac dedecore affectus.

A I. Hei mihi, mihi. CHO. Nil magnum dicas.

An non perspicias in quo sis malo?

A I. O progenitorum nostrorum

Progenitor Iuppiter, ô utinam

Inimicum pellacem nec non

Impostorem illum disperdere,

Regesq; simul geminos possim,

Tunc ipse libenter quoq; morerer.

TEC. Hæc quum optas, simul etiam opta mihi

Vt moriar. Quid enim me conuenit

Viuerè te uita spoliato?

A I. Heu tenebræ, charum lumen meum.

O erebus, mihi lux clarissima.

Suscipite ô me, suscipite incolam.

Suscipite, Haud etenim diuum genus,

Non hominum breue tempus agentium,

Operæ precium est cernere me amplius,

Quum nemo mihi prodesse queat.

(Conspicerem) mi-
natus Vlis-
si.

Fortis

(gnata).i. Fortis enim gnata Iouis flagris

Minerua. Immitibus ad mortem cedit.

Quò quis igitur effugiat? quò nam

Habitare profectus potero loco?

Nempe perijt omnis foelicitas,

Mihi simulq; propinquis hisce.

In stultis aut em capturis

Residemus. Quin etiam exercitus

Me forsàn totus utraq; manu

Perderet, & si uellem ego uiuere,

TE C. Heu miseram me. Talia ne loqui

Virum idoneum ad omnia, cuiusmodi

Ante hac nunquàm sustinuit loqui?

A I. In mare decurrentia flumina,

Vosq; marina antra & littoreum

Nemus, iam multum me multum

Retinetis apud Troiam temporis.

Verum amplius haud me non amplius

Retinebitis auras carpentem.

Hæc igitur prudens quisq; sciat,

Heu Zanthi uicini fluxus

lucundi Argiuis & dulces,

Haud amplius huiusmodi me uirum

Cernetis, (uerbum dicam arrogans)

Cuiusmodi neminem in exercitu

Vidit Troia profectum à Græcia.

Nunc uerò hic iaceo despectus,

Trimetri Iambici.

CH O. Neq; prohibere te queo, neq; quomodo
Sinam loqui, scio, qu incidere in hæc mala.

AI. Heu heu. Quis unquam credidisset sic meum

Congruere nomen calamitatibus meis?

Materia lamentandi enim bis terq; nunc

Datur mihi, tot undiq; obruor malis.

Cuius pater humo ex hac eadem Troica

Summis ab omni præmijs exercitus

Ob fortia sua facta donatus, domum

Reuersus est magnam reportans gloriam,

Ast illius ego filius eundem in locum

Iliacæ humi non copijs minoribus

Quum uenerim, nec eo minora gesserim,

Despectus ita miser ab Achiuis occido.

Atqui satis uideor mihi hoc cognoscere,

Viuens Achilles ipse si sententiam

Armis tulisset de his, alicui ex optimo

Dari uiro uoluisset, haud ullus mihi

Prælatuisset alius, at nunc callido

Atridæ ea homini dederunt, robore

Viri repulso huius. Sed oculi me nisi

Animusq; transuersus mea à sententijs

(nomen)

αἰῶς ab

αἰῶω,

quod lan

mentor

significat;

(huius)

se mon

strat.

Iam

Iam prohibuissent, neminem contra uirum
In posterum unquam tale quid decernerent.
At nunc Iouis truculenta uisu filia
Deaꝫ; indomita tendentem in illos dexteram
Errare rabie fecit immissa truci.
Ita ut pecoribus in his cruentarim manus.
Illi interim ora risibus quatiunt, meas
Quod fugerint manus. At id sponte haud mea.
Nam si deus quis quempiam uult ledere,
Melioris etiam ignauus effugit manus.
Et nunc mihi quid est agendum, qui palam
Odio ita habeor à dijs? & ipse exercitus
Odit me Achiuum? tota porro inimica mi
Troia est, simulq; hæc cuncta camporum æquora?
An hinc relictis nauium stationibus
Solisq; Atridis pelagus Aegeum secam
Versus domum? Qua fronte Telamoni patri
Oculisq; me ostendam quibus? Quî deniq;
Me poterit inspicere absq; fortitudinis
Summæ reuersum præmijs, cuius tulit
Magnam ipse laudem olim & coronam gloriæ?
Res non ferenda est. At profectus ad loca
Munita Teucrum solus illis conferam
Manus, & aliquam fortiter rem deniq;
Gerens, moriar? At sic Atridis fecero
Gratissimam rem, ut mortuo insultent mihi.

Hæc ergo fieri non queunt. Eiusmodi
 Experiar aliquid unde demonstram patri,
 Me neutiquam ignauro esse ab illo animo satum.
 Turpe est eam cupere uirum producere
 Vitam, malis quæ possit absolui nihil.
 Quid enim diem unam aut alteram uitæ addere
 Iucunditatis strenuo adferat uiro?
 Haud ego hominem nihili emerem teruncio,
 Qui spebus usq; se recreat inanibus,
 Sed aut honestè uiuere aut occumbere,
 Conuenit honestè nobilem natum uirum.
 Summam omnium sermonum ita audisti modò.
 CHO. Quod tu quidem Ajax digna te non dixeris,
 Et mente quæ non ex tua profecta sint,
 Haud dicet ullus. Attamen ab his desine,
 Hominibus ac permitte amicis ut tuam
 Superent uoluntatem. Atq; curas projice has.
 T E C. O Domine mi Ajax, maius haud ullū est malū
 Mortalibus, quàm tristis est necessitas.
 Ego siquidem sum ex patre nata libero
 Validoq; opibus ut nemine alio inter Phrygas.
 Nunc serua uerò sum, deis sic uisum enim,
 Tuæq; dextræ maximè qua capta sum.
 Proinde postquam admissa sum ad lectum tuum
 Beneuola sum tibi ac tuis, teq; obsecro
 Per contubernalem Iouem, per & tuum

Cubile, quo arcte conglutatus es mihi,
Ne me dolorificos accipere sermunculos
Velis, tuorum subditam alicui hostium
Relictam. Ad inferos enim si cesseris,
Post fata meq; dereliqueris tua,
Etiam me eadem existimato tum die,
Vi raptam ab Argiuis tuo cum filio
Cibaria habituram statim seruilis.
Et forsitan dominorum aliquis amarius
Verbum loquetur, uilipendens me ac notans
Sermonibus, Videte magni coniugem
Aiadis, inter qui Pelasgos robore
Excelluit, qua pro beatitudine
Qualia habeat seruitia. Talia quispiam
Dicet, in eaq; me genius impellet malus
Quidem, at tibi haec uerba generiq; omni tuo
Dedecori erunt. Sed tu parentem iam tuum
Graui in senectute reuerere linquere,
Reuerere matrem quoq; grauem armis plurimis,
Quae sepius deos precatur coelites,
Ut uiuus ac sospes reuertaris domum.
Miserere & (o rex) filij quæso tui,
Hoc cogitans, nutritione si tua
Spoliatus hac noua, diu à tutoribus
Tibi non amicis solus huc uexabitur
Illucq; quantum illi mihiq; sis mali

Si moreris, allaturus. Etenim mihi nihil
 Quò collocem fiduciam superest meam,
 Te præter unum. Namq; tu patriam mihi
 Matremq; uastasti, parentem autem meam
 Ad incolas demisit infernos colus
 Parcorum iniqua. Quæ mihi autem patria
 Fieri queat pro te? quæ opes? omnis mea
 In te salus est. At mei quoq; sis memor.
 Boni uiri est ut sit uoluptatis memor
 Si quam uspiam percepit. Et semper quoq;
 Gratia uicissim gratiam alteram parit.
 Beneficij uerò accepti apud quem disperit
 Memoria, nunquam ille fuerit uir nobilis,
 CHO. Ajax, haberes uellem ut & ego in pectore
 Miserationem. Tunc enim uerba istius
 Hec utiq; laudares. A I. Et ingentem nimis
 Laudem ista consequetur à me, si modò
 Mandata quæ sunt exequetur strenue.
 TEC. Sed chære mi Ajax, ego lubens in omnibus
 Parebo. A I. Puerum ergo adfer ut uideam meum.
 TEC. Atqui ob metum subduxi eum antea tibi.
 A I. Malis in hisce? An mihi aliud prædicas?
 TEC. Ne disperiret quapiam occurrenstibi.
 A I. Genij hercle erat illud etiam mei mali,
 TEC. Ego igitur in custodia habui. Tu quoq;
 Idem adiuua. A I. Factum atq; prouidentiam

Collaudo, quam circa hoc adhibuisti, tuam.
TEC. Prodesse uerò quid queam post hæc tibi?
AI. Sine ut alloqui coramq; possim cernere.
TEC. Seruatur is sanè à ministris proximè.
AI. Quid ergo tam cunctatur huc se sistere?
TEC. Heus gnate, te uocat pater. Age huc ducito
Eum minister, quisquis eius dirigis
Gressum. AI. Quid, an loqueris mouenti huc iã pedè,
An uerba non exaudienti quis uocas?
TEC. Immò è propinquo iam minister huc gerit.
AI. Adfer mihi illum, huc adfer, haud terreatur
Enim recentem hanc intuens cedem, meus
Si gnatus est uerè, patrisq; habet indolem.
Sed mox eum in crudis parentis moribus
Oportet exercerier, fieri & parem
Indole parenti. O gnate, fias tu patre
Felicior quidem, in alijs autem omnibus
Similis, neq; unquam ignauior fias precor.
Quin te & beatum prædico in præsentia,
Quòd penitus horum nil malorum sentias.
Qui nil sapit enim uitam agit suauissimam.
Namq; sapere nihil, est dolore carens malum.
Gaudere discas donec & tristariet.
Aetatis autem huc ueneris quum deniq;
Monstrare oportebit inimicis tum meis,
E patre quali qualis eductus fies.

Leuibus at interea loci auris pascere,
 Teneram animam ludis fouens puerilibus,
 Vnde genitrici gaudium oriatur tuæ.
 Te nemo Achium tristibus lædet scio
 Damnis, tametsi ab fueris à me procul,
 Talem relinquam ritè custodem tibi
 Teucrum, educationis impigram tuæ
 Curam gerentem, & si absit in præsentia.
 Ob hostium iniunctam sibi custodiam.
 At bellicosi ò uos uiri, populus mari
 Circumdate, hanc committo uobis gratiam,
 Referatis ut nempe mihi eam communiter,
 Mandatum & illi annuncietis hoc meum,
 Perductum ut hunc puerum meas secum in domos,
 Monstret parenti matri & Eriboeæ optimæ,
 Nutritor amborum ut senectæ perpetim
 Euadat, usq; dum eant ad infernas domos.
 Ast arma mea, neq; præsidēs certaminum
 Ponent Achuis, neq; etiam exitium meum.
 Sed tu Eurysaces ò gnate, sumptum septuplex
 Scutum, atq; idem infractum tibiq; cognomine,
 Tene, hucq; loro illucq; uerte sutili.
 Porro arma alia mecum sepeliantur simul.
 Sed ocyus iam tu hunc puellum suscipe,
 Et duc ab ædibus, mihi nec luctibus
 Neq; lachrymis tentorium imple tristibus.

(exitium)
 .i. Vlisses.

Procliue valde est mulierum ad lectum genus.
Tege eum ocyus. Sapientis haud medici est, rei
Citam exigenti sectionem carmina
Adhibere magica. CHO. Metuo, alacritatem audientis
Tuam, neq; mihi acuta lingua placet tua.
TEC. O Domine mi Ajax, quid agere instituis rei?
AI. Ne quaerito, ne examinato. Te decet
Modestia, et nil curiosè quaerere.
TEC. Hei mihi, animi ut perturbor aegritudine.
Tibiq; per gnatum deosq; supplico,
Ne nos relinquant atq; prodas sic tuos.
AI. Nimis es molisista. Ante fugit, quod amplius
Nullam à deis opem manere debeam?
TEC. Eene ominata loquere. AI. Obedientibus
Dic ista. TEC. Non parebis ergo tu mihi?
AI. Nimis etiam tu multa garris. TEC. Oppidò
O rex metuo nempe. AI. Ostium non ocyus
Claudetis? TEC. Animum sume mollem per deos.
AI. Stultè uideris mihi sapere, quæ deniq;
Meos modò erudire mores cogites.

Anapaestici Dimetri Acatalectici.

CHO. O celebris Salamis, tu nunc quidem
Incoleris circumfusa mari
Feliciter, et cunctis semper

Spectabilis

Spectabilis, infelix autem ego,
 Ideo in pratensi gramine
 iam perlongum maneo tempus,
 Nullo in numero reputatus, sed
 Semper tempestate uolubili
 Vexatus, simul & habens spem malam,
 Qui detestandum & tenebrosum
 Appendam Plutonem deniq;
 Præterea Ajax incurabilis
 Hic intus mihi ad extremum malum
 Sedet, hei mihi, diuinæ commorans
 Insaniæ. Eum tu huc misisti
 Sæpe prius uictorem in bellis.
 Porro suo nunc animo obtemperans,
 Quam maximum amicis fert luctum
 At strenua facta priora illius
 Ingrata ingratæ ceciderunt,
 Ceciderunt stultisq; Atridis,
 Certè ad multos prouecta dies
 Canamq; senectutem mater,
 Quando audierit morbo insano eum
 Corruptum, non lugubre uetus id
 Lugubre carmen, nec miserabilis
 Volucris lusciniæ luctum canet,
 Infœlix, sed acuta ualdè
 Flebit uoce ac lamentabitur,

apprendã
 Plutonem.
 .i. moriar.

Pugnis & pectus resonantibus
 Planget, canosq; pilos pariter
 Lacerabit. Melius longè emori,
 Quàm morbo affligi frustra graui
 Illum, qui clara ex prosapia
 Maiorum ueniens atq; optimus
 Existens Argiueum, haud amplius
 In solitis consistit moribus,
 Verum extra officium delirat.
 O genitor miser, auditurus
 Quàm damnum es graue, quale haud ullum
 Huc usq; Aeacidis foeculum tulit,
 Præterquam hoc unum uniq; huic uiro.

Senarij Iambici.

Ai. ex fin= git se mu= tatum & destitisse à sententia semet oco cidendi, ne impedire. tur.	Al. Fert cuncta tempus longum & innumerabile Ignota quæ sunt, rursus & nota occulit. Nihilq; non sperari post fore. Deprenditur sed iusq; iurandum graue, Animiq; tandem peruicaces admodum, Mutabiles esse. Siquidem & ego qui prius Ferri retincti more perrigidus fui, Nunc redditus sum mollior quàm scæmina, Huius mulieris ore, prohibeorq; iam Miseratione, uiduam eam relinquere
--	---

Inter

Inter inimicos, filium quoq; orphanum,
 Sed ad lauacra uado, proxima & mari
 Prata, hasce quo pollutiones abluam,
 Iramq; difficilem ita declinem deæ.
 Post in locum profectus haud uestigijs
 Tritum ullius, sicubi reperero huiusmodi,
 Ensem hunc meum abscondam mihi inuisissimum
 Humo refossa, nemo ubi uisurus est,
 Sed nox eum Plutoq; ferus apud inferos
 Custodient. Ego enim ex quo eum accepi in manus
 Ab Hectore datum munus inimicissimo,
 Nihil inde percepi unquam ab Argiuis boni.
 Verum sed est mortalium prouerbium,
 Dona hostium non dona sunt nec commoda.
 In posterum autem dijs sciemus cedere,
 Atq; etiam Atridas colere discemus probe.
 Sunt principes enim, proinde conuenit
 Cedamus uti, quid ni? Grauia enim & maxime
 Fortia, locum dant inclitis honoribus.
 Et nunc hyems cedit niualis floribus
 Veri referto, noctis & nunc circulus
 Caliginosus cedit, ut equis candidis
 Dies reducat lumen, & pontum quoq;
 Ab acribus ualde excitatum flatibus
 Tranquillat aura leuis. Omnipotens quoq;
 Sonitus resoluit compeditor, nec tenet

Quos occupauit semper, Et nos quomodo
 Non disceremus temperanter omnia
 Gerere? Ego sanè noueram & prius bene,
 Quando eram inimicus adhuc, ita odio quempiam
 Habendum, ut is post paulo amari possiet.
 Et tantum amico commodare destino
 Inseruiens, quantum haud amico perpetim
 Mansuro. Apud homines enim quàm plurimos
 Sodalitatis portus haud fidus satis.
 Circa hæc quidem rectè habebunt omnia.
 At tu mulier ingredi dijsq; supplica
 Indefinenter, ut ea fiant quæ uolo,
 Vos quoq; socij idem facite pariter cum hac mihi.
 Teucroq; si redierit, ex me dicite,
 Curam ut gerat nostri, beneuolus & fiet
 Vobis simul, Ego enim eo iam eundum quò mihi.
 Vos interim quæ dico facite, & forsitan
 Citò audietis me malis ex omnibus
 Saluum esse, nunc licet admodum infastus siem.

Anapestici dimetri.

Chorus CHO. Horreo pro leticia, & gaudio
 resipuisse Effror, atq; elatus sum nimis.
 putat Aia: Iu iu Pan Pan, ô Pan Pan
 cem, ideo Clamose, niuali in Cyllania,
 letatur.

Saxoso buc uenias à uertice.
 O inter diuos factor chori
 Et princeps, ut præsens Bacchica
 Et Corybantiaca capeffas simul
 Quæ nullo tripudia datore
 Didicisti. Nunc etenim mi libet
 Saltare. Icarium pelagus quoq;
 Transmittens ô rex ueni A pollo
 Delie, mihi ut adsis. Nam certò
 Tu beneuolus es perpetuò mihi,
 Namq; graues mœrores Mauors
 Solut ab oculis. Iuiu, nunc nunc
 Rursum ô Iuppiter illuxit dies
 Nobis candida, qua pontiuagas
 Ad naues accedere liceat,
 Quando dolorum Aiax oblitus,
 Rursum uenerandos absoluit
 Diuum ritus, optima eos colens
 Lege. Omnia per longum tempus
 Tabefacit consumitq; igni,
 Nihil insperatum ut dici queat.
 Quippe ex insperatis optimè
 Nunc respicit & magnis iurgijs
 Aiax, animo Atridis eedens.

Iambici senarij.

Nuncius.

NVN. Charissimi uiri, omnium primum uolo
 Annunciare hoc, modò redisse à Mysijs
 Regionibus Teucrum. Statim autem ut attigit
 Castra media, Argiuis pariter ab omnibus
 Conuicijs petitus est. Nam ut senserant
 Vltcrius ingredi uolentem, hinc inde eum
 Circumsteterunt, deinde nemo ex omnibus
 Non plurimis incesit conuicijs
 Vndiq; furentis & uniuersum exercitum
 Petentis insidijs ad inuidiam uocans,
 Fratrem, nihilq; propius est factum quam uti
 Lapidibus opprimeretur. Atq; huc deniq;
 Venere, uaginis ut enses iam propè
 Educerentur. Porro lis magis ac magis
 Promota, uix tandem senum sermonibus
 Composta desijt. Sed ipse Aiax ubi est
 Nobis, ut indicem hæc? Heris siquidem omnia
 Narranda sunt, quorum uidelicet interest.
 CHO. Non intus est, sed antè non multo exijt,
 Noua consilia moribus ut adiunxit nouis.
 NV. Ach heu, ach heu. Tardè ergo nos sumus hanc
 Missi? an ego fortassis fui ipse tardior? (uiam
 CHO. Quid ita tibi est neglectum in hoc negotio?
 NV. Teucer manere iussit in tentorio
 Hominem nec egredi, ipse dum præsens fiet.
 CHO. Consilium ad utile uersus, exijt modò,

Cum

Cum dijs ab ira ut redeat in concordiam.

N V. Hæc uerba prorsus fatuitatis plena sunt,

Si uera Calchas beneuolus ei prædicat.

CHO. Quenam? Quid hac de re amplius comperti

N V. Tantum scio, præsens & ipse interfui. (habes

Ex concilio etenim atq; regum circulo

Digressus, & seorsum ab Atridis, manum

Calchasprehendit Teucricæ dextera,

Dixitq; & imperauit, omni ut machina

Retineret Aiace die hac sub pellibus,

Prodire nec quoquàm sineret in publicum,

Si unum eum uellet uidere longius,

Duntaxat hac enim (ait) stimulat illum die

Diuæ Mineruæ grandis iracundia.

Namq; immodestos atq; præstantes uiros,

In magna cadere ira deum infortunia

Dicebat augur, nempe qui quum homines sient

Creti, haud dein, homines uti decet, sentiunt.

Porrò ille statim ut ex ædibus profectus est

Demens (bene ut eum genitor appellauerat)

Inuentus est. Ille siquidem ad eum dixerat,

Tu semper hasta gnate superior quidem

Esse cupis, esse autem mage auxilio dei

Studeto. Is arroganter autem, & oppidò

Respondit imprudenter, Auxilio dei

Ignauus etiam superior fit homo pariter

Vincitq;

Vincitq; ego autem & absq; dijs deumq; ope
Victoriæ me spero nacturum decus.
Hæc uerba protulit superba is ad patrem.
Deinsecundò hortante diua Pallade,
Cruentam in hostes ut manum conuerteret,
Infanda & haud ferenda uerba retulit:
Regina, Achiuis mage alijs asstuto,
Nam pugna nunquam nostra procedet malè.
Sermonibus uerò his deæ implacabilem
Assciuit iram, quod homo non hominis modo
Saperet. At hanc si euaderet tamen diem,
Ei saluti, dijs iuuantibus bene,
Possemus esse forsân, & tuerier.
Hæc dixit augur. Porrò Teucer ilico
Me misit illinc hæc ut adferrem tibi
Epistolas, ut nempe seruares eum.
Amisimus si uerò, homo ille haud amplius
Superest, modo augur uera si locutus est.
CHO. O misera Tecmessa, undiq; infustum genus
Procede, & hunc mihi intuere nuncium,
Quæ uerba spargat. Nam cutem nouacula
Iam radit, ut gaudere nemo possiet.
TEC. Quid suscitatis rursus huc me è sedibus
Miseram? ab inexhaustis prioribus malis
Vix dum quietam? CHO. Hunc tu uirum audi, qualia
De Aiakis actione nobis prædicet.

Ob quam grauis me penitus apprehendit dolor.

TEC. Hei mihi. Quid ais homo? Nunquid interiui?

NV. Rebus ego de tuis nihil noui, at super (mus?

Aiace, si quidem est foris, metuo nimis.

TEC. Sanè est foris, quod me dolore macerat,

Quid dicis autem? NV. Teucer in tentorio

Eum teneri præcipit, solum neq;

Dimittere. TEC. Ast abi Teucer est? Cur mandat

NV. Hic iam aderit ille. Aiacis aut hunc exitum (hæc?

Exitium in ultimum metuit euadere.

TEC. Hei mihi misera. Mortaliū à quo audiuit hæc?

NV. Ex uate Thestoride, diem qui hanc prædicat

Mortiferam ei planè atq; uiolentam fore,

TEC. O misera ego. Mox quæso amici ferte opem

Fortune in hisce iam necessitatibus.

Partimq; properate, ut ueniat huc ocyus

Teucer, alij uerò occidentales uias

Alij orientales eunte quærite,

Quoniam uir abierit malo istoc exitu.

Intelligo me ab hoc namq; deceptam uiro,

Meaq; prorsus excidisse gratia.

Hei mihi, quid ago fili? Haud decet ut hic te locem,

Sed uadam ex ego eò quàm queo citissimè.

Eamus age, curramus. Haud occasio est

Hic iam sedendi illum uolentibus uirum

Seruare, qui sponte properat mori sua.

CHO. Sum promptus hinc abire, neq; uerbis modo
Nudis meam monstrabo promptitudinem.

Velocitatem namq; ad opus addam & pedes.

AI. Occisor ensis stat quidem quâ maximè
Penetrare possit, si cui ocium est ad hæc

Consideranda. Hic Hectoris donum est, uiri

Maximè odio habiti à me, & mihi inuisissimi

Ad intuendum Fixus autem in Troadis

Hostili humo est, recens subactus cotibus.

Ego ipse uerò infixi adornatum probè,

(huic) Atq; huic benevolentem uiro ut uelocius

i. mihi. Moriatur. Et ita quidem bene instructi sumus.

Post ista uerò, primus auxilium mihi

Fer Iuppiter. Te ferre nempe conuenit.

Non adeo magnum munus abs te postulo

Vt assequar. Submitte nobis nuncium

Aliquem, malam hanc de cede famam qui ferat

Teucro, ipse longè primus hinc me ut auferat

Simul ac in ensē incubuero imbutum recens,

Conspectus antè ne ab inimico quoquam

Proijciar, ut lacerent canes me & alites.

Protalibus te quæso magne Iuppiter.

Terrestrem at inuoco simul Cyllenium,

Animus qui ad infernas solet deducere

Sedes, soporem iniiciat ut mihi bonum,

Saltu simul cum immobiliatq; præpeti

Hoc improbo mucrone rumpenti latus.
 Quin semper etiam uirgines Erinnyas
 Castas, uidentes semper & mortaliū
 Casus acerbos, inuoco, ut ferant opem,
 Citoq; discant pede ab Atridis ut miser
 Male peream, atq; ipsos malos, & omnibus
 Cladem adferentes, uita ab hac quā pessimē
 Citoq; auferant, quemadmodum & me iam uident
 Propria cadentem dextera, sic à suis
 Ipsi occidant etiam antea charissimis.
 Ite ò citæ atq; uindices Erinnyes,
 Totum adoriāmini malis exercitum,
 Nec parcite ulli. Tu quoq; in celso polo
 Ophœbe, qui curru ueheris inter diu,
 Aedes meas quando paternas uideris,
 Paulisper aureas habenas continens,
 Has calamitates & meam hanc tristem necem
 Seni parenti nuncia, infauistiſimæ &
 Matri, malam hanc quo posteaquā acceperit
 Famam, misera totam per urbem luctibus
 Sonabit. Sed nihil ista lamentarier
 Opus est, sed aggredi ocyus negocium.
 Nunc mors ueni, nunc quæso mors me uisita,
 Porrò te & illic, cohabitans tibi, alloquar.
 Te splendida uero die præsens iubar
 Solemq; currus aurei aurigam alloquor

Nunc ultimo, nec rursus unquam postea.
O lumen, ô terræ domesticæ solum
Salaminis, ô larium paternorum locus,
Claræq; Athenæ, & educatum unâ genus,
O flumina hæc fontesq; uosq; Troici
Campi alloquor, ualete nutrices meæ.
Hæc uerba uobis dicit Ajax ultima.
Cætera apud Orcum manibus nigris loquar.

Iambici Dimetri.

SEMICHORVS. Labor labori scilicet
Iunctus, laborem plurimum
Adfert. Eundum? Quò enim
Non mi ego? Neq; ullus locus
Didicisse, me uidet tamen
Quod quæro. Rursus ecce iam
En strepitus aures uerberat.
SEMI. ALTER. Nos scilicet socios ratis
Audistis hîc. S E. Quid igitur est?
SEMI. Omne occidentis est latus
A me peragratum modò.
S E. Habes igitur? S E. Ita plurimum
Laboris, & nihil amplius
Quod uiderim. S E. Ne mihi quidem
Orientis aliquis in uia

Occurrit

Occurrit usquam, qui uirum
Vidisse se iam diceret.

CHO. Quis ergo piscatoribus

Quis iam mihi ex industrijs

Piscationibus operam

Insomnibus dans, quæ dea

Olympias uel fluminum

E Bosphoro fluentium

Gnara faciet palam, ubi uirum

Crudelis animi uiderit

Errantem? Acerbus occupat

Siquidem uagantem me labor,

Atq; haud ualentem currere

Cursum secundum, sed mage

Currendo factum debilem,

Nec cerno tamen, ubi sit, uirum,

Trochaici Dimetri.

TEC. Hei mihi hei mihi. CHO. Cuius hinc uox

E propinquo exijt saltu?

TEC. Heu miser. CHO. Tecmessam, illam

Coniugem infausam atq; captam

Cerno confusam hocce luctu.

TEC. Perij amici, heu prorsus occidi.

Tota mi uastata uita est.

Tecmessa

reperit

Aiacem.

L 2

CHO. Quid

CHO. Quid tibi est? T E C. Ajax iacet casus,
Nuper haud gnaris amicis
Proprium complexus ensem.
CH O. Hei mihi, quando redibo
Hinc domum? Eheu mihi, simul tu
Nauigationis ô Rex
Socium ita perdidisti.
Heu miser ego, miserrima heu tu
Mulier. T E C. Ita rebus se habentibus
Magna materies mihi extat
Luctuum. CHO. Cuius patrauit
Dextera infelix? T E C. Sua ipse,
Ut liquet, gladiusq; planè
Fixus in terram indicat tibi.
CHO. Hei mihi, meas ob hæc
Calamitates. Solus ergo
Escruentatus, ab amicis
Nactus haud custodiam ullam?
Atq; ego surdus per omnia
Omniumq; ignarus eheu,
Curam habendo negligens fui.
Vb? ubi ceruicosus Ajax
Nominisq; iacet odiosi?

Senarij Iambici.

TEC. Speo

TEC. Spectandus haud dum, sed tegam hoc eum prius
 Amiculo undiq; quando nec amicus quidem
 Videre sustineret spirantem cauis
 lam naribus, nigrum & fluentem sanguinem,
 Plaga ex rubenti & propria inflicta manu.
 Hei mihi, quid autem agam misera? Quis te feret
 Amiculorum? Vbi Teucer est? Quam tempori
 Nunc adueniret si tetendit huc gradum,
 Hunc mortuum ut fratrem simul componeret?
 Fausto ò parum Ajax procreatus stamine.
 Qualis uir ut male habes? ut etiam hostes apud
 Lamenta non indignus adipisci sies.

Anapestici Dimetri.

CHO. Ergo ne miser expleturus eras
 Proposita solidus sententiæ
 Fatum, conuenienti tempore
 Sumpto, infinitis ut te à malis
 Abstraheres? Talia crudelis
 Suspirabas nocte dieq; mi
 Aduersus Atridas hostili
 Animo & pernicioso affectus.
 Tempus igitur illud principium
 Iacturæ fuit, inter strenuos
 Quando armis super est certamen

Propositam. T E C. Hei mihi, mihi infausta.

CHO. Accedit ad epar generosus

(Noui) dolor. T E C. Hei mihi infausta.

CHO. Facile credo mulier te bis

Ploratus edere posse, modò

Tali in amico accepto damno.

T E C. Hæc tu quidem opinaris modò,

Ego uerò nimis etiam sentio.

CHO. Assentior T E C. Hei mihi, fili mi.

Seruicij ad qualia procedimus

Iuga? quales & speculatores

Nobis præsent. C H O. Hei mihi, quàm foret

Infandum hoc opus Atridarum

Humani sensus expertium,

Quod dicis, & hoc præsentì maxime

In tristi casu, Verum Deus

Auertat. T E C. Non sunt etiam ipsa hæc

Absq; uoluntate deùm facta ita.

CHO. Pondus graue sanè imposuerunt

Nimis. T E C. Eiusmodi detrimenti

Gnata Iouis Pallas uehemens dea

Causam dedit astutum ob Ulißem.

CHO. Vir certè is plurima perpeßus

Furiose nunc iræ insultat,

Multamq; cachinnum profundit

Hosce dolores in uesanos.

Heu heu, simul & gemini reges
 Quando audierint forte Atridæ.

Senarij Iambici.

TEC. Hi rideant igitur & insultent malis
 Huius uiri, fortasse, uiuentem licet
 Non admodum desiderauerint, modò
 Si prælij fors ingruat necessitas
 Multis peremptum planxerint ploratibus.
 Nulla uiri etenim præditi prudentia,
 Non ante bona quæ possident, intelligunt
 Quàm si quis excutiat & auferat è manu.
 Mihi sanè amarè disperijt, haud suauiter
 Illis, sibi uerò admodum iucundè & ex
 Sententia. Nam mortem adeptus est uti
 Qualemq; uoluit. Ergo risum quomodo
 Aduersus illum malè solutum tollerent?
 Dijs, hic manu cecidit sua, uolentibus,
 Et neutiquam illis Quare Vlisses hæc super
 Illudat, estò, inaniter quantumlibet.
 Ajax enim non uiuit illis amplius,
 Sed mihi doloribus & relictis luctibus
 Disperijt. TEV. Hei mihi mihi. CHO. Tace modò,
 Vocem beantis nam uideor audisse mi
 Teucri, notantem hoc huius infortunium.

TEV. Charissime Ajax, ò oculo fraterne mi,
Ergo lucri fecisti malum, ut fama indicat?
CHO. O Teucer, interijt homo, hoc certò scias.
TEV. Hei mihi, premit fortuna me ergo pergravis.
CHO. Rebus ita habentibus. TEV. O miser ego ac
CHO. Ingens adest tibi gemendi copia (ter miser
TEV. O casus undiq; pectus affligens meum.
CHO. Nimis quidem ò Teucre. TEV. Heu miser, quid
Autem huius? Vbi mihi gentiũ est in Troade? (filius
CHO Tentoria apud solus. TEV. Haud ocysimè
Duces eum huc? ne quis lænæ sicuti
Vidue catellum inimicus auferat ad necem?
Vade, propera simul laborem suscipe.
Nam mortuos nec non iacentes in luto,
Pleriq; amant habere pro ludibrio.
CHO. Atqui, uir is uiuens adhuc, Teucer, tibi
Commisit huius gerere curam, sicut &
Sponte geris. TEV. O spectaculum mihi omnium
Mœstissimum, quæcumq; ego unquam uiderim.
Et quod peregi nunc iter, plus omnibus
Triste mihi fuit, & pectus afflixit meum,
(Charissime Ajax) nempe quod, tuam necem
Huc persequens feci legensq; sedulo
Vestigia. Siquidem acuta fama inceserat
Omnes Achiuos te super ut aliquo deo,
Quod propria cesus perisses dextera,

Quod miser ego audiens, tametsi essem procul,
 Susspiria ex præcordijs traxi intimis.
 Nunc intuens uerò intereo prorsum, heu mihi.
 Age detege mihi, totum ut aspiciam malum.
 Spectaculum ô insuaue nec spectabile,
 Audaciæq; minus acerbæ. Quas mihi
 Proseminasti morte tristitias tua?
 Nam quò ire poterò? quos me ad homines conferam,
 Nusquam laboribus in tuis qui iuuerim?
 Telamon nè me tuus meusq; simul pater
 Excipiet hilari uultu? Et absq; te mihi
 Redeunti erit propicius? Is enim qui bene
 Fœliciterq; agens libenter non solet
 Ridere, quo pacto quid occultabit? Et
 Quid non mali loquetur? Ex captiua me
 Nothum esse cretum, te tumiditate & mala
 Ignauia à me proditum charissime
 Aiax, dolis uè, quo tua & tuam domum
 Hereditate consequar demortui.
 Hæc dicet iracundus ille & uir senex,
 Nullam meam ob culpam, sed irritabilis
 Quia est, leuemq; orditur ob rem prælia.
 Deniq; paternis eijciar è sedibus,
 Pro libere & seruus uocabor uerbulis.
 Hæc mihi quidem etænent domi, Hic uerò mihi
 Sunt plurimi inimici Pelassi & Barbari,

Paucissimi autem beneuoli & qui opem ferant,
Et mortuo te sum ista nactus omnia.
Hei mihi, quid aggrediar facere? Te quomodo
Amaro ab hoc gladio abstraham & uersatili?
Heu te, miser, qualis homicida perdidit.
An nesciebas quòd futuro tempore
Te perditurus esset extinctus licet
Hector? Videte per deos mirabilem
Casum duorū hominum. Hector enim ab hoc baltheo
Donatus est, cui alligatus deniq;
Tantisper à curru pependit palpitans,
Donec animam efflauit. Vicissim hic illius
Acceptit ensem dono, & in eum deniq;
Disperijt insiliens. An ensem hunc non seræ
Videntur ipsæ fabricasse Erinnyes?
Et orcus opifex sæuus illum baltheum?
Ego quidem & hæc cæteraq; semper omnia
Hominibus atq; machinari deos.
At hæc minus si cui placet sententia,
Suam sequatur ametq; ego ipse autem hanc sequar.
CHO. Ne tende longius, sed hoc considera
Hominem sepulchro ut occules uelociter,
Et quid deinde hac re super respondeas.
Inimicum enim uideo uirum, qui forsitan
Ridens eò perumperet mali citò,
Quò facinorosus homo & malignus quispiam.

TEU.

TEV. Quis ille quem uenire conspicias huc?

Menelaus, auxilio cui huic peruenimus.

TEV. Video, facile enim est è propinquo noscere.

ME. Heus, te uoco, iubeoq; ne qua funus hoc
Cures sepeliasuè, sed ita iacere ut sinas.

TEV. Hæc uerba cuius es locutus gratia?

ME. Quia sic placent exercitus mi principi.

TEV. Quin addis & causam huius edicti feri.

ME. Quia quum putauissemus illum è patria
Ductum huc socium Achiuis ut & amicum fore,
Habita modò inquisitione sedula,

Magis inimicum repperimus quàm Phryges,

Totis necem qui machinatus copijs

Noctu super nos irruit cum exercitu,

Vt dixerat conuicians minacijs.

Et nisi deorum quispiam molimina

Fecisset irrita, nos eadem, quem ipse met

Sortitus est casum, perempti scilicet

Turpissima omnium perieramus nece,

Atq; interim iste uiueret. Porrò deus

Inuertit, huius ut recideret iniuria

In oues gregesq;. Quare homo haud est tam potens

Quisquam, qui eum possit sepulchro condere.

Immò uiridi proiectus hïc in littore

Iustè marinis fiet alitibus cibus.

Contra hæc acerba bile ne pugnaueris.

Nam si iugo uiuentem adhuc nequiuimus
Subicere, subiciemus at nunc mortuum
Prorsus, etiam si tu repugnes nec uelis.
Manibus enim unumquemq; submouebimus.
Nam prorsus is nullo loco nec tempore
Viuens obediuit meis sermonibus.
Porro mali istuc prorsus iudicium uiri
Aequum esse iudicare, uir plebeius ut
Planè magistratibus obediat nihil.
Nec enim bene unquam legibus parebitur
In ciuitate, ubi nullus est status timor,
Exercitus neq; se modèstè unquam geret,
Cui nec metus propositus est, nec inest pudor.
Sed conuenit bonum putare istuc uirum,
Et procreatum corpus ingens quamlibet
Ruiturum, & ex causa leui & minimo malo,
Si partium nulla sit obedientia.
Nam cui metus homini simulq; inest pudor,
Saluum esse eum, saluumq; mansurum scias.
Ceterum ubi facere iniuriam quibuslibet
Licet, atq; cuncta gerere pro libidine,
Eam putato ciuitatem, quamlibet
Cursu secundo prouolantem aliquandiu,
Subitò in profundum tandem ituram casibus.
Sic firmus aliquis constitutus mi timor.
Et ne putemus, si lubentes quidpiam

Fecerimus

Fecerimus, haud poenas duros nos, mali,
 Per ea statim quæ consequentur tristia.
 Assidua enim hæc repunt uicissitudine.
 Fuit antea hic iniuriosus feruidè,
 Nunc ego uicissim magna de me sentio,
 Tibi; prædico, hunc sepulchro ne inferas.
 Ne fortè cupiens hunc sepulchro condere,
 Ipse in sepulchrum factum ob istuc incidas.
 CH O. Menelae, ne sapientibus sententijs
 Vsus, deinde mortuis iniuriam
 Facito. TE V. Haud ego mirabor amplius ò uiri,
 Si quid homo peccat genere noni claro satus,
 Quando creati illustribus natalibus
 Tantum in suis exorbitant sermonibus:
 Dic age ab initio rursus. An duxisse te
 Huc arbitraris illum, Achiuis ut foret
 Belli socius? An non sua huc profectus est
 Cum nauibus sponte, ut sui uidelicet
 Iuris? Vbi tu huius imperator factus es?
 Vbi imperare his militibus licet tibi,
 Quibus usq; hic imperauit eductis domo?
 Spartæ imperator huc profectus es modò,
 Non noster, in nos nec tibi unquam ius fuit.
 Neq; fuit hunc principatu plus tuo
 Vbi potueris ornare quid, quàm te hic suo.
 Huc nauigasti alijs & ipse subditus,

Non

Non omnium imperator, ut fueris quoq;
Aiacis unquam. Cæterum quibus præes,
Præsto sanè, eosq; castiga tuis
Adeo seueris quos tonas sermonibus.
Hunc autem ego, seu tu uotes seu quispiam
Dux alius, infèram sepulchro. Atq; id quidem
Iustè, nihil planè reueritus os tuum,
Neq; enim tuam huc profectus est ob coniugem,
Quemadmodum mercede conductè
Compluribus se mancipant laboribus,
Sed immò ius iurandum ab unà præstitum,
Cum cæteris quo nouerat se obnoxium,
At te nihil curabat. Haud enim uiris
Seruire dignabatur a suis nullius.
Accedit, acceptis quod huc præconibus
Atq; duce uenit. Porro strepitum hunc ob tuum
Non uerterem me, ut qualis es semper sies.
M E. Non ego uicissim eiusmodi amo linguã in malis.
T E V. Nam dura mordent sint licet iustissima.
M E. Non humilia sagittarius sentire mi
Videtur. T E V. Artem illiberalem scilicet
Non didici ego. M E. Multum hercle spirares puto,
Si sumeres clypeum? T E V. Et inermis quamlibet
Nudusq;, facilè satis forem armato tibi.
M E. Animos quàm atroces lingua promittit tua.
T E V. Cum iustitia animos gerere magnos licet.

M E.

- M E. Iustum uidelicet est eum foeliciter
 Agere, neci qui me dedit. T E V. Neci dedit?
 Remdiciis atrocem neci si deditus,
 Viuostamen uersaris inter haectenus.
 M E. Seruatus à dijs sum, huic uerò accidi.
 T E V. Seruatus à dijs, ne ergo temnito deos.
 M E. Omnino leges ego reprehenderem deum?
 T E V. Si nempe mortuos humo condi haud sinas.
 M E. Hostes uidelicet meos? Nec enim decet.
 T E V. Num quando contra te hostium Ajax dux
 M E. Odi perosum me, neq; hoc te fugerat. (fuit.
 T E V. Iudex dolosus nempe deprehensus es
 In calculis quos subdidisti clanculum.
 M E. Ea culpa non mea fuerat sed iudicum.
 T E V. Tu multa furtim ita conficere posses mala.
 M E. Hæc uerba tristiciam adferent cuidam uiro.
 T E V. Non hercle plus (uidetur uti) quàm nostibi
 Adferimus. M E. Hoc denunciabo unum tibi,
 Hunc sepelias caue. T E V. Vicissim ergo accipe
 Quod sepelietur, uerba nec curo tua.
 M E. Iam uidi ego lingua feroculum uirum
 Etiam antè, qui nautas pepulit ut soluerent
 Instante tempestate, cuius neutiquàm
 Vocem audijsses postea quum turbida
 Premeretur Hyeme, sed latens sub uestibus
 Vltro dabat se nautis quibuslibet

Calcandum,

Calcandum, ita & te maximoq; tuum procaxi
Clamore resonans os hyems magna ingruens
Nubecula ex parua citius extinxerit.
TEV. Ego quoq; plenum aliquando stulticia uirum
Vidi, in malis qui proximos iniuria
Ladebat, hunc quidam intuens similis mei
Iraq; par, dictis resistens talibus
Est allocutus. O homo ne feceris
Male mortuis. Nam quippiam si feceris,
Damno scias quod maximo multabere.
Coram ille fatuum talibus uerbis uirum
Monebat, illumq; uideo iam, & ut mihi
Videtur, haud usquam alius est ac ipse tu.
An non bene assimilo loquorq; aenigmata?
ME. Abeo. Est enim turpe erudire uerbulis
Instituere, cui cogere est situm in manu.
TEV. Abi modo. Mihi audire quoq; turpissimum est
Vanum uirum & uerba eloquentem friuola.
CHO. Contentionis surget ingens quodpiam
Certamen. At tu Teucer appropera ocyus,
Fossam ut procures huic cauam, ubi mortalibus
Habeat sepulchrum perpetim memorabile.
TEV. Atqui propè adsunt ac in ipso tempore
Et gnatus huius atq; coniunx, funeris
Miserrimi ut adornent sepulchrum supplices.
Ognate, concede huc & assistens propè

Supplex

Supplex patrem qui te genuit attingito,
 Sedeto & illi aduersus, in manibus tenens
 Meas comas & huius & tuas quoq;
 Qui supplicum prædiues apparatus est.
 At si quis ex exercitu hoc à funere
 Abstraxerit te ui, malus malè è sua
 Inhumatus ipse exterminetur patria,
 Radice uulsa totius propaginis,
 Haud aliter atq; ego hunc capillum deseco.
 Hunc accipe ò fili, & retine nec quispiam
 Te remoueat, sed firmiter adherens tene.
 Vos porrò non facti mulieres ex uiris
 Astate propè, sed ferte suppetias, quoad
 Rediero ego, sepulchrum atq; huic curauero,
 Mortalium quamuis sinente nemine.

Anapestici Dimetri.

CHO. Quando ergo tandem postremus
 Ex multis ad ò finem annus
 Capiet, quibus hic peregrinamur,
 Inducentes semper bellicos
 Inexhaustosq; labores nobis,
 Simul & iacturam infinitam
 Tabificam circa Troiam, quæ
 Infelix Græcorum est dedecus?

Outinam, prius aut magnam aethera
Infernasue domos subiisset
Ille uir, ostendit qui primus
Tristia Græcis arma & Martem,
Vnde dolorum heu succreuit genus.
Ille homines siquidem uastauit.
Is neq; sertorum neq; calicum,
Strepitus neq; prædulcis tibiæ
Tribuit delectamentum mihi
Infœlix, quin neq; nocturni
Somni nec socialium amorum.
Sed crudelis amores abstulit.
Iaceoq; ita curis afflictus.
Rore frequenti madefactus comam,
Infœstæ monumentum Troiæ.
Antè timoris erat nocturni
Et telorum propugnaculum
Strenuus Ajax, nunc uerò ipse
A tristi disperijt demone.
Quod mihi, quod delectamentum
Vltra igitur poterit contingere?
O utinam sim, ubi promontorium
Syluosum uasto ponto imminet,
Vndisono sub uertice Sunij,
Alloquerer sacras ut Athenas.

Senarij Iambici.

TE V. Atqui statim è uestigio ut recurrerem
 Curavi, ut huc conspexi euntem Agamemnonem.
 Nec dubito quin os sit soluturus malum;
 A G. Ten' uerba acerba audere mi renunciant
 Impune contra nos adeo profundere?
 Te dico, captiua creatum fœmina.
 Si matre certè cretus esses nobili,
 Quàm tibi placeres? quàm fores & arrogans?
 Summisq; adeo quàm digitulis incederes?
 Quando nihili quum sis ita refractariè
 Pro nihili homine resistis, & neq; nos duces
 Nec nauium huc uenisse profectos, neq;
 Esse imperatores Achiuum, nec tuos
 Contendis, Aiace sed ipsum nauibus
 Suis ducem uenisse? Nonne hæc talia
 Audire non tolerabile à seruis, malum est?
 Quali altero audiui superba tam à uiro?
 Gradum ubi posuit? Vbi stetit absq; me duce?
 Non ergo Ac huius præter hunc extant uiri?
 Amara tunc uisi sumus certamina
 Inter Pelasgos propter arma Achillei
 Possuisse. Vbiq; num uidebimur mali
 Exiurgijs Teucris, atq; uobis quamlibet
 Victis, satis nulla faciet sententia,

Animum neq; inducetis unquam cedere,
Quæ plurimis sunt uisa iudicantibus,
Sed semper aut nos maledicis sermonibus
Petetis, aut pungere dolis studebitis
Qui iudicum succumbitis sententiæ
Hoc more nullus ullius legis status
Firmus erit unquam, iure si qui quippiam
Sunt consecuti, eos repellemus retro,
Primosq; si faciemus ex nouissimis.
Sed immanendum iudicatis est semel.
Neq; enim uiri illi sunt boni & tutissimi,
Qui uiribus humeriq; latitudine
Pollent, ubiq; liquet sed illos uincere
Qui recta sapiunt, quibus inest prudentia.
Bos magna habet latera, flagello non minus
Paruo tamen rectam in uiam deducitur.
Atq; hoc ego ipsum ad te uideo mox pharmacum
Serpere, aliquam mentem receperis nisi,
Qui propter hominem, haud amplius uiuentium
Qui numero inest, leuibus sed umbris interest,
Ferociter conuiciaris, libera &
Lingua uteris nimium. An modestè te haud geres?
An non satus sis cogitans quo sanguine,
Huc quempiam alium liberum adduces uirum,
Qui tua quæ habes pro te loquatur omnia.
Nam te loquentem haud audiam posthac ego.

Nec enim loquelas barbaras intelligo.

CHO. Ambobus utinam dent dei modestiam,

Vobis quid optem enim melius habeo nihil.

TEV Heu, mortui uelociter quam gratia

Perit apud homines, & notatur prodita,

Viro huic, tui ô Ajax, leui nec uerbulo

Si nulla superest memoria, ob quem sæpius

Vita est periclitata per bellum tua,

Dum strenuum præ cæteris semper uirum

Te præstitisti. Funditus sed omnia

Proiecta iam periere quæ gesti bene.

Omnia qui locutus es iam friuola,

Nihil ne meministi amplius, clausos uir hic

Vos quando uallum intra, penitus & perditos,

Nihil & ualentes post fugam resistere,

Seruarit unus atq; liberauerit?

Nam per foros nos quum uolueretur nauticos

Iam flamma, iamq; Hector scaphas in nauticas

Saltaret alacris, atq; fossam cum suis

Transgressus esset, quis salutitum fuit?

Quis arcuit cladem? Hic uir an non fecit id,

Quem contulisse dicis haud usquam pedem?

Hic ipse beneficia illa uobis contulit.

Hic rursus Hectore prouocante quemlibet,

Sortitus ac iniussus unicus unicus

Congressus est, nullo usus improbo dolo

(huic) .i.
Agamem
noni.

In sorte, iacta glebula in medium humida,
Primam sed exoptauit è galea suam
Exire, quæ saltus sibi faceret leues.
Hæc fecit hic, pariterq; ego assistens ei,
Ego seruus ille, & matre cretus barbara.
Quo respicis tandem miser, ut hæc audeas
Fari? An tui parentis ignoras patrem
Antiquitus fuisse barbarum Phrigem?
An Atreum qui te creauit, impium
Præ cæteris, qui filios fratri suos
Posuit edendos? ipse uerò natus es
E matre Cressa, quam pater cum adultero
Contaminatam, piscibus mutis cibum
Iussit dari, immersam marinis fluctibus.
Huiusmodi quum sis, mihi exprobras genus.
Qui sum quidem Telamone prognatus patre,
Qui prima strenuitatis olim præmia
Adeptus, uxorem tenet matrem meam,
Regina, Laomedontis ex propagine
Quæ fuerat, at eam separatim illi dedit
Doni loco peculiaris Hercules.
An hoc modo optimus ex duobus optimis
Creatus, erubescerem de sanguine
Iunctos mihi, quos in doloribus modo
Sic tu iacentes insepultos proijcis,
Nec propalam istuc erubescis dicere?

Hoc scio igitur, hunc si quò abijcietis, quòd &
Nos tres abijcietis simul in idem loci.

Quandoquidem honestius mihi longè est mori
Pro fratre pugnanti uiriliter, actua
Pro coniuge, immò fratris istius tui.

Ad hæc uideto non meum quod sit modo,
Sed & tuum. Me namq; si quid læseris,
Aliquando pœnitebit, atq; mauoles
Timidus fuisse quàm adeo contra me ferox.

CHO. O rex Vlisses, tempori uenisse te
Huc scito, commissurus hos si non ades,
Sed cepta compositurus ista iurgia.

VL. Quid est rei tandem ò uiri? Quippe eminus
Clamorem Atridarum audij fortissimo
Hoc funere super. A G. Non enim istoc à uiro
Audire uerba possumus turpissima.

VL. Qualia? Ego enim uiro audienti turpia
Ignosco, si forte similia respondeat.

TEV. Auduit iste multa sanè turpia,
At similia uicissim facere uoluit mihi.

VL. Quid fecit autem quod putes iniuriam?
A G. Hoc funus haud uult insepultum mittere.
Sed me quoq; inuito sepulturum se ait.

VL. Licetne uera prædicanti amiculo
Manere non minus tua in concordia?

A G. Dic. Non enim aliter mentis essem sospitis,

Quoniam te amicum inter Pelassos maximum
Mibi esse reor. VL. Audi proinde. Hunc tu uirum
Ne quæso sustineas adeo inhumaniter
Abijcere, priuatum sepulchri honoribus.
Nec te tua illò deprimat potentia,
In tantum ut odio habeas, ut ipsum ius quoq;
Calces. Mibi hic quoq; fuit inimicissimus
Aliquando, Achilles arma postquam iudicum
Sententia obtinui, tamen ego in melicet
Talis fuerit, illum amplius non læserim
Ignominia aliqua. ut uidere ne se ita
Quis dicat abiectum uirum longe optimum,
Nos inter omnes uenimus qui ad Ilium,
Excepto Achille. Proinde iure neutiquam
Ignominia eum mortuum hac affeceris.
Non hunc enim sed cœlitum corruperis
Leges, uirum autem strenuum post funera
Ledere nefas est, quamlibet ualdè oderis,
A G. in his, Vlisses, tu resistis pro hoc mihi?
VL. Ego sanè. Honestum quando erat odisse, oderam.
A G. Non mortuum calcare quoq; te conuenit?
VL. Ne gaudeas lucris Atrida non bonis.
A G. Haud est facillè, pietatem uti tyrannus colat.
VL. At facile, amicis consulentibus bene
Ut obsecundet. A G. At bonum rursus uirum
Decet, ut magistratibus obediat suis.

VL. Desine, Tametsi uictus hac in re sis,

Tuo tamen amicos sub imperio tenes.

AG. Memento, beneficium in uirum qualem loces.

VL. Inimicus hic quidem, at erat idem strenuus.

AG. Quid hostibus facies, ita colens funera?

VL. Virtus apud me nempe plus quàm odium ualet.

AG. Huiusmodi homines sunt ferè fanatici,

Atq; huc & illuc facile sunt mutabiles.

VL. Multi admodum nunc sunt amici perboni,

Qui postea fient acerbi forsitan.

AG. Tales amicos ergo habere bonum putas?

VL. Laudare præduros ego animos non queo.

AG. Nos ergo timidos hac die monstraueris.

VL. Immo uiros iustos Pelassis omnibus.

AG. Ergo sepeliri ut mortuum sinam iubes?

VL. Equidem. Mihi ipsi enim opto idem contingere.

AG. Profecto cuncta sunt similia in omnibus

Prose laborat quisq; semper scilicet.

VL. Menè mage cuiquàm operam dare ac mihi con-

AG. Hoc ergo opus tibi nõ mihi imputabitur. Cuenit?

VL. Vt cunq; facias, bonus ubiq; habebere.

AG. At hoc satis scis, quòd ego & in maioribus,

Vbiq; gratificarer, atq; hæc sunt, tibi.

Porrò mihi hic, seu sepeliatur siue non,

Summus inimicus erit, eumq; perpetim

Odero. Tibi autem facere quæ cupis, licet,

CHO. Quicumq; Vliffes te esse sapientem negat
Qui ista sapias, fatuus profectò is est homo,
Nunc huius ad Teucrum hanc feram sententiam.
Quantum ut fuerit inimicus antè scilicet,
Nunc tantum amicus sit uicißim. Quin simul
Et mortuum hunc uolo sepulchro condere,
Vnà & laborem capere, nihil & omittere
Est fortibus quo collaborandum uiris.
TEV. In omnibus te laudo Vliffes optime.
Factoq; longè spem se fellisti meam.
Nam licet Achiuos inter inimicißimus
Huic antè fueris, astitisti nunc tamen
Solus manu, nec passus es, præsens, ut à
Viuento mortuo fieret iniuria,
Ut attonitus ille imperator, & suus
Voluere frater contumelia graui
Illum insepultum alitibus obijcere & feris.
Quos summus ambos rex Olympi Iuppiter
Furiæq; memores, iuuq; cunctis dans sua,
Malos malè elidant, ut indignè uirum
Obijcere uoluerunt uorandum bestijs.
Porrò, senis tibi gnate Laertis, grauor
Tangas ut huiusce feretrum, permittere,
Ne faciam in hoc, quod mortuo ingratum fiet.
At in alijs fer sanè opem, atq; exercitus

Si quem simul curare uis, id ne utiquam
 Grauius feremus. Cætera ego uerò omnia
 Præbebo per me. Cæterum tu te scias
 Hoc factò inisse magnam apud nos gratiam.
 V L. Curare sanè unà uolebam, sed quia
 Hoc est tibi ingratum, ab eo, promptitudinem
 Erga hunc uoluntatemq; collaudans tuam.
 TE V. Satis est, iam enim non paululū abiit temporis.
 Sed ocyus fossam apparate uos cauam,
 Vos cæteri celsum lebetem ponite
 Velociter ad ignem lauacris pro sacris.
 Ast una turma militum ex tentorio,
 Apportet armorum eius ornatum & decus.
 Tu gnate contingens patrem quantum potes
 Affectu amoris, hæcce costas alleua
 Mecum. Calidæ enim fistulæ nigrum hæctenus
 Spirant cruorem. Verum age, hîc quicumq; adest
 Vir amicus, unà moueat hunc, unaq; eat
 Operam huic uiro dans inter omnes optimo,
 Atace namq; haud antè meliori dedit.
 Hoc dico uerò, quando adhuc superfuit.

Anapaestici.

Certè

Certè, mortales ipse res
Multa docent factæ, porro prius
Quàm fiant, nullus prædixerit
Vates, quid nam euenturum sit.

FINIS.

SOPHOCLIS PHIL
loctetes. Thoma Naorgeogo
Straubingensi in
terprete.

ARGUMENTVM.

HELENVS VATI
cinatus erat Troiam capi non posse
sine Herculis arcu & sagittis, que
habebat Philoctetes relictus in Insu
la Lemno ab Achiuorum exercitu,
ob uulneris dolorem quod inflixerat uipera, prop
terq; diras execrationes. Venit igitur Vlisses cum Ne
optolemo in Lemnum, ut uel ui uel dolo eum abdu
cant ad Troiam. Veritus autem Vlisses in eius uenire
conspicuum, ne ab eo interficeretur, Neoptolemum
dolis instructum præmittit ad persuadendum ei, qui
tandem accepto arcu et sagittis, quum ei persuadere
non posset, parat abire. Vehementer autem plorante
& lamentante Philocteta, ob armorum ablationem,
quibus eò usq; uictum quæsierat, commotus Neopto
lemus, reddit ea, etiam multum reclamante Vlisse.
Tandem Hercules ipse apparens persuadet Philo
ctete, ut simul nauiget ad Troiam. Scena est in Lem
no. Chorus autem consistit ex senibus qui simul cum
Pyrrho aduenerant.

Personæ.

PERSONAE.

Vliffes.	Philoctetes
Neoptolemus.	Mercator.
Chorus.	Hercules apparens.

Præfatur autem Vliffes.

Hoc littus est Lemni mari circumdatæ,
 Nec tritum hominibus, nec habitatum à quopiam,
 Vbi (ô Achillis gnate Achiuorum omnium
 Fortiffimi Neoptoleme) ego Theffalum
 Pœantis olim filium exposui, ducum
 Iuffu, uoraci quum laboraret pedis
 Morbo, impediret atq; ne libamina,
 Nec uictimas nobis foret fas tangere.
 Sic tota diris execrationibus
 Semper tenebat castra clamans & trahens,
 Ex pectore genitus acerbos intimo,
 Verum hæc quid opus est dicere? Nec enim modò
 Ad longa tempus dicta nobis fuppedit,
 Ne fentiat uenire me, perdamq; ego
 Omnes dolos, quibus arbitror eum protinus
 Poffe capi. At officij fuerit hoc iam tui,
 In cæteris ut callidè fubferuias,
 Consideresq; ubi nam fit hîc duplici oftio

Petra,

Petra, nempe talis ubi hyemis sub tempore
 Ad Solis ardorem gemina sit sessio,
 Aestate uerò per petrae foramina
 Vtring; subiens aura somnium prouocet.
 At paululum infra forsàn ad leuam manum,
 Videre fonticulum queas potabilem,
 Si saluus modo adhuc est. Mihi hæc renuncia,
 Silentio accedens, an hoc habitet loco
 Anne in alium recesserit, quo deinde, quid
 Sit factò opus dictoq; tu quidem audias
 Ex me docente, at sedulo ego dicam tibi,
 Vt ambo pariter agamus hoc negocium.
 NE. Res est Vlisses non laboris plurimi.
 Nam uideo iam, cuiusmodi dicis specum.
 VL. Supernè an infernè. Haud enim satis scio.
 NE. Illum hunc supernè. Ad eumq; nulla hominũ se-
 Vestigia. VL. An somno recumbat is, uide (runt
 NE. Absq; hominibus uacuum uideo habitaculum.
 VL. Intusnè nullus est cibus domesticus?
 NE. Est lectus ex folijs, inhabitantis uelut
 Cuiuspiam. VL. Deserta num sunt cætera?
 Et nulla præterea suppellex intus est?
 NE. Est poculum ex ligno unico, cuiuspiam
 Vilis opificis opus, & simul fœcalia hæc.
 VL. Illius instrumenta narras scilicet.
 NE. Eheu, & hîc suspensa sunt sudaria hæc

Vt sicca fiant, iudicia morbi grauis
Habentia. V L. Vir in hisce plane habitat locis.
Atq; alicubi haud procul abest. Nam quomodo
Vir iam diu morso laborans ex pede
Longius abire queat? Sed aut cibi exijt
Causa parandi, aut alicubi doloribus
Scit mitigandis foliolum uel herbulam.
Presentem igitur hunc mitte speculatum, ut mihi
Ne ueniat obuiam subito. Nam me magis
Omnes quam Achiuos uellet huc accedere.
NE. It sanè eò quò uis, & omnis semita
Custodietur. Porro si quid præter hæc
Ex me cupis, sermone dicas altero.
VL. Ognate Achilles, strenuum te conuenit
In rebus esse, gratia quarum huc modò
Te contulisti, corporis non robore
Tantum, sed etiam si quid audias noui,
Quod prorsus ante fiet inauditum tibi,
In eo ministrare, uti minister ad hoc ades.
NE. Quid ergo mandas? VL. Te Philoctetæ catiis
Subuertere animum conuenit mendacijs.
Si te rogauerit, quis atq; unde adsies,
Dic, filius Achilles sum (in hoc falsi nihil
Est proloquendum) deinde nauigare te
Domum, Pelassorum relicto exercitu,
Quos oderis odio omnium seuisimo,

Qui te domo pridem euocarint supplices
 Ad Troiam, habentes unicam in præsentia
 Hanc spem tua, ut capiatur Ilium fore.
 Porrò uenienti atq; repetenti propriè,
 Reddere parentis arma non curauerint,
 Potiusq; Vliſſea dederint. Quæcunq; uis
 Extrema contra me malorum prædicans
 Mala, neq; ijs me affeceris molestia.
 At iſta ſi non feceris, quam maximam
 Parabis ægritudinem Achiiis omnibus.
 Nam ſi minus prendetur arcus illius,
 Non poteris expugnare Dardani ſolum.
 Porrò, quod haud mihi, ſed tibi fidum fiet,
 Firmumq; colloquium cum eo, ſic diſcito.
 Tu nauigaſti enim obligatus nemini,
 Neq; ex neceſſitate, neq; es exercitus
 Claſſisq; primæ, à me negari autem nihil
 Horum poteſt, ſi me ergo coram ſentiat
 A deſſe, fatiferum penes ſe arcum tenens,
 Perij, ſimul comitemq; te perdo meum.
 Hoc proinde curandum uafre ut furto auferas
 Iuncta quæ gerit arma. Non me præterit,
 Te non eo ingenio eſſe natum, ut talia
 Loquare, nec cuiquam ut uafra arte pares malum.
 At qui ſuauiſ fructus eſt uictoriæ.
 Aude, deinde ſi lubet quantumlibet

Iusti probiq; simus. Huius nunc breuens
Partem diei te impudentem des mihi,
Reliquum deinde tempus ætatis tuæ,
Voceris omnium licet sanctissimus.
NE. Ego uerò Vlisses uerba quæ non audio
Lubens, ea nimis factò & ipso odi exequi,
Mea fert enim natura, nil faciam ut mali
Arte, neq; ego, neq; (ut aiunt) meus fecit pater.
Sed sum paratus hinc uirum ui abducere,
Et non dolis. Vni haud enim insistens pedi
Nos uiribus multos adeò deuicerit.
Missus ego sanè cooperarius tibi
Studebo prorsus, proditor ne existimer.
Malo autem Vlisses, res honestas perpetrans
Non consequi quod cupio, quàm malè uincere.
VL. Fili optimi patris. Et ego ipse olim quoq;
Quando iuuenis eram, lingua agebam, sicuti
Nunc tu, ocium, & sola laborabam manu,
Vt uerò rerum ueni ad experientiam,
Lingua uideo conficere mortales sua
Non operibus. NE. Quid ergo mandasti mihi
Tu nunc aliud, at proloqui mendacia?
VL. Dixi, Philocteten ut apprehendas dolis.
NE. Cur potius autem conuenit captum dolis
Persuasionè quàm receptum ducere?
VL. Nullis dabit persuasionibus manum,

Tum nulla eum quoq; ui poteris abducere.

NE. Tantum ne roboris habet ac audaciae?

VL. Habet sagittas, effugere quas non queas.

NE. Eam ergo et tutum quidem est accedere?

VL. Non, nisi (ut dica) capias eum dolis.

NE. Non ergo ducis turpe falsa dicere?

VL. Non, si salutem falsa forsitan conferunt.

NE. At quomodo rem qui spiam considerans

Falsa audeat mendaciumq; proloqui?

VL. Si quod lucrum inde facis, omitti non decet.

NE. Ut ueniat ad Troiam ille, quod mihi fert lucrū?

VL. Hic nempe solus capiet arcus Ilium.

NE. Non igitur ego (uti dicitis) capiam Ilium.

VL. Nec tu sine illo arcu, nec ille te sine.

NE. Capiendus est planè, ita quidem si res habet.

VL. Si feceris, præmium operæ auferes duplex.

NE. Quod? Nam sciero si, non negabo operam meā.

VL. Sapiens simulq; strenuus uocabere.

NE. Ito. faciam, nil cogitans de turpibus.

VL. Nunquid igitur quod meum adhuc animo tenes?

NE. Meminisse me scito, annui postquam semel.

VL. Hic tu quidem iam nunc eum expectans mane,

Ego autem ab eo, ne cernat hic adesse me.

Atq; speculatorem remittam hinc ad ratem,

Atq; inde rursus huc, si mihi uideamini

Moram facere, uirum hunc eundem nauitæ

Habitu remittam ritè mutatum dolis,
Ne colloquens uobis sciatur quis fiet.
Qui cum loquetur uaria, sibi, uerbula,
Ea quæ uidentur profutura reddito.
Ad nauem ego autem uado commissis tibi
His hîc agendis. At dolosus sit præcor
Cyllenius re dux in hac, quo uenimus
Huc duce etiam, adipiscatur & uictoriam
Minerua, quæ me seruat omnibus in malis.

Anapestici Dimetri.

CHO. Peregrina quid tandem in terra
Me peregrinum occultare ô rex,
Conuenit, hominem aut ad suspectum
Dicere? dic mi. Namq; ars arti
Præstat, & apud illum consilium est,
Qui Iouis habet excelsi sceptrum.
Ad te uerò, ô fili, Ogygia
Nunc tota potentia uenit.
Dic, tibi qua re seruire queam.
Nunc etenim fortasse extremos
Inspicere locos uis, ille in quibus
Iacet. NE. Aspice me confidenter,
Et quando uiator grauis ille ex
Tectis prodierit, tum quoq; tu

Magis ad nostram progredere manum,
 Ut rem ad præsentem subseruias.

CHO. Curam mihi (rex) ueterem mandas,

Maximè ut obseruem nutus tuos

Hoc in tempore. Nunc autem dic

Quibus hìc habitet stabulis, & quam

Teneat regionem. Quippe hoc mihi

Scitu opus est, ne alicunde adueniens

Me lateat. Quis locus illius?

Quæ nam habitatio? quæ uestigia

Impressit, an intro quòquàm an foras?

NE. Aedes sanè has cernis bifores,

Saxosumq; istuc habitaculum.

CHO. Vbi nam gentium abest ipse miser?

NE. Non dubito equidem, quin prope alicubi

Hac ierit uenatus gratia.

Nam uictus illi rationem hanc

Esse aiunt, alatis ut feras

Telis conficiat, uiuatq;

Vitam odiosam solus, nec mali

Vllam inueniat medicinam sibi.

CHO. Miseret me illius, ut qui nullum

Habeat qui curam gerat ipsius,

Nec fidum conuictorem ullum,

Sed morbum solus difficilem

Semper perpetitur, & infanda

Rerum cunctarum penuria
Premitur. Quomodo tandem, ah quomodo
Infœlix hanc tolerat uitam?

- O artes uariæ mortalium.
- O nimium infœlix hominum genus,
- Quorum uita intolerabilibus
- Est plena malis. Hic homo summas
Haud fortasse familias inter
Quoquàm est inferior, rerum tamen
Omnium inops desertusq; hîc cubat,
Hirsutis cum uarijsq; feris,
Afflictus pariter dura fame
Miserandus, dirisq; doloribus,
Et curis immedicabilibus
Distentus, solaq; à longè
Patulo ore, grauisq; Echo recubat,
Semper amaros resonans fletus.
- NE. Nihil est horum mihi mirabile.
- Nam si quid ego intelligo, passio hæc
Diuinitus illi est immissa,
Crudelis Chryses nymphæ opera,
Et quod nunc omni sine cura
Affligitur, haud fit sine diuûm
Cura, ne prius hic ad Troiam
Inuicta ferat diuûm tela,
Quam tempus pertranscat illud

Quo capiendam ab ijs Troiam aiunt.

CHO. Hem gnate tace. NE. Cur, istuc ais?

CHO. Hominis ueluti afflicti strepitus

Voxq; audita est ualde propria.

NE. Hinc nunquid an illinc dic quaeso?

CH. Vox clara ferit me atq; iterum ferit,

Durum alicuius carpentis iter,

Neg; me latet à longè uox grauis

Ac flebilis. Admodum enim clarè

Resonat. Sed nunc ô gnate, cape.

NE. Dic, quidnam? CH. Curas dico nouas,

Non longè enim abest uir, sed proximè.

Non ille quidem cantum fistulae

Aedit ceu pastor, sed alicubi

Vel duro offendens gressu pedem,

Lugubres edit uoces, uel

Partum aliquem cernens incommodum,

Ratibus. Nam clamat atrox quippiam.

Trimetri lambici.

PHI. Ehem hospites, qui nam estis? & qui nautico

Venistis huc remo, in carentem portibus

Terram hominibusq;? Patria ex qua, quoue uos

Ex genere dixerim esse? Cultus Graeciae

Forma quidem adest charissimæ omnium mihi,

At accipere uocem uolo uestram, atq; uos
Ne præ timore me alloqui cunctemini,
Speciem ob meam immanem stupore torpidi.
Verum miserti potius infausti uiri,
Et solitarij atq; deserti hoc loco,
Vereq; amicis destituti commodis,
Vocem edite, si amico modo accessistis huc
Animo. Sed age iam quaeso respondete mi.
Non par enim, à uobis ut hoc non impetrem,
Aut uos uicissim à me. NE. Sed hospes hoc scias
Primum, Pelasgas esse nos, hoc nempe uis
Nosse. PH. O loquela uoxq; dilectissima.
Heu, quale talis hominis alloquio frui
Perlongo ita in tempore, Quis ò gnate appulit
Te terram ad hanc? Quæ dixit huc necessitas?
Quò tendis? ex uentis tibi est gratissimus
Quisnam? Omnia mihi ediffere, ut qui sis, sciam.
NE. Prognatus ego quidem Scyro sum ex insula.
Nauigo domum autem iam Neoptolemus uocor,
Filius Achillis, inde iam scis omnia.
PH. O gnate patris omnium charissimi.
O patriæ charæ. O alumne amnis grauis
Lycomedis, huc qua classe tandem aduectus es?
Et unde nauigas ut hac tendas domum?
NE. Sanè mihi nunc cursus est ex ilio.
PH. Quid ais? Nec enim initio profectus tu quidem es

In classe nobiscum pariter ad Ilium.

NE. Illius an & tu eras laboris particeps?

PH. O gnate, non tibi cognitus sum quem uides?

NE. Quî nouerim, quando ante nunquam uiderim?

PH. Neq; nomen ergo nec mali audisti mei

Famam antea ullam, disperierim quo miser?

NE. Nihil scias me nosse, de quibus rogas.

PH. O nimis ego infœlix & inuisus deis,

Cuius domum ne fama peruenit quidem

Tam pessimè afflicti, nec ullam in Græciæ

Partem, sed eiecere qui me huc impiè,

Rident, tegentes hæc res silentio.

At morbus interim usq; floruit meus

Magis ac magis, capitq; crementum indies,

O gnate mi, ô puerq; Pelidæ patris,

Ille ego tibi sum, quem sagittarum Herculis

Fortassis audisti esse dominum, filius

Pœantis illius Philoctetes, duo

Quem principes exercitus simul & uasor

Rex Ithacæ Vlisses turpiter desertum ita

In auiam abiocere solitudinem hanc,

Sæuo implicatum morbo & atro uulnere,

Quod lethifera mihi momordit uipera.

Qua cum boni illi me relicto ô gnate mi

Abiere, quando huc pontica ex Chrysa appuli

Cum classe. Tunc enim uidentes me graui

Fessum maris iactatione, alto in specus
Dormire circa littus, abierunt fuga,
Me sic relicto uilibusq; pauculis
Infausto ut homini mi relictis linteis,
Quin paruus etiam commeatus erat cibi,
Qualis utinam contingat illis o dei.
Ast gnate, tu cuiusmodi tunc me putas
Surrectionem habuisse de somno graui
Illi quum abissent? Qualiter lachrimasse? quam
Plorasse presentia futuraq; hæc mala,
Quum ceruerem naues quibus perueneram huc
Omnes abisse? hominemq; nullum esse in loco,
Nec qui cibum præberet ullum, nec qui opem
Adferret in morbo iacenti sordido?
Consideratis omnibus uero undiq;
Nil repperi præter dolendi copiam
Adesse magnam. huius facultas maxima est
Ognate. iamq; tempus elapsum mihi
In tempore erat, inq; hac oportebat casa
Parua, mihi unum me ministrare omnia,
Ventri quidem quæ flagitat necessitas
Hic arcus acquisiuit, alas procul
Iaciens columbas, Porro ad hoc, quodcunq; mi
Iecisset arcus, ambulabam ad id miser,
Trahens pedem infaustum. Deinde sumere
Et potum oportebat & alicubi teporibus

Glaciem

Glaciem ad solutam utpote hiemis sub tempore
 Cauare lignum aliquod. Ego hæc repens miser
 Tum machinabar. Deinde nullus erat mihi
 Ignis, sed allidens petram duram petrae,
 Vix lumen elicui inibi reconditum,
 Quod seruat etiam hucusq; me. Siquidem casa
 Habitata cum igne cuncta suppeditat mihi,
 Præter quod à morbo quoq; haud me liberat.
 Age nunc, & hac ò gnate disce de insula.
 Hanc sponte nullus appropinquat nauita:
 Nam portus est nullus, neq; huc ad nauigans
 Faciet lucrum, nec ulla diuersoria
 Habebit. Ergo qui sapit mortalium,
 Huc nauigare uitat. Interdum huc appulit
 Casu aliquis & præter animi sententiam,
 In tempore ut longo accidunt huiusmodi
 Per multa hominibus. Hi quidem sermonibus
 O gnate, duntaxat miserti sunt mei,
 Motiq; commiseratione pectoris,
 Aliquam cibi de lere partem, aut uestium
 Aliquid, at hoc nemo roganti uult mihi
 Conferre beneficij, ut reducat me domum:
 Sed pareo miser hic iam ferè decennium,
 Voracem alens tristi in fame morbum & malis.
 Talia ab Atridis atq; Vlisse ò gnate mi
 Perpetior, aliquando quibus utinam cœlites

Dent,

Dent, ut uicissim paria sustineant mala.
CHO. Ut hospites qui huc appulerunt antea
Tui miserti sunt, ita et ego æqualiter
Pœantis ò alumne misereor tui.
NE. Ego uero et ipse testimonium his queo
Sermonibus perhibere quod ueri sient,
Passus ab Atridis ac Vlisse plurima
PH. Num noxios etiam tu habes querimoniam
Aduersus Atridas, ut irascare eis
Ob aliqua quæ perpeffus es forsan mala?
NE. Contingat utinam ut expleam hanc iram manu,
Ut Sparta celebris et Mycene intelligant,
Scyron quoq; esse fortium matrem uirum.
PH. Bene prorsus ò fili. Sed unde iratus es
Tantopere contra illos, ut hæc queraris hic?
NE. Pœantis ò nate, tibi dicam, et uix tamen
Quæcunq; sum passus ab eis dicam mala.
Nam postquam Achilles occidit fato pater.
PH. Hei mihi, quiesce dicere ultra quippiam,
Disco quòad, num mortuus Achilles fiet.
NE. Est mortuus, cæsus quidem à mortalium
Nemine, sed à deo (ut ferunt) & Apollinis
Telis PH. At est generosus occisor simul
Cesusq;. Porro dubito num tuum malum
Perconter ante, an illius uicem gemam.
NE. Satis ò miser habes ipse quod doleas mali.

Vt proximorum quoq; gemas nihil est opus.

PH. Dixti bene, Proin rem mihi rursus tuam

Dic, nempe qua te affecerint iniuria.

NE. Venère naui ad me uariegata oppidò

Et uaser Vlisses, educator & mei

Patris, loquentes, ueranè an falsa haud scio,

Quòd mortuo meo parente, haud fas foret

Pergama alium quàm me capere gnatum illius.

Hec dicitantes (hospes) ita, non me diu

Moram trahere siuere, quin statim simul

Enauigare, illudq; feci maximè

Patris cupiditate cernendi. Haud enim

Viuum antè uideram. Dein ratio quoq;

Honesti aderat, eò profectus Pergama

Vt ipse caperem. Iam diesq; erat altera

Quum nauigans Sigion ad amarum appuli

Cursu secundo, tunc & egressum statim

Exercitus circumstetit me totus &

Saluere iussit, se penitus Achillea

Qui iam supremum expleuerat suum diem,

Videre iurantes apud superos, at is

lacebat. Infœlix ego autem postquàm eum

Defleueram, haud diu moratus admodum

Veniens ad Atridas amicos (ut mihi

Veri uidebatur simile) repeto patris

Et arma, & illius reliqua quæcunq; erant.

Qui

Qui uerba respondere mi miserrima
O gnate Achillis, cætera quæ patris
Tui fuere, auferre poteris omnia,
Illius autem arma alius obtinet modo,
Nimirum Vlisses. Hic statim lachrymis ego
Suffusus, exurgo graui iracundia:
Dicoq; rem ferens dolenter admodum,
O impie. Ergone arma tradere alteri
Que sunt mea, audetis prius, quam ex me meam
Cognosceretis his super sententiam?
Ipse autem Vlisses dixit (erat enim propè)
Næ gnate, iure ea tradiderunt hi mihi,
Præsens etenim ea illumq; seruaui simul.
Hic motus ira ego, omnia præcabar mala,
Nihil relinquens quo minus deuouerim.
Me fors an is spoliaret armis si meis,
Progressus ille huc, temperans iræ licet,
Morsus animum auditis tamen, respondit hæc,
In patris ut nos haud eras discrimine,
Sed quod minimè oportebat, aberas tum procul.
Et quando faris ista nunc ferociter,
Non nauigabis Scyron ea tecum auferens.
His tunc ego auditis, malamq; iniuriam
Passus, domum iam repeto spoliatus meis
Apeßimo cretoq; Vlisse de malis.
Nec tantum eum reprendo quantum principes.

Nam tota principibus obedit ciuitas,
 Totusq; sequitur principes exercitus.
 Et dissolutè si qui agunt uel perperam
 Sermonibus fiunt magistrorum mali.
 Negocium dixi omne. Atridas ergo qui
 Odit, deis ille foret & amicus mihi.

Anapestici Dimetri.

CH O. O tellus, montibus insignis
 Rerum cunctarum nutrix, &
 Ipsius mater celsi Iouis,
 Auriferum quæ Pactolon colis,
 Illic quoq; mater uenerabilis
 Ad te clamaui, quum ab Atridis
 Facta omnis huic est iniuria, &
 Arma paterna dedere quum Ulixi.
 Nunc etiam ad te clamo beata,
 Quæ ueheris præcelsa leonibus,
 Tauris exitium usq; ferentibus.
 Numen & es supremum, ut punias
 Ob id atq; alios atq; Agamemnona.

Trimetri Iambici.

PH. Manifesta habentes (ut uidetur) hospites

Doloris

Doloris argumenta nauigastis huc,
Concinitis & mihi quod arbitramini
Esse opera Atridarum atq; Vliſſis talia,
Nam noui eum, quòd ſemper omnibus dolis
Aſtucijsq; exacuat is linguam ſuam,
Qua deniq; æqui prorsus efficit nihil.
Cæterum ego non admiror hoc, ſed id magis
Quì maior Ajax hæc uidens paſſus fiet.
NE. Non amplius uiuebat ô hoſpes. Nam eo
Viuento nunquam ego hiſce ſpoliatuſ forem,
PH. Quid quaſo dicis? Num eſt & ille mortuus?
NE. illum ſcias non carpere auras amplius.
PH. Hei mihi miſero. At haud Tydei gnatus neq;
Laertis olim à ſiſypho diuenditus
Moriuntur. Hos enim haud decebat uiuere,
NE. Non ergo mortuos ſcias, ſed maxime
Florere in Argiuorum eos exercitu,
PH. Quid Neſtor autem qui uetus mihi & bonus
Amicus eſt, quid rerum agit? Eorum hic enim
Prædixit hæc mala ſapienter conſulens.
NE. Is nunc malè eſt affectus, illi filius
Poſtquam interiijt Antilochus Hectoris manu.
PH. Hei mihi: Duo dixiſti acerbam iam ſimul.
Quippe minime hos audire uellem perditos.
Heu heu, quid ergo cogitandum deniq;
Quando hi quidem ſunt mortui, at ſuper eſt adhuc

Viuos

Viuos Vlisses inter ille, mortuum

Quem conueniret pro hisce nunciariet?

NE. Pugnator est ille sapiens. Sed quamlibet

Sapientia impediuntur haud rarò quoq;

Consilia. P H. Age ede per deos, ubi tunc erat

Patroclus ille patri tuo charissimus?

NE. Et ille mortuus erat. Hoc paucis enim

Docebo te. Bellum malorum neminem

Sponte perimit, sed integros semper ferè

P H. Astipulor tibi. Atq; iuxta hoc dictum idem

Interrogabo de uiro indigno quidem,

Vehemente lingua autem ac acuto, quidnam agit?

NE. An quopiam de alio quàm Vlisse interrogas?

P H. Non de hoc loquor iam. Porrò Thersites erat

Quidam, frequenter qui solebat dicere,

Quod nemo poterat ferre uel dictum semel.

Viuit ne adhuc is? NE. Non eum uidi quidem,

Superstitem audiui tamen adhuc uiuere.

P H. Sic scilicet futurum erat, quando mali

Nihil interijt adhuc, sed à dijs optimè

Quicquid mali est inter homines defenditur.

Quodammodo etiam quicquid astuti uiget

Ac fraudulentum usquàm, id uel ex Ditis domo

Reuocare gaudent, iusta uerò et commoda

Hinc auferunt semper. Locanda quò ista sunt?

Quì nam deorum facta laudibus eueham,

Sic ratio Ipsos deos ex hisce quum inueniam malos?
 iudicat, NE. posthac ego quidem, ô germen Oet. ei patris,
 quando bo iam procul Attidas aspiciam & ipsum Ilium,
 ni affligun Omniq; mihi ab illis cauebo machina.
 tur & ma. Quippe ubi malus uir quàm bonus adeo plus potest,
 li prospere Pereuntq; frugifera, superat & improbus,
 agunt, de- illos ego haud unquam uiros amauiero,
 um esse in- Saxos a sed Scyras mihi suffecerit
 iustum. In posterum, atq; meae domi oblectabo me.
 Hoc etiam Nunc uerò eo ad nauem. At Philocteta interim
 multos san Tu mihi uale atq; iterum uale, deiq; te
 ctos offen. A morbo, ut ipse uis, benigni liberent.
 dit. Nos uerò abimus ut secundum quando dij
 Concesserint uentum, licet soluamus hinc.
 P H. Num gnate modò paratis hinc discedere?
 NE. Videlicet tempus monet, discessum uti
 Spectemus haud procul magis quàm proximè.
 PH. Nunc te ergo per patrem atq; matrè ô gnate, per
 Et omne quicquid est domi charum tibi
 Supplex rogo, ne me hîc uelis relinquere
 Solun, ita malis in hisce desertum ut uides,
 Meq; quibus audisti implicatum pessimè.
 Impone me in nouissimum nauis locum.
 Noui quidem quàm difficile onus auehar,
 Tu perfer attamen. Animi siquidem probi
 Odere turpitudinem, & contrà, omne quod

Bonum & est honestum, gloriosum existimant.
 Si me reliqueris, probrum turpe hoc tibi
 Fuerit, uicissim quæ rogo si feceris
 O gnate, gloriosum habebis præmium.
 Nempe in solum Trachinias si uenero
 Viuus, Age, non pondus diei ero unius,
 Aude obsecro, me nauis in quemuis locum
 Inijce, uel infimum, uel in proram, uel in
 Puppim, ubi molestus nauigantibus simul
 Minimè siem. Annue gnate quæso per Iouem
 Qui supplices tuetur, exorabilem
 Præstato te oro, ad genua præcidam tua,
 Licet inualidus adeo atq; claudus sim miser.
 Sed ne relinquant me ita relictum ab omnibus
 Hic, planè ubi hominum nulla sunt uestigia.
 Sed me domum uel ad tuam saluum auehas,
 Portumue Chalcodontis Eubœæ ducis,
 Vnde haud ad Oetam longa nauigatio
 Trachiniumq; iugum atq; Sperchium mihi,
 Tandem meo me charo ut exhibeas patri,
 De quo diu iam metuo ne obierit diem,
 Nam sedulo cunctis ego huc uenientibus
 Mandata dedi, ad eum rogans & obsecrans,
 Ut naue missa me domum reduceret.
 Sed uel obijt diem, aut ministri (quod solet
 Fieri) mei curas habentes paruulas

Velociter redire studuerunt domum,
Ad te reductorem simulq; nuncium,
Nunc uenio, tu serua, mei miserere tu,
Considerans quàm cuncta sint mortalibus
Atrocia & periculosa, quodq; nunc
Feliciter homines beneq; agant, nunc secus.
At conuenit nullis modò afflictum malis
Acerba respicere, atq; quum quis agit bene,
Tum maximè uitam tuerier suam,
Ne fors latenter pereat ea felicitas.

Anapestici Dimetri.

CHO. Miserere ò rex, multarum etenim
Grauium arumnarum certamina
Dixit, quanta meorum ò perferat
Nullus amicorum. Si uerò
Insensos odisti Atridas,
Illud ego illorum planè malum
Magnum istius lucrum censeo.
Nunc etenim, quandoquidem ipse cupit,
Imposito celeri ac instructe
Nauì, profiscerer in patriam,
Effugiens diuum uindictam.

Senarij.

NE. At tu uide, ne nunc quidem facilis fies,
 Quum morbus autem postea te affligerit,
 Tunc hisce non consentias sermonibus.

PH. Minimè. Haud habebis istud opprobrium mihi
 Iure exprobrare unquã. NE. Mihi est turpe hercule,
 Benignitate uincar abste ut hospite,
 Opem ad ferendam pro necessitatibus,
 Sed si uidetur nauigemus, ilicet
 Exurgat hinc, naus enim eum uehet, neq;
 Negabitur, dij liberent nos hinc modo,
 Ut nauigemus quo uoluntas incitat.

PH. O chara lux, ô uir mihi suauissimus,
 O nauitæ dilecti, ego unquam quomodo
 Verbisq; me factisq; gratum ostendere
 Potero, quod ita uobiscum amicè assumitis?
 Eamus intro ô gnate, & inhabitabilem
 Habitationem exosculemur, ut scias
 Quis uixerim, quamq; fuerim alti pectoris,
 Arbitror enim planè ista posse neminem
 Solo uel aspectu nisi unum me pati.
 Me uerò amare ista docuit necessitas.

CH O. Manete, discamus uti quidnam isti uelint.
 Duo enim uiri, unus nauis insensor tue,
 Alienus alter, huc suos mouent pedes.
 Quos quum audieritis, ingredimini postea.
 MER. Achilles ô fili, huncce socium, qui ratis

Cum alijs duobus extitit custos tuæ,
Iuſſi mihi ubi nam eſſes locorum dicere,
Quandoquidem ſpem præter omnem in te incidi,
Sed forte fortuna applicavi ad idem ſolum.
Nam nauigans cum claſſe non magna domum
Ab Ilío in Peparethum, audiui ut tuos
Hic eſſe nauas, non ſilentio mihi
Transire uiſum eſt, nempe ueniēti ad pares,
Tibi priuſquam dicerem quædam, haud enim
Tuſcis quod ad te pertinet, tuoq; de
Capite quæ Achæi conſilia habeant, neq;
Conſilia iam ſeſſa facta, quæ non longius
Dilationem habere poſſunt. NE. At tibi
Hoſpes niſi malus ſum, re poſta gratia
Pro monitione erit, indica ergo clariuſ
Quod dicis, ut ſciam quæ ab Argiuis mihi
Nova adſeras conſilia. ME R. Diſceſſere, qui
Te perſequantur claſſe nautica, & ſenex
Phœnix, Athenarumq; regis filij.
NE. An uireducturia n bonis me uerbulis?
ME. Nefcio. Quod iudici eius ad ſum nunciuſ.
NE. An iſta Phœnix atq; ſocij nautici
Feciſſe ſolum propter Atridas ſtudent?
ME. Hæc ſcito facturos, nec illi protrahent.
NE. Cur ergo Uliſſes ipſe ad hoc non nauigat?
Formido nunqua illum retinet? ME. At iſ quidem
Atq;

Atq; Diomedes nauigabant ad uirum
 Alium, meas ego quando soluebam rates
NE. Ad quemnam Vliffes nauigabat dic mihi?
ME. Erat aliquis. Sed hunc mihi prius indica
 Quis nam fit, alta uoce sed non dixeris.
NE. Hic (hospes) inclitus est philoctetes tibi:
ME. Ne me rogato plura nunc, sed ocys
 Hinc solue terra temet ex hac liberañs.
PH. Quid dicit ô fili? Quid in tenebris tibi
 Me nauta uendit callidis sermombus?
NE. Haud dum scio quid dicat, ast illum palam
 Proferre oportet & ad me & ad te & hos quoq;
ME. O gnate Achillis, ne me Achium copijs
 Prodas loquentem quæ foras haud conuenit
 Efferre, namq; pro mea opera plurimis
 Beneficijs afficior ab eis pauper ut.
NE. Ego odi Atridas, atq; summus hic mihi
 Amicus est, quod odit Atridas simul,
 Postquam ergo uenisti buc mei causa, nihil
 Te conuenit celare quod gratum fiet
 Acceperisq; **ME.** Gnate quidnam agas, uide.
NE. Ego quoq; iam pridem ipsam idem considero.
ME. Tibi imputabo hoc. **NE.** Imputa, & dic quæ scias.
ME. Dico quod ad hunc duo nauigant quos antea
 Audisti, Vliffes atq; Diomedes simul,
 Sententia una ac mente certa, omnino ut hunc

Persuasione hinc auferant uel uiribus,
 Et hæc Achiui exaudiere omnes palam
 Dicente Vlisse, audacior namq; altero
 Hic erat ad efficienda de quibus loquor.
 N E. Quamobrem Atridis longa adeo post tempore
 Mutatus est animus, ut huius nunc gerant
 Curam, diu eiectum ante quem liquere? Quod
 Desiderium eis incidit? An hec uis deum
 Et ira, qui facinora puniunt mala?
 M E. Ego te docebo hoc omne. (Nam tu forsitan
 Non audijsti) Nobilis uates erat
 Quidam, atq; Priami gnatus, Helenus nomine,
 Quem cepit ille qui male audit ab omnibus,
 Improbis Vlisses, solus egressus uaga
 De nocte, captiuumq; ducens, omnibus
 Venationem ostendit Argiuis bonam.
 Quibus ille et alia cuncta uaticinatus est,
 Essentq; quod nunquam eruturi Pergama,
 Sermone persuasum nisi hunc ex insula
 Educere hac ubi habet in presentia.
 Quæ posteaquam ex uate Vlisses audiit,
 Promisit extemplo Pelasgis hunc uirum
 Ostendere adductum. Volentem et maxime
 Se sperat accepturum, at id si non cadat,
 Ingratij. Permisit et caput ut sibi
 Quicumq; si non essequatur, auferat.

Sic omnia fili audisti, moneo te ipsum tamen,
 Abeas ut hinc properè, atq; si cuius geris
 Curam alterius. P H. Hei mihi, scelestus illèns
 Iurauit adducturum Achiuis esse me
 Persuasione? Nempe persuadebitur
 Ita mihi ut ad uitam reuertar ab inferis,
 Quemadmodum illius reuersum aiunt patrem.
 M E. Ego ista, nescio. Sed ego quidem ad nauem eo.
 At commodum uobis quod est præstet Deus.
 P H. Nonne hoc acerbum ò gnate, quòd Laertius
 Me sperat ille mollibus sermonibus
 Ducturum & ostensurum Achiuis omnibus?
 Nunquam faciet. Ego uiperæ inuisissimæ
 Citius obedierim, ita quæ me reddidit
 Claudum. Sed ille dicit audetq; omnia.
 Et nunc, scio, quod alicubi huius gratia
 Lateat. Sed ò fili recedamus, mare ut
 A naue Vlisidis longius nos separet.
 Eamus. Opportuna festinatio
 Labore deficiente somnum adducere
 Requiemq; solet. N E. Omnino nauigabimus,
 Quum spiritus proram ferire quieuerit.
 Contrarius nunc est enim. P H. Mala quum fugis,
 Tunc semper est secunda nauigatio.
 N E. Ne metue. Quippe illis quoq; est contrarius.
 P H. Ventus latroni nullus est contrarius,

Quum ui rapere uel aliqua furari licet.

NE. Si placet igitur eamus. Intus sumito

Quod opus tibi est & maximè desideras.

PH. Sunt quibus habeo opus, admodū ex paucis licet.

NE. Quid illud, in nauī quod haud insit mea?

PH. Folium mihi est quoddam, soleo quo maximè

Sopire uulnus mitigareq; perpetim.

NE. Id effert ergo. Nunquid & aliud cupis

Assumere aliquid. PH. Hei mihi, arcus incidit,

Cuius prius non uenit in mentem mihi.

Assumam eum, ne quis relictum hīc auferat.

NE. Nunc inclytum hunc arcumne habes. PH. Nunc

Nec quem manu gestom alius ullus est mihi. (scilicet.

NE. Eum ne contemplarier licet propè,

Et tangere & tanquam Deum oscularier?

PH. Et hoc tibi ò gnate & aliud quidlibet

Rerum mearum commodum quod sit tibi

Continget. NE. Atqui cupio, sed cupido mi

Ita huius est, ut quatenus fas est, uelim,

Sin minus, omitte. PH. Pia loqueris, at fas tibi

O gnate, qui mihi Solis ut uideam iubar

Solus dederis, & pariter Oetæum solum,

Senemq; patrem & amiculos, qui me meis

Pressam ab inimicis superiorem feceris.

Confide, tibi licebit illum tangere,

Dantiq; reddere, gloriari & ceteros

Inter

Inter homines, uirtutis idq; gratia
 Quod solus attrectaueris. Siquidem ipse ego
 Beneficijs possedi eum, quare haud grauior
 Si tu quoq; attrectes amicus & bene
 Mihi faciens. Nam beneficia rependere
 Qui nouit affectus beneficijs prius,
 Possessione is qualibet praestantior
 Fuerit amicus. N. E. Ingredere nunc. P. H. Te quoq;
 Ducam simul. Morbi mei asperitas enim
 Accipere te sibi ministrum percupit.

Anapestici Dimetri.

CHO. Audiui sanè, at non uidi
 Qui Iouis insidias struxit toro
 Ixiona, quàm uinctum omnipotens
 Saturni filius astrinxerit
 Currenti semper circum rotæ.
 Alium autem neminem ego audiui
 Neq; uidi mortalem, tristius
 Cui fatum acciderit quam huic homini.
 Qui quum malè nil prorsus fecerit,
 Nec quemquam fraudarit, uerum
 Aequus uir uixerit æquissimè,
 Indignè adeo perit. Hoc miror,
 Quo pacto tandem, quo pacto

Vring;

Vtring; illis à fluctibus
Pulsus, sic uitam lachrymabilem
Sustentavit, ubi expositus fuit
Ventis ipse, gradum firmum haud habens,
Nec quemquam indigenam, nec uel malum
Vicinum ploraret, apud quem
Vehementer edacem atq; cruentum
Morbum mutuo, nec pedis hulcerum
Morsi scaturientem uenam
Sanguine feruenti, qui mitibus
Sopiret folijs, nec stratam humentem
Escam esurienti qui adferret.
Serpit enim ipse aliàs aliò, se
Conuoluens puer ut chara sine
Nutrice, ubi, ut incedere possit,
Est facilis uia. Quando remittit
Paulum excrucians animum morbus,
Non terra ex sacra frumentum
Aliud nec semen capiens cibo,
Quis homines uitam producimus,
Qui uestigamus ad hanc plurima.
Præter eum quem sibi telis cibum
Velocibus acquirit uolucrum
Deiciens. O animam miseram
Quæ toto non usa decennio est
Iucundo uino, sed sicubi

Circumspiciens animaduertit
 Immotam aquilam, semper ad illam
 Prorepebat. At in gnatum incidit
 Nunc quando boni clariq; uiri,
 Per felicitate ager in posterum,
 Magnusq; malis erit ex illis,
 Hic enim illum multos post menses,
 In patriam uehet æquorea rate,
 Scilicet ad Nymphas Trachinias,
 Sperchijq; ad ripas limpidi.
 Ad diuos, ubi transijt Hercules
 Diuino collucens igne
 Oetes in prærupto uertice.

Trimetri Iambici.

NE. Age repe si uis. Quid ita tandem gratia

Nullius obtices rei atq; adeo stupes?

PH. Ah ah ah. NE. Quid est? PH. Nihil mali, sed uade

NE. Morbi ne præsentis dolorem reprimis? (tu,

PH. Non, sed leuius habere iam uideor mihi,

O dij. NE. Quid ingemens deos sic inuocas?

PH. Ut nos benignè sospitent ac prouehant.

Ah ah. NE. Quid accidit tibi? Non proferes,

Ita sed eris taciturnus? Omnino in malo

Videris esse quopiam & doloribus.

Egrediens

ex antro

Philocle-

tes, pedis

dolore cor

ripitur,

quem tam

men uul-

disimula-

re.

PH.O

P H. O gnate disperiij, neq; hoc potero mali
 Celare apud uos, heu mihi, me conficit
 Dolor. Heu mihi, perimit odiosus, hei misero mihi.
 O gnate disperiij, exedor gnate, hei mihi.
 A papapà, papà, pápa, pápa, papæ.
 O gnate per deos, tibi si est ad manum
 Ensis aliquis, pedem rogo imum percutere,
 Demete celeriter, ne meæ peperceris
 Vitæ, age rogo ô fili. **N E.** Quid ita subito accidit,
 Cuz adeo uocifereris altum ac ingemas?
P H. Scis gnate. **N E.** Quid nam est? **P H.** Gnate scis.
N E. Quid est tibi? (pá, papæ,
P H. Haud scio equidem. **N E.** Et qui nescias? **P H.** Pá
N E. Heu quàm additamentum huius est morbi graue.
P H. Graue atq; ineffabile. Misereare at mei,
N E. Quid ergo faciam? **P H.** Peste ne hac exterritus,
 Hic me relinuas. Ea per interualla enim
 Aduenit, ut erronei solent, erroris est
 Quando saturata. **N E.** O te nimis miserum, ô nimis
 In omnibus uisus doloribus miser.
 Num uis prehendam ut atq; contingam manu?
P H. Non hoc uolo. Sed hunc cape arcum, sicuti
 Prius rogasti, dum remittat se grauis
 Se uicia morbi, macerat quæ me modò,
 Custodi eum ac serua. Me enim somnus capit
 Hoc quum malum exierit, nec antè desino

(illi) Vliffes
 ses & Dia
 omedes.

Malè habere. Quocirca est opus finatis ut
 Dormire tranquillum. Atq; si interea loci
 Huc uenerint illi, peto abs te per deos
 Ne sponte uel nolens uel ullis artibus
 Petitus, illis tela permittas mea,
 Ne pariter & te meq; supplicem tuum
 Perdas. NE. Bono animo es, curâ ad hâc quod attinet.
 Te præter atq; me dabuntur nemini.
 Proinde, quod bene uertat, ea mihi tradito.
 PH. En gnate suscipe, atq; liuorem tibi
 Placa, laborum causa ne fiant tibi
 Quemadmodum mihi eiq; qui tenuit prius,
 NE. O dij, rata hæc nobis sient, contingat &
 Secunda & expedita nauigatio,
 Quò nauigare nos deus iustum putat
 Classisq; tendit PH. At metuo fili, optio hæc
 Ne fiat irrita. Stillat etenim iterum mihi
 Morsu ex profundo sanguis ater bulliens,
 Atq; aliquid expecto noui. Hei mihi, papæ.
 Papæ oppidò iterum. O pes, malis me qualibus
 Malè crucias. Arrepit, accedit propè
 Malum, hei mihi misero, hei mihi. Habetis ne rem?
 Nusquam fugite quæso. Attata, ah ah, papè.
 O uaser Vliffes, dolor hic utinam in intimis
 Visceribus hereat tibi. Hei mihi, papæ.
 Papæ oppidò iterum. Exercitus gemini duces

Agamemnon

Agamemnon ac Menelae, pro me quomodo
Aleretis hunc morbum tot annos? Hei mihi,
Hei mihi iterum. O mors mors, uocata quomodo
Quotidie ita, uenire nunquam ad me potes?
O gnate generose, cape uerò me, igneque
Incende quæso nuncupato Lemnio,
Vt & ego quondam filio Iouis hisce pro
Quæ tutenes, armis, eandem operam dedi.
P H. Quid gnate dicis? quid ais obsecro? quid taces?
Vbi gentium ô gnate es? N E. Vicem doleo tuam,
Propter tua gemens mala. P H. Sed ô fili, bono
Animo esto. Quippe morbus hic acutè quidem
Accedit, at rursum recedit ocysus.
Sed obsecro te, ne relinquant me modò.
N E. Confide, permanebimus. P H. Verè netu
Manebis? N E. Id liquidò scias. P H. Haud ausim ego
Te iureiurando obligare gnate mi.
N E. At fas mihi haud est absque te recedere.
P H. Ad roborandam ergo fidem cedo dexteram.
N E. Do, quod manebo. P H. Illuc rogo, illuc ferte me.
N E. Quorsum inquis. P H. Hem sursum. N E. Quid
Aut quid supernū contueris circulū? (iterū desipis?
P H. Omitte, mitte me. N E. Quò omittam? P H. Denique
Omitte quæso. N E. Non omittam. P H. Me enecas
Si tetigeris. N E. Iam uerò omitto. Num modo
Plus sapis aliquid? P H. O terra, moribundum obsecro
Affe.

Affectus uti nunc sum, cape atq; contege.
 Malum hoc enim non me amplius finit erigi.
 NE. Somnus hominem uidetur haud post tempora
 Capturus esse longa. Quippe iam caput
 Resupinat, atq; sudor à toto fluit
 Corpore, nigra & dirupta in extremo pede est
 Vena, unde sanguis profluit, sed eum modò
 Socij sinamus ita quietum ut dormiat.

Anapestici Dimetri.

CHO. Somne dolorum expers & liber
 Omnis cruciatus, uenias huc,
 Faustè aspirans nobis ô rex,
 Vitam qui cunctis dulcem facis.
 Inq; oculis teneas splendorem hunc,
 Prætensus qui nunc est. Adueni
 Mihi quaeso ô Peon curarum.
 Ognate uide consistas ubi
 Et quò proficiscaris. Quomodo
 Mihi uerò curas, quid postea
 Sit faciundum? Quid facturi hîc
 Præstolamur? Sanè occasio
 Cunctorum uincens sententiam
 Ad commoda proxima multum ualet.

P Trimetri

Trimetri Iambici.

NE. Hic iam quidem nihil audit, aſi ego cerno nos
Prædam hanc habere, arcum atq; tela ſcilicet,
Fruſtra, ſine ipſo naue ſi hinc recedimus.
Corona enim eius eſt. A pollo adducere
Hunciuſſit. At mendaciter promittere
Neq; efficere, turpiſſimum eſt opprobrium.

Anapæſtici Dimetri.

CHO. Hæc gnate quidem ipſe deus uiderit.
Quæ uerò mihi poſt reſponderis
Ea parua ô fili parua uoce
Reſponde. Aegrotantibus enim
Cunctis breuis eſſe ſolet ſomnus
Rurſus ut euigilent, ſed maximum
Quod ſit, id occultè quantum potes
Mihî diſpice quid factururus ſis.
Scis, cuius dicam iſta gratia
Eiuſdem ſi fors ſententiæ eſt
Cum ipſo, meditanda tibi tum quæ
Difficilia ſunt etiam aſtutis.
Nunc commoda gnate eſt occaſio,
Nilq; uidet uir, nilq; habet auxili
Verum ceu noctu extentus iacet,

Somnus

Somnus in aprico commodus est.
 Non pedis, haud manuum, non ullius
 Membri est dominus, sed stratus iacet
 Veluti Horco demissus quispiam.
 Aspice, iam cernit, iam loquitur
 Opportunè. Quì uerò capi
 Possit curæ committas meæ
 O fili. Labor absq; periculo
 Liberq; metus longè optimus est.

Senarij.

NE. Tacere iubeo, à mente nec recedere.
 Homo enim mouet oculos & erigit caput.
 PH. O lux, uicissim quæ soles succedere
 Somno, hospitumq; fida præter spem meam
 Custodia. Neq; enim putauiguate, te
 Laturum ita misericorditer mala hæc mea.
 Neq; potuisse manere præsentem mihi
 Et opem ferentem. Non Atridæ hoc hercule
 Facilè tulerunt ita, boni illi principes.
 Generosa uerum exq; generosis est tua
 Natura gnate, ideo facilia hæc omnia
 Existimasti, plenus & clamoribus
 Foetoreq; ex me. Et quando nunc huius mali
 Quies aliqua uidetur ac obliuio

Gnate esse, tu susstolle me, meq; in pedes
O gnate statue, ut quando me reliquerit
Afflictio hæc, eamus ad nauem, neq;
Hinc fiat amplius ulla soluendi mora.
NE. Gaudeo equidem, quod absolutum cerno te
Dolore, præter spem, uidentemq; atq; adhuc
Auras trahentem. Signa enim ceu mortui
In te uidebantur calamitates ad has,
Nunc ergo temet erige. Si uerò magis
Placet tibi, isti te ferent, nec enim labor
Eos grauabit, quando tibi mihiq; sic
Visum est facere. PH. Laudo ista gnate, tuq; me
Ut cogitas tolle, hosce uerò nunc sine
Odore ne grauentur ante debitum
Tempus malo. Hisce enim molestiæ satis
In naui erit, quod nauigent mecum simul.
NE. Sic fiet. At consistite iam retineq; te.
PH. Confide, solito more sustentabo me.
NE. Papæ. Quid ego nunc ergo post hæc porrò agā?
PH. Quid istud est fili? Quid hæc locutus es
Contra institutum? NE. Nescio quò deniq;
Me uerba oporteat dubia conuertere.
PH. Dubitas quid autem gnate? Ne istuc dixeris.
NE. Quin nunc in ipso uersor hic incommodo.
PH. An difficultas morbi eò te duxit, ut
Tecum amplius me non uelis abducere?

Pœnitet
Neoptole.
quod dolis
deceperit
Philocte.
editq; tan-
dem ueri-
tatem.

NE. Est

NE. Est hercle rerum difficultas omniam,
 Ingenio ubi suo relicto quispiam,
 Incongrua & aliena facere destinat.

PH. At patre tu facis alienum nil tuo
 Nec dicis, auxilium bono si fers uiro.

NE. Turpis uidebor, iam diu hoc me macerat.

PH. Non hercle in his quæ dicis & facis. Hæsito.

NE. O Iuppiter, quid agam? secundò iam malus

Deprendar ea celando, quæ non conuenit,

Quum uerba prius & dixerim turpissima.

PH. Hic homo (nisi malè conijcio ego) omnino me

Videtur esse proditurus deniq;

Meq; hîc relicto nauigaturus domum.

NE. Non te relinquam. Hoc me diu sed macerat,

Auectio ne tristis eueniat tibi.

PH. Quid dicis ô filii? ista non intelligo.

NE. Celabo te nil, nauigandum ad Pergama

Tibi est, ad Argiuos Atridarum & rates.

PH. Hei mihi. Quid es locutus? NE. Obsecro ne gemas

Ita ante, quàm audias. PH. Quid audiam? Cedo,

Quid cogitas mecum facere? NE. Primum omnium

Eripere morbo ex hoc, deinde tecum simul

Populabor Ilium profectus hinc eò.

PH. Et ista uerè perficere tu cogitas?

NE. Huc magna cogit nempe me necessitas.

Proinde ne effraris illud audiens.

P H. Perij miser. Sum proditus planissime
Cur hospes obsecro ista fecisti mihi?
Huc redde quàm primum mihi arcum telaq;
NE. At non potest fieri. Magistratus enim
Ut audiam ius suadet utilitasq; mi.

Neoptole- **PH.** O tu ignis & formido & inuisissime,
mus dictus Astuciarum omnisq; fraudis artifex,
est etiam Qualia mihi fecisti? Ut improbis dolis
Pyrrhus Mihi dedisti uerba? Non te dispudet
ob colorē Quum me intueris, qui tibi ad genua accidi,
igneum ca- Factusq; sum supplex homo ò sæuisime?
pillorum, Victum abstulisti prorsus arcum si eripis.
hinc ut al- Redde oro gnate, redde rursus obsecro
ludat, uo- Per te deos rogo paternos, ne mihi
cat eum Victum auferas. Eheu mihi miserrimo.
Pyr. per Nec me quidem amplius alloqueris, imò aspicias
apocopen. Nunquam uelut missurus iterum de manu.
Olittora. O rupes, & ò syluestrium
Coetus ferarum, ò saxa prærupta ista, iam
Vobis quæror (non enim alium scio cui loquar)
Præsentibus, measq; adeo quærimonas
Audire solitis, qualia mihi filius
Fecerit Achilles, qui fidem mihi dedit
Domum reducturum esse me, nunc ducit ad
Troiam, dataq; dextera arcum habet meum
Illum herculis, sacrum, creati de Ioue,

Atq; exhibere tuult Achiuis, meq; ceu
 Virum ualentem ceperit secum trahit
 Violenter, ignoratq; se iam mortuum
 Vmbraeq; fumi occidere, imò imaginem
 Duntaxat. Haud enim ualentem uiribus
 Cepisset unquam, quando me nesci quidem
 Præhendit affectum, nisi dolo. At nunc miser
 Sum fraude deceptus. Facere quid conuenit?
 Sed redde quæso, adq; animum etiam num redi.
 Quid ais? Taces? Iam prorsus occidi miser.
 O forma saxi duplici nota ostio,
 Iam rursus ad te, rursus ingredior miser
 Nudusq; non habens cibum, sed aridus
 Fiam hoc in antro solus, haud uolucrum, haud feram
 Arcu amplius perimens, sed ipse mortuus
 Præbebo miser illis cibum à quibus antea
 Pascebar, & quos ipse uenabar prius,
 Iis nunc ero uenatio uersa uice,
 Mea nece illorum necem exsoluam miser
 Eius opera, quem sum arbitratus nil mali
 Nosse. Haud adhuc pereas, quoad sciam, an nescis
 Sententiam uorsurus in melius tuam.
 Versurus & si non es, intereas malè.
 CHO. Quid agamus in tua potestate est situm
 O rex, licet enim & nauigare iam, huius &
 Obtemperare, si libet, sermonibus.

NE. Sanè mihi magna incidit miseratio
Huius uiri, haud nunc primitus sed & antea:

PH. Miserere fili per deos, neq; contrahas
Apud homines probrum hoc tibi, deceperis

Quod me dolis. NE. Hei mihi, quid agã? Vtinã forem
Nunquam profectus è paternis sedibus.

Vsq; adeo tristor rebus his præsentibus.

PH. Non es malus tu, sed uideris à malis
Huc institutus aduenire ad turpia.

Nunc ergo apud alios dolis his utere,
Par uti, meisq; redditis armis mihi.

Hinc nauiga. NE. Quid facimus ò uiri? VL. Omnium
O pessime quid agis? Haud abis & istum mihi

Relinquis arcum? PH. Hei mihi, quis hic uir? Num
nam ego.

Audiui Vlissem? VL. Planè Vlissem, meq; quem
Coràm uides. PH. Hei mihi dolis sum uenditus,

Atq; perij. Hic fuit ergo qui me prendidit,

Armisq; spoliauit. VL. Ego prorsus ut scias,
Non alius, ista confiteor tibi lubens.

PH. Redde age, relinque arcum mihi gnate. VL. Hoc
Nunquam faciet, etiam uelit si maximè. (quidem

Sed te quoq; unà oportet hinc discedere

Cum arcu, nolentem aut abstrahent te uiribus.

PH. Mène ò malorum pessime audacissimeq;

Hi ui trahent? VL. Si nempe non sponte iueris,

O terra

PH. O terra lemnia. O iubar Vulcanium
 Omnia domans. Hæc prorsus intoleranda sunt,
 Violenter hic si me ex tuis abduxerit.
 VL. Iouis est (ut scias) dominium huius insule.
 Iouis est, & is decreuit hæc, meq; utitur
 Nunc administro. PH. O odium & improbißime,
 Qualia loqui audes? atq; prætendis deos,
 Falsosq; concinnas tuis sermonibus?
 VL. Non imò ueraces. Via hæc autem tibi
 Eunda prorsus. PH. Pernego autem ego. VL. At ego
 Affirmo, oportet & ut in hoc obtemperes.
 PH. Hei mihi miserrimo. Ergo me non liberum
 Omnino, sed seruum meus genuit pater?
 VL. Non. Parem cunctis sed optimatibus,
 Quis cum capere te Troiam oportet atq; tui
 Vastare. PH. Nunquam istuc profectò, nec mala
 Me perpeti quamuis oporteat omnia,
 Antrum quoad mihi hoc profundum suppetet.
 VL. Quid ergo facere instituis? PH. Hoc statim ca-
 Saxis ego cruentabo, de saxo cadens. (puer)
 VL. Apprendite ipsum, facere ne ista possiet.
 PH. Eheu manus captæ à uiro isto, Qualia
 Perpetimini charis carentes arcubus?
 O qui nihil sanum sapis nec liberum,
 Qui me subisti? Me quibus uenatus es
 Dolis, subornato in tuum locum improbè

Puero hoc mihi ignoto, atq; te indigno quidem,
Dignissimo autem me, nihil qui nouerat
Mandata præter exequi, quem nunc quoq;
Liquet molestè ferre quòd deliquerit
In me, quòd & ego patiar hæc. Sed improba
Et per latebras anima prospiciens tua
Semper, rudem doli atq; nolentem, tamen
Bene instituit ut esset ad mala callidus.
Et nunc ligatum cogitas me ò perditæ
Ab littore hoc abducere, in quod sum antea
Abiectus abs te, exul, relictus, & carens
Amiculis, interq; uiuos mortuus,
Heu malè utinam pereas. Et optaui hoc tibi
Sæpenumero, sed dij nihil præstant mihi
Quod suaue sit. Tu lætus ætatem exigis,
Mihi uerò id ipsum fert dolorem maximum,
Compluribus quod in malis uiuo miser
Derisus abs te, ducibus & Atridis simul,
Præbes ministrum te quibus ad huiusmodi.
Dolus quidem te adegit & necessitas
Ut nauigares pariter. At miserrimum
Me nauigantem sponte septem nauibus,
Sine honore proiecere. (sicut tu refers)
Te uerò causam ipsi fuisse prædicant,
Nunc ergo quid me ducitis & abducitis?
Ut me abducatis qui nihil sum, causa quæ est?

Vobisq;

Vobisq; iam pridem iaceo qui mortuus?
 Qui sit, quod (ô inuise dijs) iam non tibi
 Sum claudus, male olens? qui deis uouebitis
 Me nauigante simul crematuros sacra?
 Qui postea libabitis? Nam talia
 Prætexere solebas ut eijcerer. Malè
 Pereatis, ô pereatis hunc qui sic uirum
 Iniuria affecistis hac, si quid deis
 Iusticia curæ est, quod sit autem sat scio,
 Non huc enim classe appulissetis uirum ob
 Miserum, nisi deum uos stimulus impelleret,
 Sed ô paterna terra, dijq; qui mala hæc
 Aspicitis, ô punite tandem omnes eos.
 Punite quæso si mei miseremini,
 Qui uiuo sanè miserè, at illos perditos
 Si cernerem, à morbo hoc putarem me quoq;
 Tunc absolutum, ægrèue tolerarem minus
 CH O. Morosus est hospes, morosum dixit &
 Sermonem Vlisses, quiq; nil cedat malis.
 VL. Aduersus huius dicta, multa dicere
 Possèm, mihi si tempus hoc permitteret.
 Nunc præstò uerò est unicus sermo mihi.
 Huiusmodi quum res gerendæ sunt, ego
 Huiusmodi sum quoq;, ubi uerò de bonis
 Iustisq; iudicatur uspiam uiris,
 Magis pium atq; ego sum, repereris neminem.

Vbiq;

Vbiq; sanè uincere est solitum mihi
Præterquàm apud te, nunc uolens autem locum
Tibi dabo, dimittite enim eum, nec amplius
Tangatis, ita manere finite, nec tua
Opera indigemus arma habentes ista. Nam
Adest apud nos Teucer, artem hanc qui tenet,
Ego qui me peius arbitror nihil
Quam tu arma tractare hæc, manuq; fortiter
Posse regere. Quid ergo te opus est? Quin uale
Lemnum incolens. Nos uerò eamus, & tuum
Fortasse munus pepererit honorem mihi
Quem conueniret possidere te. P H. Hei mihi.
Quid nunc agam infelix? Meis tu appareas
Ornatus armis inter Argiuos, scelus?
V L. Nihil amplius respondeas mihi, uelut
Abitum paranti. P H. O gnate Achillis, tu tua
Me uoce quoq; non amplius dignaberis.
Sed sic abis? V L. Discede tu, neq; respice,
Generosus etsi sis, ut hanc nobis teras
Ne forte fortunam. P H. An ita & à uobis quoq;
Desertus, hospites relinquit, nec mei
Miseratio uos capiet? C H O. Adolescens hic est
Classis dominus. Ergo ille quicquid dixerit,
Tibi nos idem quoq; dicimus. N E. Malè audiam
Ab hoc, quod (ut natura fert mea) sim nimis
Hic misericors, manete tamen huic si placet,

Res donec in naui uiri ornent nautici,
 Precemur & deos. Et iste forsitan
 In melius interea animum mutauerit.
 Nos duo igitur iam abimus, at uos ceteri
 Quando uocauerimus uenite ad nos citi.

Anapestici Dimetri.

PH. O saxi spelæon concaui
 Calidum gelidumq; secundum horas,
 Ergo relicturus eram te miser
 Nunquam, sed morienti etiam mihi
 Commodum eris tandem? Hei mihi plurimum.
 O casa plenissima tristitiæ
 Nostræ misera. Ecquis posthac cibus
 Quotidianus erit mihi? Quem nam
 Consequar altorem tandem miser?
 Qua spe uiuam? Utinam uehementi
 Me uento sursum hinc abripiant
 In cælum Harpyiæ. Non etenim
 Valeo amplius. CH O. Ipse tibi infelix
 Ipse malum hoc accersisti tibi
 Non aliunde hanc sortem es nactus,
 Maiore nec ab aliquo. Nam quum
 Licuisset rectè sapere & quæ
 Meliorem ad fortunam prouehunt,

Tu peius habere elegisti.
PH. O me miserum ergo, ô me miserum.
Confectumq; dolore infando,
Qui posthac desertus ab omnibus
Hic moriar miser, ach, ach, ach, ach.
Non amplius ad ferre cibum queo,
Nec uolucres telis ac arcu
Conficere ex manibus robustis.
Verum me circumuenerunt
Verba improuisa atq; occulta
Fallacis mentis. Videam ô si
illum, horum qui consultor fuit
Tanto tempore ferre dolores
Nostros. CHO. Fortuna deorum te
Cœpit, non manuum nostrarum
Dolus. Ergo odiosa atq; infausta
Alijs ista precatior. Nam mihi
Hoc quoq; curæ est ut te moneam,
Ne nostram ita amicitiam abijcias.
PH Hei mihi. Nunc alicubi cani ille
In littore ponti forsân sedens,
Deridet me, manibus uersans
Arcum quo uictum quærebam.
Infelix quem nemo unquam abstulit.
O arcus chare, ô manibus quoq;
Extorte è charis, certè nunc

Si quid mentis habes, mœstum geris
 Vultum, quod successor te Herculis
 Post usurus non est amplius.
 Verum alium sortitus dominum
 Manibus uasri tractaris uiri,
 Et turpes aspiciens fraudes,
 Hominemq; odiosum atq; hostem meum,
 Sexcenta dolis ex mala turpibus
 In lucem edentem, quanta edidit
 Aduersum nos Laertiades.

CHO. Strenui hominis est officiũ, ut bene
 Quod iustum est dicat, pro tempore
 Scilicet, & contra dicentem
 Ne quando dolorem linguæ exerat
 Inuidiosum. Porro ille unus
 Ex multis electus opem tulit
 Socijs communem, præceptis
 Vsus Vliſſis. PH. Volucrum ô prædæ
 Terrificarum ô gentesq; ferarum,
 Quas hæc regio monticolas tenet
 Non est caſa ab hac quod fugiatis
 Amplius, haud etenim telorum
 Robur habeo præ manibus pristinum,
 (O quàm sum miser in præſentia)
 Verum hic improhibitus est uobis
 Locus, & haud ultra metuendus.

Hyperina
ter.

Iam nunc hęc accedite commodum
Ut uestra uicissim perimentia
Ora exaturetis quantum libet
Carne mea uaria. Nam uitam
Continuo linguam. Vnde etenim mihi
Victus? Quis ita aura pasci queat
Quum non amplius habeat uictum
Ex his quę terra altrix prębet?
CHO. Per diuos rogo, si colis hospitem,
Omni illum accedito amicitia,
Qui uitę causa huc uenit tuę.
Scito autem hoc certò, quòd iam tibi
Effugere hanc calamitatem liceat.
Miseranda etenim semper pascere,
Maximè eum qui rudis ad plurima
Mala sit toleranda, hominis quęso
Cuius tandem est? PH. Iterum atq; iterum
Antiquum refricasti uulnus
Obone, regionemq; Iliacam.
Cur me perdis? Cur hęc mi facis?
CHO. Cur hoc dixisti? PH. An speras me
Ad terras ducturum Iliacas?
CHO. Hoc esse intelligo nempe optimum.
PH. Nunc ergo relinquite me. CHO. Gratam
Vehementer mihi rem mandasti,
Quam sponte uolebam quoq; facere.

Age eamus, eamus iam ad natem,

Vti nobis antè est mandatum,

P H. Ne discedas quæso per Iouem

Omnes cui curæ sunt supplices.

CHO. Esto ergo modestior. P H. O hospites,

Remanete obtestor uos per deos.

CHO. Quid clamas? P H. Heu genius, genius,

Perij miser. O pes, pes, quid agam

Tecum posthac in uita miser?

Quæso reuertimini iterum ò hospites.

CHO. Quid facturi animo contrario

Aliud, quàm quod tibi uisum est prius?

P H. Non est indignè tolerandum,

Si quis morbo oppressus tristi,

Inspienter quid proclamet.

CHO. Inunc ergo, iubemus uti, miser.

P H. Nunquam, nunquam, hoc mihi firmum scias.

Neg; si me fulminibus Iuppiter

Ipsis petat. Intereat Troia,

Ac omnes qui illic bell'um gerunt,

Qui sustinuerunt abijcere

Me propter pedis articulum mei.

Porrò unum præstate mihi hospites.

CHO. Quidnam istud erit? P H. Si quis gladius

Aut ascia uel telorum aliquid

Vos penes est allatum, tradite.

Q

CHO. Quam

CHO. Quam rem factururus es tandem?

P H. Caput abscindam & membra manu omnia.

Mortem iam morbus, mortem expetit.

CHO. Quapropter? P H. Patrem quærens meum.

CHO. Vbi gentium is est? P H. Planè apud inferos.

Quippe haud amplius hunc Solem uidet.

O urbs ô urbs patria, aspicerem

Te quomodo pressus ita ærumnis,

Qui tua flumina sacra reliquerim

Danaisq; inimicis suppetias

Huc ueniens tulerim? Nullus sum.

CH O. Ego iam pridem hinc abiissem meam

Ad nauem, nisi Vlisssem & Achillis

Gnatum ad nos accedere cernerem.

Trimetri Iambici.

VL. Non ergo dices, cur uiam hanc tam sedulo

Carpas reuertens ambulansq; percitus?

NE. Piabo iam, quæcunq; deliqui prius.

VL. Narras grauem rem. Porro delictum quod est?

NE. Quod nempe commisi antè obediens tibi

Danaumq; cunctis copijs. VL. Abs te quid est

Factum quod haud deceat? NE. Dolis quod turpibus

Et fraude ceperim uirum. VL. Quemnam? Hei mihi,

Nunquid noui quicquam facere tu cogitas?

NE. Nihil

NE. Nihil noui. *Pœantis autem filio.*

VL. *Facturus es quid? Quàm metuo uerbis ab his.*

NE. A quo recepi arcum hunc datum, iam rursus ei.

VL. O Iuppiter, dices quid? an animus tibi est

Reddere? NE. Habeo non iustè enim sed turpiter.

VL. An ista dicis (per deos) ut mordeas?

NE. Si uera dicere morsio dici potest.

VL. Quid ais Achillis gnate? quid dixisti obsecro?

NE. Eadem ne me uis bisq; terq; dicere?

VL. Volebam initio audisse ne semel quidem.

NE. Certò scias igitur, ita audisti omnia.

VL. Est aliquis, est qui facere te uetabit hoc.

NE. Quid ais? quis est qui facere me uetabit hoc?

VL. Totus populus Achiuum & inter hos ego.

NE. Sapiens licet sis, non tamen sapienter hæc

Profaris. VL. At tu nec facere nec proloqui

Sapienter intendis. NE. Sed hæc si iusta sunt,

Sapientibus meliora sunt sermonibus.

VL. Et quomodo iustum sit, ea quæ nactus es

Me opte consilio restituere? NE. Turpe quum

Commiserim peccatum, id emendare iam

Conabor. VL. An tu non Achiuum exercitum

Metuis ea faciens? NE. Patrans iustu n quod est,

Nihil metuo quod tu, neq; manus mi tua

Persuasferit, minus uti faciam. VL. Ergo non

Est pugna nobis Troas aduersum, imò te.

Q 2

NE. Esto,

N E. Esto futurum quicquid est. Gladij uides
Me dextera capulum tenentem. **V L.** Me quoq;
Facere uidebis idem, atq; cunctantem nihil.
Verum sinam te, copijs autem omnibus
Dicam ista, quæ te punient dignissimè.
N E. Sapisti. Et hoc si deinde sapueris modo
Aetatem ages fortassis absq; fletibus.
At tu Pœantis gnate, prodisaxeam
Casam relinquens. **P H.** Quis tumultus rursus est
Meam ante speluncam? Quid euocatis huc?
Qua re mei nunc indigetis hospites?
Hei mihi, quid hoc mali est? An huius gratia
Adestis, ut maius mihi detis malum,
Mala ad priora? **N E.** Bono animo es, quæq; adfero
Audito uerba. **P H.** Metuo ego. Quippe & prius
Verbis bonis adductus incidi in malum.
Sermonibus uidelicet credens tuis.
N E. An nullus extat poenitentiae locus?
P H. Talia loquebaris prius quoq;, quum mihi
Furatus arcum es, & fores fidus quasi,
Quum cogitares clanculo damnum dare.
N E. Sed non modò idem. Ex te uolo autem discere,
Vtrum tibi hîc manendi sit sententia,
Nobiscum an hinc enauigandi. **P H.** Desine,
Ne plura dicas. Frustra enim omnia dixeris.
N E. Siccine igitur prorsus tua est sententia?

P H. Sic

PH. Sic prorsus, & plus (scito) quàm loquiqueam,
 NE. Atqui hercle persuadere ego uolebam tibi
 Verbis, at opportuna si non eloquor,
 Desino. PH. Bene est. Nam cuncta frustra dixeris.
 Nam beneuolum tibi nunquam animum habebis meū,
 Victum abstulisti qui dolis mihi prius,
 Nunc deinde moniturus uenis, patris optimi
 Filii mihi inimicissime. Pereatis, &
 Primum quidem Atridae deinde filius
 Laërtis & tu. NE. Ne impreceris quippiam
 Ultra, sed hæc nostra è manu tela accipe.
 PH. Quid dicis? Haud decipimur ergo denuos?
 NE. Iouis supremum iuro numen. PH. O mihi
 Quàm grata dicis, uera si dicis modò.
 NE. Res ipsa præsens indicat. Sed dexteram
 Extende, tuaq; arma recipe. V L. Ego uerò abnego.
 Multumq; contradico, sint testes dei,
 Propter & Atridas atq; totum exercitum.
 PH. Hem gnate, cuius ista uox? An audio
 Vlisssem? V L. Et hoc certò quidem scias, & hic
 Me prope uides, qui uiribus te ad Ilium
 Ducam uelit nolitue Achillis filius.
 PH. At hercle, non gaudens, sagitta hæc si modò
 Non erret. NE. Ah, ah, ne utiquàm, ne per deos
 Dimitte telum. PH. Mitte quæso manum meam
 Perchare fili. NE. Non omittam. PH. Hei cur uirum
 Q 3 Hostem

Hostem & inimicum non finis me occidere
Meis sagittis? N E. Hoc neq; mihi nec tibi
Bonum est. P H. At hoc unum scias, exercitus
Primos, Achium nempe pracones, fera
Ad praelia ignauos, & esse plurimum
Verbis feroces N E. Esto. Tu nunc arcum habes,
Nec est quod irascaris amplius mihi
Aut me reprendas. P H. Fateor hoc. Specimen tui
Gnate edidisti generis unde oriundus es,
Non ex parente Sisypho sed Achille, qui
Audiuit inter ante uiuos optimè,
Nunc mortuos uerò inter audit. N E. Gaudeo
Abste parentem sic meum laudari,
Ipsumq; me. Porro quid abs te consequi
Cupiam accipe. Tolerare ea necesse est quidem
Quae dantur hominibus à deis mala, porro qui
Incommoda ferunt sponte, sicut tu, sua,
Suntq; uenia indigni atq; misericordia.
At tu ferus es effectus. & neq; suscipis
Qui consulit, animo & amico si quis monet,
Odisti, eumq; hostem & inimicum existimas.
Dicam tamen, & horum aduoco testem Iouem.
Hec ergo noscito in animumq; scribito.
Nam tu laboras ex pede hoc diuinitus
Morbo, quia propè nimis ad anguem accesseras,
Qui templa Chryses patula custodit latens.

Nullamq;

Nullamq; requiem posse te adipisci scias
 Morbo à graui isto, quam diu Sol hac quidem
 Exoritur, illacq; occidit rursus, quoad
 Ad Ilij campos profectus eris uolens,
 Nostrisq; medicis fueris usus optimis.
 Ut te leuent morbo hoc, & excindas simul
 Mecum Ilium hoc arcu. Vnde uerò isthæc sciam
 Sic sese habere, dicam, Homo captiuus est
 Troianus in castris, Helenus is dicitur,
 Peritus augur, propalam qui prædicat
 Hæc ita fieri oportere, præterea quoq;
 Affirmat æstate hac necesse esse Ilium
 Capi, suaq; sponte se offert ad necem,
 Mentitus hæc si sit. Proinde hæc quum scias,
 Concede sponte. Pulchra res est gloria.
 Te iudicatum unum esse Achiuorum optimum.
 Primumq; medicorum uenire te in manus,
 Deinde lugubri Ilio capto inclytam
 Famam assequi. P H O inuisa uita, cur diu
 Ita me tenes in uita, ad inferos neq;
 Concedere sinis? Hei mihi. Quid nam geram?
 Quonam modo huius non fidem sermonibus
 Habeam? beneuolus qui mihi me hortatus est,
 An ergo cedam? Deinde quomodo miser
 In publicum prodibo, si hoc patraueros?
 Quis me alloquetur? Quomodo uos circuli,

Qui quæ mihi accidunt uidetis omnia,
Hoc sufferetis. uerser ut apud Atrei
Gnatos ego? qui perdidierunt me hoc modo?
Quomodo, ut apud Vlisssem omnis autorem mali?
Haud adeo enim præterita me mordent, uti
Ea quæ ferenda sunt ab ijs mihi postea,
Quæ præuidere iam procul uideor mihi.
Quorum animus enim gignit, ut mater, mala,
Eos identidem ad alia scelera erudit.
Teq; oppidò demiror hæc quod suadeas.
Nam neq; te oportebat uenire ad illum,
Nosq; prohibere etiam, ad eos accedere,
Qui te patris malè spoliantes præmijs
Iniuria affecere, qui miserum quoq;
Aiacem in armorum patris causa tui
Minorem Vlisse iudicarunt improbo.
His tu ne proficisceris ut auxilium feras?
Meq; ad eadem cogis? Caue istuc feceris
Fili, sed id quod antè iurasti mihi
Efficito, ad ædes me meas reducito.
Et ipse permanens domi, finite malos
Illos malè interire, sicq; gratiam
Inibis à me duplicem atq; duplicem
Meo à parente, nec malis ferens opem
Mala & ipsus indole præditus uidebere.
N E. Dicis quidem æqua, te tamen dijs credere

Sermonibusq; obtemperare meis uelim,
Cumq; hoc amicos terra ab hac excedere.

P H. An ad Ilium uadam, Atridq; filium
Maximè inimicum mihi: pede hoc miserrimo?

N E. Ad eos quidem, qui purulenti huius pedis
Sistant dolores teq; morbo liberent.

P H. Heu fabulam dixisti acerbam. Quid rogo

Loqueris? N E. Honeſta quæ uideo futura mi

Tibiq; ſi fiant. P H. Et hæc quum dixeris,

Non erubescis coelites? N E. Et quomodo

Quis erubescat proximis opem ferens?

P H. Hoccine de Atridarum ope loqueris, an de mea?

N E. Quia tibi amicus sum, ideo talis et mea

Oratio est. P H. Quo pacto amicus, qui uelis

Me prodere hostibus? N E. O amice discito

Haud malè loqui inq; rebus efferri malis,

P H. Me perdis. Atq; te ex tuis sermonibus

Intelligo. N E. Non perdo, teq; pernego

Intelligere. P H. Atridas satis noui à quibus

Eiectus ita sum. N E. Sed quod illieiecerint

Non modo, sed hoc quod reddituri sunt, uide,

Saluum. P H. Haud ita hercle, ut sponte uideam unq;

N E. Quid ergo nos faciamus, huc te adducere (Iliū.

Qui omnino nullis possumus sermonibus?

Quare expeditum mihi quidem est ut desinam,

Tibi uerò ita ut uiuas, uti in præsentia,

Viuis, sine salute. P H. Sine me queſo pati,
Que perpeti me oportet. At id quod dextera
Pollicitus es data, in paternas ſcilicet
Reducere ædes uelle, confice gnate mi,
Et ne moreris, nec memineris amplius
Troia. Satis enim plurimis mihi fletibus
Eſt usq; plorata. NE. Ergo ſi uidetur hinc
Eamus. P H. O uerbum locutus nobile es.
NE. Suffulci age tuum nunc gradum P H. Quantum
NE. At quomodo, effugiã ne Achiui me reum (queo
Agant ob hanc rem? P H. Nil eos cures. NE. Mea
Quid regna ſi populentur. P H. Ibi præſens ego.
NE. Quod commodũ adferes? P H. Sagittis Herculis.
NE. Quid dicis? P H. Arcebo à tua patria procul.
NE. At iſta ſi factururus es quæ prædicas,
Exoſculare terram & huc mecum ueni.
HER. Nondum, prius quàm nos, Philoçtete, audias
Noſtrumq; ſermonem, queasq; dicere
Vocem Herculis te audiſſe coràm ipſum auribus
Vultumq; uidiſſe. Venio autem gratia
Tui, relictis ſedibus coeleſtibus
Tibi indicaturus Iouis ſententiam,
Viamq; prohibiturus ire quam cupis.
At tu meis obtempera ſermonibus.
Primumq; fortunam tibi dicam meam
Quantos labores pertulerim & exauſerim,

Et sempiternam ita sim adeptus gloriam,
 Sicut uidere licet tibi in presentia.
 Tu quoq; (scias certò) ista debes perpeti,
 Laboribusq; nomen adipisci inclytum,
 Hoc cum uiro profectus ad Troia solum.
 Primum quidem à morbo quiesces pessimo,
 Et principem uirtute locum in exercitu
 Tenens, Parin qui causa cunctarum fuit
 Harum calamitatum, sagittis tu meis
 Spoliabis anima, & Ilium populaberis,
 Spoliaq; mittes in tuam domum optima
 Selecta toto nempe tibi ab exercitu
 Patri Pœanti, patriæ ad Oetæam plagam.
 Quæ ceperis uerò spolia ab exercitu
 Arcus mei monumenta, fer meum ad rogam.
 Eadem & te Achillis gnate moneo. Non enim
 Tu capere Troianum uales campum hoc sine,
 Neq; iste sine te, sed leones ceu duo
 In pascuis ijsdem alter alterum, huncq; tu
 Teq; iste, custodite Porro ad Ilium
 Mittam Aesculapium liberatorem tuum
 Medicumq; morbi. Nam secundò ipsum capi
 Meis sagittis est necesse. Hoc condite
 Vos uerò in animum, quando eam uastabitis,
 Pietatem ut aduersum deos tueamini.
 Nam ducit inferiora cuncta Iuppiter

Pietate,

Pietate, alia Pietas enim mortalibus
In morte quoq; comes est, & occumbant licet
Aut uitam agant, ea tamen haud unquam perit.

Anapæstici dimetri.

PH. O quàm uocem exoptatam mihi
Misiſti, longum poſt tempus
Apparens. Non ego uerbis tuis
Reſfragabor. NE. Et ego ſententiæ huic
Aſſentior. HER. Haud igitur nunc diu
Facere hoc quod iubeo cuncte mini.
Siquidem præſens oportunitas
Curſum feſtinum à puppi uocat.
PH. Age nunc ibo, regionemq; hanc
Antè ſalutabo. Vale ò tectum
Mea multos annos cuſtodia,
Et nymphæ pratenses humide,
Fortisq; fragor ponti oppoſitus,
Vbi ſæpe meum permaduit caput
Antro recumbans uerberibus Noti,
Vocemq; remiſit ſæpe meam,
Hermæum mihi promontorium
Gemitumq; afflicto mutuuum
Tempeſtate. At nunc ò fontes
Et aquæ dulces, uos deſerimus,

Deſerimus

Deferimus uos, cuius nobis
 Nunquam in mentem uenit opinio.
 Lemnia terra uale, circumdata
 Vtrinque mari, atque secundo me
 Cursu dimitte inculpabilem,
 Quo fata serunt et amicorum
 Consilium, atque omnidomans demon,
 Cuius dispositu hæc sunt facta.
 CHO. Nunc ergo discedamus simul
 Maris exorantes Nymphas, uti
 Reditus seruatrices adsint.

FINIS.

LAUS DEO ET DOMI
 no Iesu Christo.

ERRATA LECTOR,

sic corrige, A. significat paginam
primam, B. secundam.

In præfatione, folio 3. B. linea 21. lege simulac fol.
6. B. linea 6. nimis.

In Iuda & sequentibus.

Fol. 1. B. uer. penultimo, lege, arbitrer. fol. 3. B.
uer. 16. bono. fol. 4. A. uer. 15. Proferto. fol. 8. A. uer.
15. fauentum. fol. 13. A. uer. 10. Inueniam ubi. fol. 15.
A. uer. 1. dabant, uer. 18. molestos, fol. 21. A. uer. 19.
undena, fol. 24. A. uer. 13. Adonio, fol. 25. B. uer. 5.
animos. fol. 27. A. uer. 24. id, fol. 28. A. uer. 14. es
uer. 20. limina, fol. 29. A. uer. 22. Et corpus. B. uer.
20. disperditus. fol. 30. A. uer. 17. foris. uer. 22. Hym-
num. B. uer. 3. largissimis fol. 31. B. uer. 20. sed ut, uer.
21. pane. uer. 22. idq. fol. 34. B. uer. 20. Eum ego uo-
bis. fol. 35. A. uer. 22. dele, N A. & ad principium
uersus sequentis pone, fol. 37. A. uer. 3. perderetis.
fol. 38. A. uer. 18. Agmen, uer. 22. tardant, fol. 41.
B. uer. 8. limine, fol. 44. A. uer. 20. altorem, fol. 51.
B. uer. 17. iaciens, fol. 58. A. uer. 10. opis, fol. 59. A.
uer. 7. data. fol. 65. B. uer. 19. annis, fol. 68. B. uer.
26. potest fol. 69. A. uer. 26. Somnus resoluit compe-
ditos,

ditos. B. uer. 20. præ. fol. 70. A. uer. 5. doctore, fol. 71.
A. uer. 12. uiuum, uer. 26. pater, fol. 72. B. uer. 24.
Animas, fol. 73. B. uer. 11. post eundem, pone, quo?
Quò enim, uer. 12. Non iui, fol. 76. A. uer. 22. boana
tis, fol. 77. A. uer. 16. timiditate, uer. 24. libero, uer.
26. Pelasgi, fol. 78. A. uer. 2. præponatur initio CHO.
uer. 16. molimina, B. uer. 7. indicium, uer. 25. Sit, fol.
79. B. uer. 5. uetes, uer. 9. conducti stata, uer. 11. ob,
fol. 80. A. uer. 5. occidi, fol. 82. A. uer. 12. præfectos,
fol. 83. A. uer. 17. dele, nos, fol. 84. A. uer. 1. scito. B.
uer. 1. Pelasgos, fol. 85. A. uer. 14. Pelasgis. B. uer. 3.
præpone initio. V L I. fol. 88. A. uer. 4. somnum, B.
uer. 1. indicia, uer. 25. Pelasgorum, fol. 90. A. uer. 20.
quod monui. B. uer. 3. fili, fol. 92. A. uer. 17. Portum,
B. uer. 15. duxit, uer. 21. annis. fol. 94. A. uer. 10. Huc
sponte. fol. 98. A. uer. 12. procidam. fol. 102. B. uer. 6.
post uicinum, pone distinctionis notam, fol. 104. B.
uer. 9. dele. PHI. fol. 108. B. uer. 24. Arcu uolentem,
fol. 110. B. uer. 7. Egoq.

A 1480638

CCN 66389251